

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 20 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főszerkesztő
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Hívják össze a Házat!

Budapest, márczius 12.

Mikor Khuen pénteken bejelentette a képviselőházban a lemondását s egyben az országgyűlést a válság megoldásáig és az új kormány kinevezetéséig elnapoltatta, ebben semmi feltűnőt és semmi kifogásolni valót nem láthatott senki. Hisz eredményes munkát a képviselőháztól várni nem lehetett, mert nincs kormány s maga a Ház nem tudja, mi lesz a véderőreformmal, ragaszkodik-e ahhoz az új kormány, módosítja-e vagy nem vonja-e egészen vissza. Tényleg nem volt egyetlen hang sem akkor, amely a Ház elnapolása ellen tiltakozott volna.

Péntek óta azonban olyan dolgok történtek, amelyeket a magyar országgyűlésnek szó nélkül hagynia nem szabad. Kitűnt, hogy Bécsben egy egész katonai maffia dolgozik Magyarország ellen, amelynek feje Auffenberg hadügyminiszter és a vezérkari főnök s hogy a katonák olyan intenzíven avatkoztak bele a magyar kérdésbe, mintha nálunk is egy pronunciamentóval lehetne a politikai kérdéseket megoldani. Auffenberg egy bemasírozási tervet nyújtott át a királyi kabinetirodának a Fejérváry-korszakban s amit akkor, mint

alárendeltebb állásban levő tábornok nem tudott megvalósítani, szeretné most, mint hadügyminiszter, valóra váltani. A magyar kormány ellen egész sajtókampagne indult meg Bécsben s ennek a hadjáratnak vezére Auffenberg volt, aki most a békefeltételeket is diktálni szeretné. A kommunikék és interjúk egész özöne áradt ki a hadügyminiszteri palotából s ezek mind Magyarország ellen irányultak. Auffenberg abban a tévhitben él, hogy mint előbb Boszniának volt a katonai kormányzója, most Magyarországnak katonai kormányzója s hogy a magyar miniszterelnök csak afféle polgári adlatús mellett, mint volt lenn Szerajevóban báró Benkő.

Ennek végét kell vetni s ezért a képviselőházat sürgősen össze kell hívni. Igaz ugyan, hogy a munkapárt pénteki ülésén Tisza István nagyon erőlyesen utasította vissza Auffenbergnek szereplését, de a párttertekezlet nem országgyűlés s a párthatározat nem a magyar nemzet szava. Ha még oly helyes is, igazi sulya csak annak volna, ha a magyar képviselőház foglalna állást Auffenberg ellen, mert ezt Bécsben sem félremagyarázni, sem hallgatással mellőzni nem lehet. Nem szabad elfeledni azt, hogy Auffenberg egyenesen, mint a trónörökös bizalmi embere ül a hadügy-

miniszteri székben s hogy ki kell tűnni annak, vajjon a magyar képviselőház bizalmatlansági szavazatával szemben is fogja-e őt a trónörökös tartani. De össze kell hívni a képviselőházat azért is, hadd lássa az ország, ki van a képviselők közül Auffenberg mellett, ki ellene. Annyi minden valótlanoságot és annyi hihetetlen dolgot irtak a bécsi lapok arról, hogy a magyar pártok minő viszonyban vannak Auffenberggel, hogy erre a kérdésre is világosságot kell már vetni, mert nem tűrhető, hogy egyetlen magyar képviselőt is meg lehessen azzal gyanúsítani, mintha Auffenbergnek sugalmazója lett volna.

Erre egyetlen mód az, ha a kérdés a magyar képviselőházban megvitatás alá kerül, még pedig a legszélesebb mederben s végül nyílt szavazással.

És a vidéki törvényhatóságokhoz is volna szavunk. Akkor, mikor az obstrukciót kormányparancsra el kellett itélni, a törvényhatóságok hanyat-homlok siettek, hogy ennek eleget tegyenek. Most az ország jogainak védelméről van szó Auffenberggel és a szoldateszkával szemben, miért nem sietnek most is a törvényhatóságok az állásfoglalással.

Nincs olyan obstrukció, mely a nemzet jogait, szabadságait inkább kockára tenné, mint az, ha a katonák

Mikor a vonat füstje visszaszáll.

Írta: Balassa Emil.

(Utánnomlás tilos.)

(Az egyik leány, a másik asszony. A sok beszédűtől, a szóval való viaskodástól kimerülten ülnek, már alig beszélnek, csak néha-néha egy-egy fél, elharapott mondat hallatszik.)

A leány: Most már...

Az asszony: Igen, most már hiába követeli magának...

A leány: A szerelemben nincs elkésés és ebben a szerelemben különben sem lehet... (Elhallgat.)

Az asszony: Természetes, mert maga sohasem jöhetett volna elég korán.

A leány: Miért dicsekszik? Maga dicsekszik azzal az előjogával, amely nem is a magáé, hanem minden asszonyé, az asszonyok összességé. Maguknak könnyű. Maguk előbb jönnek és aztán mi jövünk talán... Ha még van idő.

Az asszony (sokáig hallgat, aztán csendesen mondja): Itt nem volt elég idő.

(Hallgatnak. Az asszony lassan elfordul és másfelé néz.)

A leány: Minek is beszélünk most erről?

Az asszony: Nem is kellene. Hiszen elmúlt. Maga persze örül, hogy elmúlt. Mikor megtudta, hogy ő talán örökre elutazik, biztosan örült. Örült, hogy az ő elutazása nem csak magának, hanem nekem is fáj.

A leány (lassan, szaggatottan, nagyon nehezen mondja): Igen... örültem... Most már mindegy. A vonatja már, istenem,

milyen messze jár, olyan messze van, mintha soha itt sem lett volna és két nő itt viaskodik érte és bántja, kinezza egymást ezért a fiúért, aki olyan, mintha már nem is élne.

Az asszony: Ez már nem is a fiu miatt van, ez csak egy utójáték az önértéért, büszkeség kérdése az egész és nem is fontos.

A leány: Magának nem, mert maga úgy bírta őt, ahogyan egy embert birni szokás. Egészen. De én? Nekem semmim sincs. Nekem fél csókok jutottak. Odadobott ötperczek. Egy pár jó, simogató szó. És talán több semmi! Nekem szükségem van erre az elkéséssel, kiküzdött győzelemre, erre az elégtételre, a talánra, a bizonytalanra, az emlékre, amely kell, hogy szépen éljen bennem, nekem kell az a gondolat, hogy ha tovább itt marad, akkor egészen az enyém lett volna, kell, hogy úgy érezzem ennek az emléknek a melegét, mint egy kihűlt kályháét, amelynek lángjánál nem melegedtünk soha, de tudjuk, hogy másnak gyönyörű, piros tűzkel melegített. Látja, ez nem sok, amit akarok, nem is magától kérem, hiszen maga nem adhat nekem semmit...

Az asszony: Nem igaz! Csak én adhatom. Hiszen maga azért beszél velem, azért jön mindig hozzám, hogy egy elejtett mondatból, egy hangos gondolatomból kiolvassa ezt az elégtételt. Hát nem! Nem adom! Most, mindenem keresztül, mindennek elmúltával, hogy elment, itt hagyott engem, itt hagyta magát, most sem engedem át ezt a fiut, nem, az ember az enyém volt.

A leány: Hát jó!

Az asszony: Minek kell magának ez a remény, amely olyan, mint egy halottnak a csókja.

A leány: Nem! Ez olyan, mint egy valamikor illatozott, lepréelt virág, maga a hajában viselte és én elteszem a parfümös selyemzsebkendőim közé, a kék szallaggal átkötött levelek mellé, hogy feküdjön, álmódozzon ott, mint egy soha nem esengett kaczagás, mint egy halott szűz fiu, aki nekem élt volna...

Az asszony: Pedig nekem élt! És hogyan! Maga sohasem látta őt olyan piros arczczal, a sápadt, nyugodt, blazirt arcját sohasem látta gyönyörűvé, vidámmá nemesedni, a csendes, mély fekete szemét sohasem látta ragyogóvá tüzesedni, nem látta a lefelé görbülő, fáradt ajkát, amikor pirosra harapva vonaglott, az izmait, amikor vad erőre kapva duzzadtak a karján, maga nem látta soha azt a másik embert, akit én csináltam belőle, amikor a kaczagással, a hangommal, az ajkam melegével, a karom ölelésével, a hajam illatával, a vérem mámoros forróságával megrészegettettem, hogy aztán ez a részeg férfi elpusztítson engem, aki olyan nagyon szívesen hagytam magam elpusztítani, maga semmit, semmit nem tud arról a tüzről...

A leány (belesikolt a szavába): Elég! Elég! (Vad, elszánt felindulással, gyűlölködve nézi az asszonyt, aztán elfordul és sokáig hallgat.)

Az asszony (csendesén): Látja, ezt maga nem tudja.

A leány (halkan): Nem! Én csak akkor láttam a szemét, amikor csendes, mély és álmódzó volt, olyan, mint egy leánynak a szeme. A hangját mindig halkan, vontatottan, bugva hallottam, mint egy öreg falusi templom harangjának a kongását. A haját

politizálnak, sőt ha egyenesen aktív szerepet játszanak a politikai harcokban. A törvényhatóságok az alkotmánybástyái s már nagyon sok támadás, amelyet alkotmányunk ellen intéztek, tört meg éppen a törvényhatóságok hazafiasságán. Bécsben ismét merénylet készül ellenünk, sőt egyik legkardinalisabb nemzeti jogunkat, az unjcz-megszavazást akarják tőlünk elkobozni. Ennek védelmére az egész országnak meg kell mozdulnia, mert mindig ez volt és mindig ez marad a leghatalmasabb alkotmányvédelem a képviselőház kezében.

Nem akarjuk ugyan a képviselőházzal feltételezni, hogy ezt a jogot feláldozná, de az egész nemzeti közvéleménynek állást kell foglalnia. A magyar politikai életben a közvéleménynek nagyobb szerepe van, mint más országban, de a közvélemény csakis akkor követelheti, hogy akarata súlyos és tekintélyes essék a mérlegbe, ha minden időben kész a nemzeti jogok csorbíthatlanságáért sikra szállani. Ez az egyetlen, ami kapcsolatot teremt a parlament és a nemzet közt, ami a parlamentet a nemzeti akarat képviselőjévé teszi. De egy néma nemzet parlamentje soha semmit sem fejez ki, mert ennek sem gyökere nincs a nemzetben, sem visszhangja nem lehet.

Nem a magyar nemzet és nem a képviselőház az, amely új harcot akar az uralkodóházzal, hanem a harcot egyenesen mesterségesen idézték fel Bécsben. Sem a parlamentnek, sem a nemzetnek nem szabad ez elől a harcot elől sem kitérni, sem meghátrálni. Éppen azért a munkapártnak Auffenberggel szemben való állásfoglalása, ha még oly dicséretes volt is, elégtelen. A parlamentnek és az ország törvényhatóságainak kell állást foglalniok.

mindig simára fésülten láttam és az arcát nyugodtnak, mozdulatlanak, hidegnek, néha gúnyosan mosolygónak. Csak a hosszú, keskeny ujjait éreztem remegni néha, amikor simogatta a hajamat és lefogta a két szememet, hogy ne lássam, amikor megcsókol. Én nem tudok erről semmit és nekem így jó, mert azt képzelhetem róla, amit akarok. De maga nagyon rossz, mert ennek az elképzelt gyönyörű násznak az emlékeit akarja eltépni, mint egy finom, fehér csipkeszövetet, amelyről csak maga tudja, hogy nem is fehér csipke, hanem piros bársony. Nekem fehér csipke és nem engedem, hogy eltépje, hogy bemocskolja . . .

Az asszony (nevet): Milyen álmódzó maga! Én leánykoromban sem voltam ilyen. Én már akkor is az életet, a valóságot kerestem, nem az elképzelt esőket, hanem az igazit, nem az emlékeket, hanem az élő gyönyörűséget, amelynek nem kell, hogy emléke is maradjon. Ennek a fiunak az emléke sem fontos nekem. A valóság az, hogy nekem élt.

(A leány ebben a pillanatban érzi, hogy meg fogja nyerni a csatát. Az asszony kinyitott egy kis ajtót, amelyen gyorsan be lehet surranni.)

A leány: Magának élt?

Az asszony: Igen. A többi nem fontos. (Kéjesen, mintha egy emlék hatása alatt tenné, nyújtózik és kitarja a két karját.)

A leány (hosszasan nézi): Ugye most rája gondolt?

Az asszony (elszédgyenli magát): Nem.

A leány: De igen. Kitarja a két karját és csillogott a szeme.

Az asszony: Nem. Nem igaz, hogy rája

Kezdődnek az audienciák.

— Tisza István és Láng Lajos meghívása. —

Hírek a politikai válságból.

Budapest, márczius 12.

A politikai helyzet változatlan s csakis az audienciák megkezdésével következhetik be valamely fordulat. Csütörtökön Csáky és Návay, pénteken Tisza és Láng járulnak a király elé. Nem valószínű, hogy ez a négy kihallgatás teljesen kielégítene a koronát. Bizonyára folytatni fogja a tájékozódást s nem lehetetlen, hogy a kibontakozás útját majd csak itt, Budapesten fogja megtalálni az uralkodó. Parlamenti körökben mind általánosabbá válik a nézet, hogy a krízis megoldása a Khuen-kabinet újabb kinevezése lesz. Vannak azonban egyesek, akik azt hiszik, hogy gróf Héderváry maga helyett báró Láng Lajost fogja miniszterelnökkül ajánlani. Láng természetesen a Khuen politikáját folytatná s átvénné egész kabinetjét. A többség azonban a legszívesebben azt látná, ha Khuen is megmaradna a helyén. Bécsben sem tisztultak még a közállapotok. Auffenberg hadügyminiszter még mindig állásában van s Stürgkh gróf osztrák miniszterelnök sem tudja, hogy mi lesz vele. A provizorium dolga sincs még elintézve. Ausztriában egyelőre tovább kísérleteznek a végleges véderőreformmal és csak ha ez nem járna sikerrel, kerül majd a sor az „átmeneti törvény“-re. Minden jel arra vall, hogy a válság néhány hétig el fog húzódni.

Mai híreink itt következnek:

A király Budapesten.

Bécsi értesülések szerint a király valószínűleg márczius 26-án Budapestre utazik és Gödöllőn fog tartózkodni. A király valószínűleg a húsvéti ünnepeket is Gödöllőn fogja eltölteni. Az eddigi intézkedések szerint a húsvéti ünnepekre Mária Valéria főhercegnő is Gödöllőre érkezik.

Ha az uralkodó e hónap végén csakugyan

gondoltam. Nekem nincs arra szükségem, hogy reá gondoljak, mert ezt csak azok teszik, akiknek betöltetlen kívánságaik, félig megvalósult reményeik vannak. Én nem. Nekem mindenem megvolt.

A leány (diadalmasan): Nekem semmim. És ezért veszem el azokat az emlékeket, amelyeket maga eldob magától. Maga eldobja minden gyönyörűségnek az egyetlen megmaradó értékét, az emlékeket és én felveszem minden el nem ért gyönyörűségért az egyetlen vigasztalást, én felveszem a földről ezeket az eldobott, letagadott, felesleges emlékeket. És ezekkel együtt most elveszem magától ezt a fiut, aki nem is volt sohasem a magáé azért, mert egészen a magáé volt. Maga a kielégült asszonyok jóllakottságával már nem is érzi a szerelemnek az ízét és én az éhesek szerénységével meglepődötten veszem ennek a szerelemnek még a gondolatát is. Ez a szerelem magában élt és bennem tovább él és ezért az enyém most már ez a fiu minden szépségével, nemességével és okosságával, amelyet maga nem érdemelt meg, mert elpazarolta, elérte és nem érzi az emléket, a hálának az egyetlen módját, amelyet érezhet. Maga nem érdemelte meg ezt a fiut, akit én most visszaboltam magától . . . (egészen csendesen mondja): visszaboltam . . .

Az asszony (halkan folytatja): És ő megy egy vonaton, amely viszi tőlem el, új asszonyok, új esőket felé és a vonatnak visszazálló füstje nem az én szemembe csapódik, hanem a magáéba . . .

(Az asszony elhallgat. A leány megdöbbenve nézi az asszonyt, aztán lassan, megadással lehajtja a fejét.)

Budapestre jön, akkor természetesen itt közvetlenül is keresi majd a válság megoldásának lehetőségeit, s alkalmasint több kihallgatást is fog tartani.

Miniszterek utazása.

Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter nagylángi birtokára utazott, Hazai Samu honvédelmi miniszter pedig Abbáziába, Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter a legközelebbi napokban putnoki birtokára rándul és valószínű, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök is felkeresi vidéki otthonát.

Csáky és Návay kihallgatása.

Csáky Albin gróf, a főrendiház elnöke, a holnap délutáni első gyorsvonattal utazik Bécsbe, ahol tudvalevően 3 felsége előtt csütörtökön délelőtt kihallgatáson jelenik meg. Csáky Albin gróf csütörtök délután vagy péntek délelőtt: tér vissza Budapestre.

Návay Lajos, a képviselőház elnöke, ugyancsak holnap, szerdán délután Tóth Ferenc elnöki titkár kíséretében utazik Bécsbe. A Ház elnöke valószínűleg még csütörtökön délután visszatér Budapestre.

A „Neue Frei Presse“ mai számában a magyar államférfiak közeli királyi kihallgatásával kapcsolatban kifejti, hogy a felség előtt megjelenő politikusoknak lesz alkalmuk meggyőződni arról, hogy korántsem volt szó egy, a véderőjavaslatok és Héderváry gróf személye ellen indított akcióról, mert hiszen Héderváry gróf sok szimpátiának örvendő Bécsben, hanem kizáróan a monarchia közös érdekeinek megvédéséről.

Tisza és Láng meghívása.

Mint illetékes helyről közlik, gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök a mai nap folyamán azt az értesítést kapta, hogy a király Tisza István gróf és Láng Lajos báró titkos tanácsosokat kihallgatáson kívánja fogadni. E két kihallgatás pénteken délelőtt lesz Schönbrunnban.

Ugy értesülünk, hogy az uralkodó egyelőre nem hallgatja meg meg a kabinetnek valamelyik tagját, hanem előbb a kormányon kívül álló 67-es vezérpolitikusokat kívánja fogadni. És csak azután, ha szükségesnek mutatkoznék, kerül majd sorra Lukács László pénzügyminiszter audienciája. A korona ugyanis azon az állásponton van, hogy teljes ezolidaris kabinet tagjai amúgy sem mondhatnának egyebet, mint a miniszterelnök.

A Reichspost védi Auffenbergget.

A bécsi Reichspost vezércikkben foglalkozik az Auffenberg hadügyminiszter ellen megindított akcióval és rámutat arra, mennyire szükséges véget vetni egy oly politikának, mely minden pillanatban megdölgés nélkül katasztrófával fenyegeti az ország békéjét, a „bírodalom“ más tényezőivel való együttműködést és a nyugodt parlamentaris munkát. A lap föntartja azt a közleményét, a mely Pitreich volt közös hadügyminiszternek a lapokban megjelent czáfolata egy oly értekezletben jött létre, amelyben Auffenberg hadügyminiszter, Pitreich volt hadügyminiszter és Bolfras gyalogsági tábornok, ő felsége katonai irodájának főnöke vett részt.

Egy budapesti lapnak azt a híret, amely szerint Auffenberg hadügyminiszter és Schemua vezérkari főnök február 28-iki királyi kihallgatásuk alkalmával távozásukkor ő felsége asztalán nyitott levelet hagytak, mely azt a kijelentést tartalmazta, hogy a felség, ha Auffenberg álláspontját nem tenné magáévá, a hadsereg tábornokai közül senkit sem kap, aki a hadügyminiszteri távezet elvállalná, — a Reichspost ma megczáfolta. A lap utal február 28-iki közleményére, amelyben kijelentette, hogy a két magasrangú katona semmi kétséget nem hagyott az iránt, hogy esetleg kénytelenek volnának lemondásukat benyújtani; a bécsi lap azonban már akkor hozzátette volt, hogy erre a lemondásra nem fog rákerülni a sor.

A *Reichspost* azután egy budapesti táviratban sikra száll a magyarországi megfélemlítési akció ellen és azután azt írja: Ennek a hajszának szolgálatába állították az egész félhivatalos apparátust és jellemző, hogy a hivatalos *Magyar Távirati Iroda* ma, mint tudósítónk megállapíthatja, a cs. kir. osztrák távirati irodának azt a hamis hirt akarta adni, hogy Auffenberg hadügyminiszter már beadta volna lemondását. A *Magyar Távirati Iroda* erre a közleményre ezt feleli:

„Erre a vádra csak azt válaszolhatjuk, hogy a *Reichspost* hazudott. A Magyar Távirati Iroda kötelességszerűen a hadügyminisztériumhoz és a cs. kir. távirati irodához fordult azzal a kérdéssel, mi igaz a hadügyminiszter lemondásáról szóló jelentésből. Arról, hogy kísérletet tettünk volna a lapjelentés terjesztésére, szó sem lehetett. *Magyar Távirati Iroda.*”

Az osztrák kormány álláspontja.

A *Neues Wiener Tagblatt* jól informált osztrák parlamenti körökből a következő közleményt kapta, amely kétségtelenül az osztrák kormány álláspontját tükrözi vissza:

Tévesen fogják föl a helyzetet, akik azt gondolják, hogy a Magyarországon kitört miniszterválság természetszerűen a véderőreform válsága is. A magyar kormányválság ugyanis semmiképen sem alterálja azokat a megállapodásokat, amelyek a véderőreformra nézve a két kormány között a közös miniszterek hozzájárulásával létrejöttek. Ezek a megállapodások változatlanul fennállnak továbbra is. Ezek a megállapodások szabatosan kifejezésre jutnak a két parlament elé terjesztett törvényjavaslatban; épp azért a törvényjavaslatot a magyar kormányválság semmiképen sem érinti. A törekvés oda irányul, hogy a magyar kormányválságot a nemzeti munkapártnak sértetlenül való föntartásában és olyan államférfiakkal oldják meg, akik ehhez a párthoz tartoznak, amely a véderőjavaslatokat magáévá tette. Koalíciós kabinetet, amelyben a hatvanhetes alapon nem álló egyik vagy másik ellenzéki párt is képviselve volna, nem vettek tervbe. Ez, hir szerint, már külsőleg is kifejezésre fog jutni abban, hogy a király csak hatvanhetes államférfiak véleményét fogja meghallgatni: az országgyűlés két házának elnökét, Lángot, Tiszát, Andrássyt, Széllt és Zichy Aladár grófot, akik közül a három utóbbi nem tartozik ugyan a nemzeti munkapárthoz, de mint a Deák-féle kiegyezés és a véderőreform híve ismeretes. A magyar kormányválsággal tehát ez idő szerint nem jár karöltve a véderőreform válsága is. A véderőreform programja megmarad az eddiginek, annak, amelyet a két kormány egyetértően megállapított; a véderőjavaslat változatlanul az osztrák reixrát és a magyar parlament napirendjén szerepel. Ezt Ausztriában első olvasásban tárgyalni kell és a bizottsághoz kell utasítani, Magyarországon pedig második olvasásban tárgyalni kell. Csak, ha kiderülne, hogy a törvényjavaslatnak parlamenti elintézése az 1912-iki hadseregkiegészítésnek idejében való elintézését lehetetlenné tenné, csak akkor kell majd a hadseregkiegészítés folytonossága érdekében kiegészítő eszközökhöz nyulni, amely az ez évre szükséges legénységnek megszerzésében áll. Egyelőre azonban a véderőjavaslatot a két parlament változatlanul tárgyalja.

A provizórium előtérben?

A „Zeit“ írja ma esti számában: Azt a nagy változást, amely a magyar politikában legutóbb végbement, legujabban azok az újságcikkek árulják el, amelyeket a budapesti sajtóiroda a vidéki lapoknak szétküldöz. Ezek a cikkek, ellentétben Khuennek annak idején tett nyilatkozataival, amelyben a véderőreformmal kapcsolatban a provizóriumot teljesen kizárták jelentette ki, most azt mondják, hogy, tekintettel az idő előrehaladottságára, a véderő kérdésének más, mint ideiglenes megoldása nem lehetséges. Minthogy e tekintetben Tisza is nyitott ajtót hagyott beszédében, meglehetősen bizonyosra lehet venni, hogy Magyarország új kormánya, amelynek élére valószínűleg Lukács pénz-

ügyminiszter kerül, a véderőprovizóriumot fogja képviselni.

Ausztria és a véderőreform.

Bécsből jelentik: Az *Österreichische Volkszeitung* vezető helyen *Dobernig Józsefnek*, az osztrák delegáció elnökének egy cikkét közli, a mely a véderőjavaslatoknak az osztrák parlamentben küszöbön álló első olvasásával kapcsolatban kifejti, hogy a német nemzeti szövetségnek lesz a feladata a véderőjavaslatok mellett állást foglalni.

A pártkörökből.

A negyvenyolcas függetlenségi Kossuth-párti képviselők most is minden este szép számban látogatnak el a pártkörbe. A párt vezetőségének tagjai is ott vannak minden este és élénken tárgyalják a képviselőkkel a politikai helyzetet. Az alelnökök közül ma *Tóth János, Sággy Gyula* és *Szentiványi Árpád* jeleretek meg a pártkörben. Több mint két óráig keresztül élénk vitát folytattak a párt tagjai a politikai kérdésekről. A párt reméli, hogy a válságból való kibontakozás, amely esütörtökön a királyi kihallgatásokkal kezdetét veszi, gyorsan és a parlamentarizmus elveinek megfelelően fog megtörténni.

A függetlenségi és 48-as *Justh-párt* s a vele szövetszött, pártönkivüli függetlenségiék még mindig azt vallják, hogy vagy egy választójogi kabinet jön vagy ők tovább folytatják az obstrukciót. *Justh Gyula*, aki tegnap visszaérkezett birtokáról, szintén azt Langoztatja, hogy a választójogi elsőbbségéhez ragaszkodik s katonai téren csupán egy rövid provizóriumot hajlandó megadni. *Polónyi Gézának* ma az volt a „szomorú“ értesülése, hogy a *Khuen-kormányt* újra kinevezik.

A nemzeti munkapárt helyiségei már nem oly népesek, mint a múlt héten. Ma este fönn járt *gróf Khuen-Héderváry Károly* miniszterelnök s több minisztertársa, valamint *Náday Lajos*, a képviselőház elnöke is. Feltűnt, hogy *gróf Tisza István*, aki pénteken a király elé járul, hosszasan tanácskozott *Lukács László* pénzügyminiszterrel. A párt biztosra veszi, hogy a válság megoldása nem lehet más, mint a *Khuen-kabinet* reaktíválása. És épp ily biztosra a hadügyminiszter közeli bukását. A munkapárt egyébként most érdekes tüntetésre készül *Auffenberg* ellen. E hónap huszonegyedikén bocsátják ugyanis vize Triesztben a Tegetthofot. Az ünnepet a hadügyminisztérium rendezi. A munkapárton mozgalom indult meg, hogy a párt képviselői tagjai *Auffenberg lovag* közös hadügyminiszter személyére tekintettel ne jelenjenek meg ezen a vízrebocsátási ünnepen. A képviselők távolmaradása nagy feltűnést fog okozni, annál inkább is, mert az utolsó *Dreadnought* avatása alkalmával a munkapárt rendkívül nagy számban képviseltette magát.

A törvényhatóságok bizalma.

Komáromból táviratozzák: Komárom vármegye közigazgatási bizottsága ma *Kürthy István* elnöklésével ülést tartott, melyen az elnök javaslatára elhatározta, hogy bizalmát fejezi ki a kormány és az öt támogató parlamenti tényezőkről, akik az 1888. évi XVIII. törvényezik tartalmának értelmezésében a magyar nemzeti álláspont sértetlen fentartása és érvényesülése érdekében buzgólgodtak. A közigazgatási bizottság ily értelmű föltérjesztést fog intézni a kormányhoz és a törvényhozáshoz.

Baja városának ma délután tartott törvényhatósági rendkívüli közgyűlésén *Thury* bizottsági tag indítványt terjesztett elő, hogy szavazzanak bizalmat a megbukott *Khuen-Héderváry-kormány* iránt és a *Kossuth-pártnak*. A bizalmi nyilatkozat mellett 36-an, ellene pedig 30-an szavaztak.

Iglóról jelentik: Szepesvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 20-án rendkívüli közgyűlést fog tartani, amelyen *gróf Csáky Vidor* és társai sürgős határozati javaslatot fognak beterjeszteni, melyben sajnálattal veszik tudomásul a *gróf Khuen-Héderváry Károly* vezetője alatt álló kormány lemondását és annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy az újonnan kinevezendő kormány egyrészt a két évi katonai szolgálat, megvalósítását elajtani, vagy elodázni nem fogja, másrészt pedig gondoskodni fog arról, hogy az 1888. évi XVIII. törvényezik a parlament újonczmegajánlási jogának megkerülésére felhasználni nem fog.

Ujvidék város törvényhatósága ma *Matlekovits Béla* főispán elnöklésével megtartott rendkívüli közgyűlésén 52 szavazattal 7 ellenében elfogadta dr. *Szlezák Lajos* orsz. képviselő és társainak ama javaslatát, mely a kormány lemondását sajnálkozással veszi tudomásul és a lemondott kormány iránti bizalmának ad kifejezést.

A munkapárt akciója.

Kassáról táviratozzák: Az abauj-torna vármegyei 67-es pártok ma délelőtt 11 órakor *gróf Zichy Károly* elnöklésével tartott értekezleten az elnök lelkesen fogadott beszéde után, melyben a politikai helyzetet ismertette, egyhangulag elfogadtak egy határozati javaslatot, amely kimondja, hogy azonosítják magukat a nemzeti munkapárt márczius 8-iki határozatával s bizalmuk és ragaszkodásukról biztosítják egy a kormányt, mint a munkapártot. Ebben a szellemben üdvözlő táviratot intéztek *gróf Khuen Héderváry Károly* miniszterelnök, valamint a nemzeti munkapárt elnökségéhez.

A kassai nemzeti munkapárt ma délben 12 órakor dr. *Kazinczy Gyula* pártelnök irodájában értekezletre gyűlt össze, amelyen *Kazinczy* lelkesen tapssal kísért beszédében ajánlott elfogadásra egy határozati javaslatot, amely szerint a kassai nemzeti munkapárt az országgyűlési munkapártnak 1912. márczius 8-án hozott határozatához mindenben hozzájárul és ez alkalomból *gróf Khuen-Héderváry miniszterelnököt* és a kormány tagjait változatlan bizalmáról és ragaszkodásáról biztosítja. E határozati javaslat egyhangú elfogadása után üdvözlő táviratokat intéztek a miniszterelnökhöz és a nemzeti munkapárt elnökségéhez.

Budapest, márczius 12.

A főrendiház elnökének ebéde. *Gróf Csáky Albin*, a főrendiház elnöke, kedden este *Andrássy-uti* villájában ebédet adott, amelyre hivatalosak voltak: *Székely Ferenc* és *gróf Serényi Béla* miniszterek, *Tarkovich József*, *Ludvig Gyula*, dr. *Vavrik Béla*, *Zoltán Elek*, *Odescalchi Géza* herceg, *gróf Almásy Dénes*, *gróf Károlyi Imre*, *gróf Lónyay Gábor*, *gróf Vay Ádám*, *báró Nyáry Jenő*, *báró Prónay Dezső*, dr. *Müller Kálmán* báró, *Szilassy Aladár*, *Rákosi Jenő*, *Benczur Gyula* és *Ullmann Adolf* főrendiházi tagok.

Az osztrák delegációt összehívják. Bécsből jelentik: *Dobernig-nak*, az osztrák delegáció elnökének, hir szerint az a szándéka, hogy a közös budget-provizórium meghosszabbítása céljából az osztrák delegációt husvét utáni plenáris ülésre hívja egybe.

A Kossuth-párt kegyete. A 48-as függetlenségi Kossuth-párt *Kossuth Lajos* halálának évfordulóját az idén is megünnepeli. Az ünnepségre a párt alelnökei a következő felhívást intézték a párt tagjaihoz:

„Márczius 20-án lesz évfordulója annak a gyászos emlékü napnak, amelyen *Kossuth Lajos* dicsőséges áldásos élete véget ért. Akik az ő szent eszméit szívükben hordják, szenteljék ezt a napot az ő örök emlékének. A negyvenyolcas függetlenségi Kossuth-párt, mint minden évben, ugy az idén is kegyelettel ünnepli meg e nagy nemzeti gyásznap évfordulóját. Márczius 20-án, hétfőn délelőtt 11 órakor testületileg vesz részt a párt a Deák-téri ágostai evangélikus egyházban tartandó gyászistentületen. Innen kivonulunk a kerépesi-úti temetőbe, hol *Horváth Mihály* képviselőtársunk koszorú helyez pártunk nevében *Kossuth Lajos* sírjára. Déltűn három órakor emléklakomát ülünk a Hungária-nagyszálló éttermében, hol a *Kossuth-serleggel* kezében *Palugyay Móricz* képviselőtársunk fog emlékbeszédet tartani. Reméljük, hogy akik *Kossuth Lajos* emlékét hűen ápolják lelkükben, meg fognak jelenni az emlékünnepen és a lakomán. *Désy Zoltán*, *Sággy Gyula*, *Szentiványi Árpád*, *Tóth János*, a párt alelnökei.”

Küldöttség *Beöthy Lászlónál*. Brassóból jelentik: *Beöthy Lászlót*, a kereskedelmi minisztérium éléről való távozása előtt a napokban a vasuti tarifa emelése tárgyában több erdélyi város küldöttsége keresi fel. A küldöttség indítását Brassó város hozta javaslatba, s több erdélyi város jelentette be a küldöttséghez való csatlakozását. A küldöttséget *Szterényi József* vezeti, s kivüle több képviselő és a városok polgármesterei vesznek benne részt.

Schemua Berlinben. Berlinből jelentik: *Schemua* vezérkari főnök, aki holnap este érkezik oda, II. Vilmos császár vendége lesz; az ulvar

rendelt számára lakást a legelőkelőbb hotelben. Csütörtökön délelőtt fog az osztrák-magyar vezérkar főnöke a császárnak bemutatkozni, aztán hivatalos az udvari reggelire, este pedig *Moltke* német vezérkari főnök lakomát ad Schemua tiszteleltére 15-én nagy katonai gyakorlat lesz Döberitzben Löwenfeld tábornok vezetésével, teljes harszerűséggel. A gyakorlat után a Ferencz József császár testőrezredének tisztikara rendez lakomát, melyen mind a két vezérkari főnök jelen lesz.

Bosznia bajai. Bécsből jelentik: Lovag *Bilinski* közös pénzügyminiszter ma délelőtt Potiorek tábornagynagy jelenlétében folytatta tárgyalásait a boszniai tartományi tanács tagjaival. E tanácskozáson a tartományi tanács válaszképpen memorandumot terjesztett a pénzügyminiszter elé, melyben pontonként felsorolják és kifejtik a tartománygyűlés egyes követeléseit. A miniszter ezután kifejezést adott azon reményének, hogy a boszniai és hercegovinai viszonyok odaérkezéig annyira tisztázódnak, hogy a tartománygyűlés működését teljes terjedelmében megkezdheti. A boszniai tanács tagjai valószínűleg holnap utaznak el Bécsből Szerajevóba; hol elsősorban pártköreikben fognak a közös pénzügyminiszterrel folytatott tárgyalások lefolyásáról jelentést tenni.

A szombathelyi sorozási affér. Szombathelyről jelentik: Több fővárosi lap napok óta foglalkozik a szombathelyi utóállítással, amelynek polgári elnöke márczius 5-én az önként jelentkezett utonczok sorozását megtagadta, amire azután néhány önkéntest a hadkiegészítő-parancsnokság állított elő. Az utóállítás polgári elnöke e tekintetben a honvédelmi miniszternek még február folyamán kelt amaz utasítására oselekedett, amely szerint az utóállítások a sorozásra szánt idő alatt a sorozás elrendeléséig foganatosítandók, azonban sem magyar honos, sem ausztriai honosságú katonakötelesek nem sorozhatók. E rendelet óta semmiféle más utasítás nem érkezett és így az alispánnak a régebbi miniszteri rendeleten alapuló rendelkezés érvényben maradt. Ennek tulajdonítható, hogy az utóállításokon csupán kedvezményre igényt tartó utonczok azának egészségi állapotát vizsgálják meg.

KÜLFÖLD.

Vilmos császár és Viktor Emánuel király találkozása. Berlinből jelentik, hogy Vilmos császár és Viktor Emánuel király találkozása Velenczében a legújabb hírek szerint teljesen *családias jellegű* lesz, ami azonban semmivel sem csökkenti a találkozás politikai jelentőségét. Viktor Emánuel királyt a találkozásra sem a miniszterelnök, sem valamelyik más miniszter nem fogja elkísérni.

Csarikóv bukása. Tegnap jelentettük, hogy *Csarikóv* konstantinápolyi orosz nagykövetet felmentették állásától és szenátorrá nevezték ki. Csarikóv visszahívása a jelen pillanatban, amikor Oroszország maga fáradozik a legbuzgóbban, hogy a kereskedelmét olyan súlyosan érintő háborúnak mielőbb vége vessék, a diplomáciai körökben általános feltűnést kelt az, hogy azt a férfit, aki évekig oly előkelő és nagyfontosságú állásban képviselte hazáját, csak szenátorrá s nem a birodalmi tanács tagjává nevezték ki. Ugy a visszahívásban, mint a kinevezésben kifejezésre jut az orosz felsőbb körök elégedetlensége Csarikóv nagykövetségi működésével. Oroszország politikáját az utolsó években az egyik kudarc a másik után érte Konstantinápolyban. Az albán lázongás idején szótlannul zsebre kellett vágnia Törökország erőyes válaszául ultimátumszerű üzenetére, hiába követelt később, a háború folytán megbénított orosz gabonakereskedelem számára könnyítéseket; és a leghatározottabb ellentállásra talált a Dardanellák megnyitása tekintetében is. Az utolsó évben Oroszország megszűnt az a rettegett hatalom lenni a törökök szemében, aminő még a múlt évtizedben is volt. Talán mindennek nem Csarikóv volt az oka, de az orosz kormány meg akarta mutatni Európának, de főképp Törökországnak, hogy az eddig követett irány nincs többé kedvére.

Az orosz nacionalista párt. Pétervárról táviratozzák: A nagyorosz nacionalista párt most becsátotta ki választási szövegét, mely azzal kezdődik, hogy meg kell övni az orthodox egyház egyeduralmát és méltóságát és az orosz birodalom katonai fölényét. Szenvedélyes hangon szól a felhívás a zsidókról, követeli a zsidókat illető törvények revízióját, hogy szembe lehessen szállani a zsidósággal, mert már eddig is megengedhetetlenül sok jogot

csikartak ki Oroszországban ezek a hivatatlan elemek.

Az új spanyol kormány. Madridból jelentik: A közmunkaügyi miniszter lemondása olyan súlyos helyzetbe hozta a kormányt, hogy *Canalejas* miniszterelnök felajánlotta a királynak a kormány lemondását, de a király nem fogadta el és megbizta *Canalejas* a kormány rekonstrukciójával. Ez meg is történt a következőképpen: elnökség — *Canalejas*, külügy — *Garcia Prieto*, igazságügy — *Aris Miranda*, pénzügy — *Navarro Reverte*, belügy — *Barrozo*, hadügy — *Lucque* tábornok, tengerészetiügy — *Pidal*, közmunkaügy — *Villanueva*, közoktatásügy — *Alba*.

A nők joga Oroszországban. Pétervárról táviratozzák: A дума szabadelvű pártjai törvényjavaslatot dolgoztak ki, amely egyenlő választói jogot kíván a nők számára. Az indokolásban kifejtik a pártok, hogy ha a törvényhozással megadja az aktív és passzív választójogot a nőknek, attól csak jó eredményeket lehet várni szociális téren, mert a nőktől lehet leginkább remélni, hogy gátat vetnek az iszákosságoknak, elősegítik a gyermekvédelmet, fejlesztik a szegények ellátását és kulturális téren is jelentékeny hatással lesznek a társadalomra.

A háború.

— **A Dardanellák védelme.** — **Olasz harcok Szaloniki előtt.** — **Törökország magatartása.** — **Olaszország és a békeakezió.** —

Budapest, márczius 12.

A béke-puhatolódzások a nagyhatalmak részéről még egyre folyamatban vannak, mindkét nagyhatalom rezervált magatartást tanúsít és a hatalmak mégis biznak a nagy apparátussal megindult akció sikerében. Ezalatt pedig gyűl a veszedelem a Dardanellák felett, amelynek megtámadása abban a pillanatban várható, amikor a nagyhatalmak békeakeziója végleg esődtől mond. Törökország nagyban folytatja az előkészületeket a Dardanellák védelmére, a török flottát erősítik, a tengerszorosot aknazár alá vették, de arra az esetre is elkészült Törökország, ha az olasz flotta áttörné az aknazárt és bombázná Stambult. Ebben az esetben a szultán lakóhelyét egy európai helységbe fogják áthelyezni.

Komoly veszedelem fenyegeti Törökországot Szaloniki felől, melynek kikötői körül olasz hadihajók jelentek meg. Most már úgy látszik napok vagy órák kérdése, mikor kezd meg az olasz hajóhad Törökország nyugoti részének blokirozását.

Minden békeakezió mellett is megdöbentő az európai hatalmak közömbössége. Főként érthetetlen a monarchia magatartása, amelynek legalább is diplomáciai uton megitetni kellett volna a Balkánt.

Mai tudósításaink a következők:

Nagyobb hadi akció.

Róma, márczius 12.

Jól értesült körökben híre járt, hogy a nagyhatalmaknak Rómában tett lépése *nem fogja megakadályozni Olaszországot abban, hogy Tripolisban nagyobb akciót kezdjen.* A tengeren való akció különféle körülményektől függ, de bizonyos, hogy ez az akció *nem fog olyan formában megtörténni, hogy nemzetközi bonyodalmakra vezethetne.*

Szaloniki, márczius 12.

Három olasz hadihajó a szaloniki-öböl területénél a Carandisa világító-toronynál feltartott több kisebb vitorlás hajót, amelyek fát szállítottak, de szabadon is becsátották valamennyit. Két olasz cirkáló Dedengace felől Pasos irányába ment.

Török győzelem.

Róma, márczius 12.

A Stefani-ügynökség megegyeztetett a török-arab csapatok parancsnokának azon jelentését, amelyek szerint Tobruk mellett 1-én, 2-án és 4-én *nagy győzelmet arattak az olaszok felett.* E napokban Tobruk közelében semminő incidens sem történt.

A Dardanellák védelme.

Konstantinápoly, márczius 13.

Itt azt hiszik, hogy az angol bányász-sztrájk akadályozó befolyással lehet az olasz flotta hadi műveleteire. Mindemellett erősen *tovább folynak az előkészületek a Dardanellák védelmére. A partraszállás megakadályozására négyszázezer főnyi katonaság áll rendelkezésre.* A Dardanellák ázsiai oldalán, az Adramiti-öbölben, az európai oldalon pedig a Xeresi-öbölben levő pozíciókat erősítették meg különösen és az éjjeli őrszolgálatot jelentékenyen fokozták. *A török flottát, amelyik eddig a Dardanellák bejáratánál állomásozott, jobban visszavonták a Márványtengerbe. Az aknazár olyan nagy kiterjedésű, hogy áttörését kiváló angol szakemberek is csak rendkívül súlyos veszteségek árán tartják lehetségesnek.* Mindemellett számolnak azzal a lehetőséggel, hogy a flotta áttör az aknazáron és megjelenik Stambul előtt. A felelős körtök legfontosabb teendője a *szultán rezidenciájának áthelyezése és az esetleges zavaroknak idején való megakadályozása.* A szultán székhelyét előbb Kisázsziába akarták áttenni, de fontos politikai okokból ettől a szándéktól csakhamar elálltak; a rezidenciát *ennélfogva egy európai helységbe fogják áthelyezni, amelyik Konstantinápoly és Drinápoly között fekszik.*

London, márczius 12.

A konstantinápolyi angol nagykövet jelentette a külügyminiszternek, hogy a Dardanellákban a porta *tengeralatti aknazárt fekttetett le* s csak egy keskeny utvonalat hagyott szabadon, amelynek szélét uszó bóják jelzik. Az érkező kereskedelmi hajókat két révgözös kormányozza be a tengerszorosba.

Törökország magatartása.

Milánó, márczius 12.

A *Corriere della Sera* jelenti Konstantinápolyból: Amíg a választási mozgalom tart, *Törökország semmiféle közvetítő tárgyalást nem fog elfogadni és csak az erőszaknak fog engedni.* Az ország belsejében a helyzet mindig komolyabb lesz.

Olaszország feltétele.

Berlin, márczius 12.

Az olasz kormány válasza a nagyhatalmak együttes diplomáciai felszólítására a legközelebbi napokban várható. A felelet tartalmát még nem ismerik a római nagykövetek. Hivatalos helyen a leghatározottabban megczafolják azt a híresztelést, hogy az olasz flotta a legközelebbi időben támadóan fog fellépni a Dardanellákban, noha az olasz közvélemény türelmetlenül sürgeti a flotta-akeziót.

Gyilkos terv?

Torino, márczius 12.

A *Mattino* jelentése szerint a kormány arról értesült, hogy egy *Bolozanits* Mihály nevű cseh ember s egy macedóniai anarkista, akik mindketten a *genfi anarkista szövetség* tagjai, Szalonikiból Nápolyba utaztak. Az új török bizottság ezt a két anarkistát állítólag fölbérelte, hogy *Giolliti* miniszterelnököt és *San Giuliano* külügyminisztert meggyilkolják. A kormány meesemenő óvintézkedéseket tett.

Kiutasított olaszok.

Konstantinápoly, márczius 12.

A kormány a kisázsiai valikhoz táviratot intézett, mely szerint mindazok az olaszok, akik holnapig önként el nem hagyják a török területeket, kiutasítandók.

EGYHÁZAK.

— (Zarándoklás.) Az Országos Katholikus Szövetség Rómába nagyszabású országos zarándoklatot rendez, melynek tagjait Zichy Gyula gróf pécsi püspök, a püspöki kar több tagjának csatlakozásával vezeti a pápa elé. Az indulás május 1-én, a visszaérkezés május 9-én történik.

A bányász-sztrájk.

— Európai bányászsztrájk kilátásban. —

Budapest, márczius 12.

Az angol bányászok akciója tetemes megerősítést nyert a német sorstársak mozgalmában. A mára várt csillapodás helyett a sztrájk még erősebben terjed Angliában és a tanácskozások semmi eredményre sem vezettek. Sőt arra a hírre, hogy a német rajnamenti bányászok is sorompóba léptek, fokozott öntudattal védik az igazukat.

Míg azonban az angol szénbányászok megfelelő sztrájkalappal rendelkeznek, a németeké legfeljebb, ha néhány hétre elegendő. A németeknél azonban nem állott meg a mozgalom. Tovább terjedt Belgiumra, ahol szintén élénk mozgalom és részleges sztrájk észlelhető.

Az örökös éjszakák rabszolgaiknak egyelőre csak Németországban van kilátásuk arra, hogy bérmozgalmiuk sikerre fog vezetni. A többi államban folyik a harc.

Mai tudósításaink a következők:

Angliában.

London, márczius 12.

Általános felfogás szerint a bányatulajdonosok és bányászok közös értekezlete ma lesz. A bányászok a kormány meghívását azzal a föntartással fogadták el, amelyet a szövetség végrehajtó bizottsága javasol, hogy a *bérminimum vita tárgya se lehessen*. A bányamunkások értekezletének határozata különben a bérminimum régebben megállapított skáláját nem említi, amiből arra következtetnek, hogy a munkások e fontos kérdésnek megvitatása elől nem fognak elzárkózni. A bányatulajdonosok egyöntetű határozatot még nem hozták. A dél-walesi bányatulajdonosok azonban késznek nyilatkoztak résztvenni egy értekezleten, de újra hangoztatták elvi kifogásukat a bérminimum ellen.

Crooks munkáspárti képviselő tegnap egy gyűlésen azt a meggyőződését fejezte ki, hogy a sztrájk egy hét alatt véget ér.

Londonban tegnap a kenyér, friss hús, hal és más élelmiszerek ára felszokott. A *Daily Telegraph* szerint a honi flotta első divíziója a csütörtökre kitűzött ezírkáló utat, mert a szénrel takarékoskodni kell, nem fogja megtenni.

London, márczius 12.

A bányatulajdonosok a délelőtti tanácskozáson nem jutottak megállapodásra és így attól tartanak, hogy ha e tanácskozások hosszabb ideig tartanak, a bányászok képviselőivel való mai tárgyalás lehetetlen lesz. A bányatulajdonosok, közöttük a walesi és skóciai bányatulajdonosok is, ma délután 3 órakor tanácskozásra mennek *Asquith* miniszterelnökhöz és e tanácskozásra a bányamunkások delegátusait is meghívták.

Németországban.

Hamborn, márczius 12.

Bruckhausenben tegnap este összeütközés keletkezett sztrájkolók és rendőrök közt. Rendőrök, kik a tárna előtt levő térről a sztrájkolókat el akarták távolítani, mert a *hazatérő munkásokat bántalmazták*, a sztrájkolók kődobással fogadták. Az ablakokból is követ dobáltak rájuk. A rendőrök *livont karddal* támadtak a tömegre és szétszórták. Több rendőrtisztviselő, köztük a polgármester, kődobással megsebesítettek. *Számos sztrájkoló kardvágástól megsebesült*. A rendőrség sok embert *letartóztatott*. Amidőn a rendőrtisztviselők a közúti vasúttal visszatértek Hambornba, tizenötösör rájuk löttek, de a golyók egyike sem talált.

Herthen, márczius 12.

Tegnap délután a csoportváltozás után sok száz sztrájkoló gyűlt össze, hogy a *dolgozókat bántalmazzák*. A rendőrség több ízben szétűzte őket, végül fegyverét kellett használnia és többeket megsebesített, köztük *néhányat meglehetősen súlyosan*. Egy másik tárnánál a csoportváltozás után egy dolgozó munkást két sztrájkoló súlyosan megsebesített.

Dortmund, márczius 12.

A tegnapi zavargás sokkal nagyobb méretű volt, mint a lapok eddig jelentették. *A sztrájkoló munkások megtámadták a dolgozni akaró munkásokat és követ dobálták meg őket*. A rendőrség *nem tudta a rendet helyreállítani*. A sztrájkolók a rendőröket is megtámadták s az egyik rendőrt téglával oly súlyosan megsebesítették a fején, hogy a rendőr meghalt. A sztrájkolók plakátokon hirdetik, hogy *négy millió márka van a sztrájkpénztárban*. A sztrájkoló bányamunkások száma a mai napon *hetven százalékról nyolcvan százalékra emelkedett*. Felső-Sziléziában is komolyabb a helyzet, s úgy látszik, hogy a sztrájk itt is *elkerülhetetlen lesz*. *Smiedhorstban* heves összeütközés volt sztrájkolók és dolgozni akaró munkások között. *Egyik munkást agyonszúrták*.

Drezda, márczius 12.

Minden jel arra mutat, hogy a bányamunkások sztrájkját csak a bányatulajdonosok engedékenysége akadályozhatja meg. Vasárnap számos gyűlés lesz, amelyeken a sztrájkról fognak *határozni a munkások*.

Berlin, márczius 12.

A bányakerületekben rohamosan terjed a sztrájk. Hozzávetőlegés becslés szerint a *sztrájkolók száma ma legalább 200.000*, de a zavargásokról elterjedt hírek erősen túlzottak. A kersztény bányászervezetek nem jósolnak hosszú életet a bérharcnak, mert a sztrájkpénztárban mindössze 8 millió márka van és ha csak 100.000 ember sztrájkol is, egy hétre ötfélmillió márka segítséget kell kiosztani, tehát a sztrájkpénztár hamar üres lesz.

Berlin, márczius 12.

A Wolff-ügynökség jelenti Essenből: A tegnapi déli és ma reggeli csoportok munkába állásánál nagy zavargások voltak, amelyekkel szemben a rendőrségnek több ízben fegyverét kellett használnia. A dolgozókat gunyolták és tetleg is bántalmazták. Mindazonáltal a reggeli csoportváltozáskor *nem sokkal kevesebben álltak munkára, mint tegnap*.

Essen, márczius 12.

Egyes bányákban a sztrájkolók száma 70 százalékra növekedett, de vannak telepek, amelyekben a sztrájk gyengén kezdődött. Buisburgban tegnap csak 60 százalék a bányászoknak nem jelentkezett munkára, a mai csoportfelváltáskor már 70 százalékra emelkedett a sztrájkolók száma. A dortmundi bányákban a legerősebb a bérharc és a harpeni bányavállalat mai csoportfelváltáskor senkisémet ment le a tárnákba.

Essen, márczius 12.

A 266.835 ruhrvidéki bányamunkás közül mindössze 110.107 jelentkezett ma munkára, tehát az összes munkásoknak 58.74 százaléka sztrájkol.

Essen, márczius 12.

Hamborni jelentések szerint ma délután a Deutscher Kaiser tárna sztrájkoló munkásai és rendőrök között összeütközésre került a sor. A rendőrök szétszórták a tüntetőket. A városháza közelében revolverrel löttek a tüntetőkre.

Essen, márczius 12.

A mai délutáni leváltásnál 39.984 ember helyett 21.113 bányász állt munkába.

Berlin, márczius 12.

Schaedler és társai a birodalomgyűlés tagjai, a következő interpellációt terjesztették elő: Hajlandó-e a birodalmi kanczellár fölvilágosítást adni a rajna-vesztfáliai szénmunkások sztrájkjának állásáról? Mit szándékozik tenni a birodalmi kanczellár ur, hogy a munkások jogos igényeinek figyelembevételével a német közgazdaságot súlyosan károsító sztrájk mielőbb befejeztessék.

Berlin, márczius 12.

Az urakbáza *Puttkammer* azon indítványát tárgyalta, mely felszólítja a kormányt, hogy szükség esetén törvényjavaslatok benyújtásával tegyen meg minden intézkedést arra nézve, hogy az ipartűzők és dolgozni akaró munkások erőszak és elnyomással szemben megvédessenek. Nemesak a munkások, ha-

nem az iparosok, kereskedők és kézművesek is sokat szenvednek a sztrájkolók nyomása és a szociáldemokraták bojkottja miatt. Ugy látszik, hogy a rendőrség nem volt mindig ura a helyzetnek. A szociálisták tüntetése alatt a rendőrök gyakran háttérbe húzódtak. Gyors és erélyes intézkedésre van szükség. Indítványa nem fenyegetés, a szociáldemokraták azonban, ha az utcán akarnak jogot szerezni, számoljanak azzal, hogy *bevért fejjel fogják őket hazaküldeni*. A birodalmi kanczellár kerülni óhajt mindent, ami rendkívüli intézkedés jellegével bírna. Szerinte a büntetőtörvény novellája gyorsan célravezető eszköz volna. A vonakodás megfosztja a kormányt a nép bizalmától. A mai helyzet tarthatatlan, mert az állam hatalmának tudata elvész. A országot a szociáldemokrata forradalom veszélye fenyegeti. *Holtz* államtitkárhelyettes kifejti, hogy a tömegsztrájk idején nem lehet minden egyes munkást megvédeni. A katonaság kirendelését a kormány ultimációnak tekinti. Az indítványt egyhangúlag elfogadják, majd néhány kisebb javaslatot intéznek el.

Teplitz, márczius 12.

A bányatulajdonosok nem zárkoznak el a bányászok bérköveteléseivel és így valószínűleg nem lesz nagyobb méretű a sztrájkmozgalom.

Belgiumban.

Brüsszel, márczius 12.

A németországi és angliai bányászsztrájk következtében a belga bányamunkások is követelésekkel állottak elő. A bányászok szövetségének nemzeti bizottsága mai ülésén elhatározta, hogy a 15 százalékos béremelésre, a minimális bérré és a négy kerületi tanács föderációjának elismerésére vonatkozó követeléseket vasárnapra határozat elé terjesztik. Brüsszelben e hó 24-én általános konferencia lesz, melyen a szükséges intézkedések ügyében végleges határozatot hoznak.

Brüsszel, márczius 12.

A lüttichi és charlerói bányászok ultimátumot küldtek a bányatulajdonosoknak s 50 százalékos bérváltsást követelnek, mert különben hétfőn sztrájkba lépnek.

Hollandiában.

Hága, márczius 12.

A holland Indiával való postaszolgálatot teljesítő gőzhajóársaságok igazgatói közölték a kormánnyal, hogy az angol ezénsztrájk következtében kénytelenek takarékoskodni a szénrel és ezért a járatok pontos betartásáért nem vállalhatják a felelősséget.

TÁVIRATOK.

A kínai köztársaság zavarai.

London, márczius 12.

A Times jelenti *Honkongból* e hónap 11-ikéről: Kantonnal megszakadt a távirati érintkezés. Hír szerint ott *tegnap a kormány új csapatai és rablóbandák között ismét harc volt*. Az utóbbiak nagy vereséget szenvedtek.

Berlin, márczius 12.

A német kábeltársaság jelenti *Honkongból*: Nagy kalózbándák tegnap éjjel *megtámadták Kantont és fosztogatni kezdték*. Az admirális palotát *fölgyújtották*. A vidéken rendkívül zavarosak az állapotok.

Honkong, márczius 12.

A kantoni tegnapi összeütközéseknél a *Daily Press* jelentése szerint *száz-kétszáz ember vesztette életét*. Az angol főkonzul elrendelte, hogy az idegenek *Honkongba menjenek*.

Peking, márczius 12.

Tangesaójit miniszterelnökké nevezték ki.

Törökország és Montenegró.

Belgrád, márczius 12.

Idevaló lapoknak jelenti *Üszkübből*, hogy a novibazári ezandzsákbán Plevlje fővárosban a katonai parancsnok a montenegrói határ mentén erő-

katonai kordont állított fel a szigorúan örködők, nehogy montenegróiak átléphessék a határt. Ilyen körülmények közt a montenegrói nép nem mehet a vásárra, hogy élelmi szükségleteit beszerezze s ezért a török katonai parancsnok ellen nagy az elkeseredés.

Szerajevó, márczius 12.

A Sarajevoer Tagblatt szerint a szandzsákbeli török csapatok legközelebb még nagyobb számmal mennek a montenegrói határra és a török katonai hatóságok új őrházakat építenek a montenegrói határ közelében. Ezek az óvatossági intézkedések azért történtek, mert hírek jöttek, hogy erős montenegrói csapatok vannak összevonva a zandzsák határán és állítólag Montenegroból fegyvereket és löszereket akarnak becsempészni Novibazárba.

A mexikói polgárháború.

Newyork, márczius 12.

A belügyminisztériumhoz Mexikóból érkezett távirat szerint gépfegyverekkel ellátott kormány-csapatok 800 főkkel Culjacan mellett (Sinaloa állam) megverték és 200 emberüket elfogták. Torreónból jelentik, hogy e hó 9-én Gomez Palacio mellett csata volt, amelyben a főkkel 150 halottat vesztettek és megfutamodtak.

A hóhér Miskolczon.

— Regula utolsó napja. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 12.

Ma reggel hivatalosan tudtára adták Regula úrnének, hogy borzalmas tetteire, amelyvel három emberéletet oltott ki — nincsen bünbocsánat. Minden különösebb emóció nélkül vette tudomásul, hogy hóhérré kerül.

Utolsó napját éli most a szivtelen haramia s holnap ilyenkor már büns lelke az égi trón számolyához kerül, ha ugyan az ilyen vérengző bestiának lelke van. Bali Mihály segédeivel együtt ma készítette el a bitót. A hóhérok kopácsolása elhallatszott a siralomházig, amelyben Regula utolsó óráit töltötte.

Reggel nyolcz órakor már nagy csődület verődött össze a törvényszék palotája előtt, amelynek egyik elsőemeleti tárgyalótermében kihirdették Regula előtt a Kuria és a király elutasító ítéletét. Kilencz órakor nyitotta meg a tárgyalást Lehoczky Sándor törvényszéki elnök. Maurer Lipót és Szendeffy Károly szavazóbírák. Kövér Miksa jegyző és Bulyovszky Gusztáv főügyész-helyettes voltak jelen. Regula védője, dr. Lengyel Zoltán képviselő, csak a tizenegy órai vonattal érkezett. A perrendtartás 501. §-a értelmében zárt tárgyalás volt. Lehoczky elnök elrendelte, hogy a fogházr-mester vezette elő ifju Regula Edét. Az elnök fölolvasta a Kuria ítéletét. A Kuria ő felsége nevében úgy ítélte, hogy a benyújtott semmisségi panaszokat a büntető törvénykönyv 385. I. b) és II. pontja értelmében elutasítja.

Az elnök újra Regulához fordult:

— Most fel fogom olvasni 5 felségének 1730/1912. B. szám alatt küldött legfelsőbb végzését a felterjesztett kegyelmi kérvényre vonatkozólag.

Halálos csönd, az elnök olvassa:

Ő császári és apostoli királyi felsége folyó évi márczius 4-én kelt legmagasabb elhatározásával megengedte, hogy három rendbeli gyilkosság és egy rendbeli rablógyilkosság büntetével vádolt ifju Regula ügyében a törvény és igazságszolgáltatás rendes lefolyása akadálytalanul bekövetkezhessen. Kelt Budapest, 1942. május 8. Dr. Vavrik Béla kuriai tanácselnök.

Regulát visszavitték czellájába. Onnan elvitték a siralomházba.

A siralomház, a kórházi részben van. Nagy szoba, középen hosszú asztal, az asztalon könyvek és egy zsebkendő. Az ajtónál és a két ablaknál szuronyos fegyőr. Regula az asztalnál ült és irt. Védőjének, dr. Lengyel Zoltánnak szolt az írás.

Bali Mihály hóhérmester tegnap este kilencz óra tizenkét perczkor érkezett Miskolczra két segédeivel, Gold Ádám az egyik, a ferencvárosi gyepmester segéde, a másik Hermann Mihály, a Bali sógora.

A főügyési helyettes intézkedései szerint Bali Mihály és emberei serényen dolgoznak a biófa felállításán a kórház mögötti keskeny udvaron.

A czella ajtajából Bali is benézett Regulához, aki nem tudta, hogy a hóhér vizsgálja.

— Atléta erejű ember, — jegyezte meg Bali — nagyon hasonlít Szalmához.

— De egyuttal nagyon ravasz, mindenre elszánt ember — figyelmeztette a hóhért a főügyész-helyettes.

— Ez a huszonnégy óra — mondta Bali esendesen és legyintett a kezével — a vadból is kezes háziállatot csinál. . .

Regula elkészült az akasztásra, amely holnap reggel hét órakor lesz. A borzalmas látványosság nagyon érdekli a miskolcziakat, akik valósággal megostromolták a törvényszéki elnököt jegyekért. Összesen száz darab jegyet adtak ki az akasztásra, amely alatt lefüggönyözik a kórház ablakait.

Regulához délben engedték be a családját. Ott volt az apja, az édesanyja, aki görcsös zokogásba kezdett el. Regula most először megilletődött, lehajolt anyjához, megcsókolta a kezét. Lengyel Zoltán is jelen volt ennél a szomeru bucsuzásnál. Megkérdezte a haláraitól, mi kívánsága van még, mit tehetne még érte?

— Először azt kérem. — mondta Regula, — vegyék le rólam a vasat. Ügyvéd ur vállajlon kezességét, hogy kárt nem teszek magamban.

Lengyel Zoltán intézkedett is, hogy teljesedjék Regula kérése. Volt még egy kívánsága a haláraitól, hogy fekete szalonkabátban mehessen az akasztófa alá.

Lengyel Zoltán a szivettépo siralomházi incedens után a következő táviratot küldte a király kabinetirodájának:

Őfelsége I. Ferenc József, Magyarország apostoli királyának legmagasabb kabinetirodája

Wien.

A földi igazságszolgáltatás által már holnap végrehajtandó halálbüntetésre ítelt védenzem, ifju Regula Ede az utolsó órában, az élet és halál mesgyén esedezik felséged kegyelméért. A megtört büns kegyelenkéro szava mellett az ártatlan szülök jakiáltása is kér általam meghallgatást és könyörög irgalmáért a trón számolyánál.

Lengyel Zoltán,
védőügyvéd.

Az ügyész hivatalos helyiségében jártak ma Czeizlerék: Czeizler Ignác, az edelőnyi áldozat testvére és az öreg édesapja. Ott ültek állhatatosan, el nem mozdulva. Végig élik, látják, hallják a kivégzést megelőző órák minden momentumát, amikor megkérdik tőlük, mért vannak jelen, mire várnak, így fel az öreg:

— Én láttam szegény fiamat holtan. Akarom látni, hogy állnak boszut ére. Holtan akarom látni Regulát!

UJDONSÁGOK.

NAPIREND: Naptár. Szerda, márczius 13. — Róm. kath.: Nicefor. — Prot.: Roderig. — Görög-ország: február 29. Kassian. — Zsidó: Adar 25. — A nap kél reggel 6 óra 19 perczkor, nyugszik este 6 órakor. — A hold kél reggel 4 óra 18 perczkor, nyugszik délelőtt 11 óra 52 perczkor.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor. A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. Japánkiállítás a Teréz-körut 7. szám alatt lévő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődij nincsen. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2 óráig. Belépődij, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum Állattára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 4—7-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Tanszermúzeum 3—7-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 4—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi

Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 10—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Múcsarnok négyes kiállítása. Nyitva 9—5-ig. Belépődij 1 korona. — Faragó Géza és Juhász Árpád kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—6-ig. Belépődij 1 korona. — Nagy Vilmos gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.). Nyitva 9—7-ig. Belépődij 60 fillér. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára. Nyitva 10—2-ig.

— A trónörökös Brioniban. Triestből jelentik: Ferenc Ferdinánd trónörökös szombaton délelőtt pompás tavaszi időben Barbarigába ment. Barbariga az isztriai partvidék egyik megerősített pontja, ahol a trónörökös az erődítményeket tekintette meg. Délután családjával együtt kirándult Nárcis szigetére, ahol most a szabadon tenyésző Nárcisok gazdagon viritanak. Vasárnap délelőtt a trónörökös és családja résztvett a Szt Germán-templombeli istentiszteleten. A templomot zsufozásig megtöltötte a kíváncsi közönség. A bejáró előtt a Lacroma és Lily csatahajók legénysége állott sorfalat. Hétfőn délelőtt a trónörökös az U. VI. tengeralatt járó naszádot tekintette meg, amely a brioni öbölben végzett különböző evolúciókat.

— **Diplomáciai ebéd.** Bécsből jelentik: Ma este Schönbrunnban udvari ebéd volt, amelyen megjelent a francia, angol, amerikai, török, brazil, svéd, norvég, szerb, perzsa, belga, svájci, kínai és mexikói követ, valamint több külföldi katonai attasé.

— **A prezumpatív trónörökös.** Maehrisch-Weiskirchenből jelentik: Károly Ferenc József főherceg ma délután fél egy órakor lovascsapata élén odaérkezett. A főherceg a lovassági hadapródiskolában vett lakást. Délelőtt 10 órakor Zita főherceggasszony már ideérkezett és a főherceget az udvari kocsi várta.

— **Adalbert herceg szerelmi regénye.** Párisból jelentik, hogy egy ottani lap értesülése szerint Adalbert hercegnek, Vilmos császár fiának külföldi utazása szerelmi ügygel áll összefüggésben. A hercegnek szerelmi viszonya volt egy *Frieden* Paula nevű színésznővel, egy levélhordónak a lányával, akit a herceg, miután megismerkedett vele, rávett, hogy költözzék át Kielbe. Vilmos császár, amikor megtudta ezt, fel volt háborodva és kényszerítette a herceget, hogy utazzon külföldre. Ez az oka annak, hogy a herceg Amerikába utazik.

— **Péter király utja elmarad.** Belgrádból jelentik: Péter király látogatása a királynál, amely Bécsben vagy Budapesten történt volna meg, ez évben végleg elmarad. A szerb uralkodó Innsbruckon és Zürichen át megy Londonba.

— **Alfonz meghocsát.** Madridból jelentik: A király dekrétumot irt alá, amely Alfonz Bourbon orleansi herceget, Izabella infánsnő elsőszülött fiát, újból visszahelyezi összes czímbeibe, méltóságába és előjogaiba, amelyek mint spanyol infánsnő megilletik. Izabella infánsnő ma visszatért oda.

— **Kossuth Lajos emlékezete.** Kossuth Lajos halálának tizennyolczadik évfordulója napján, márczius 19-én a kerepesi-temetőben levő Kossuth-mauzoleum nyitva lesz a kegyeletes nagyközönség számára. A székesfővárosi tanács megbízásából a temető igazgatósága erre a napra délszaki növényekkel és nyíló virágokkal ékesíti fel a mauzoleumot és Kossuth szarkofágja körül a felállított triposzokban meggyújtják az áldozati lángokat. A mauzoleumnál 19-én és 20-án emlékünnepet rendeznek a temetőbe kivonuló testületek.

— **Alagut a Pyrené-hegység alatt.** A „New-York Tribune” jól értesült forrásból megtudta, hogy Spanyolország a National City-Bank intézettel 60 millió kölcsön dolgában tárgyalásokat folytat és ezzel az összeggel Madridból Franciaországba rövidleb vasutat akar építeni, amelyhez a Pirené-hegység alatt vezető alagut építése szükséges.

— **A spanyol király örökösödési póre.** Párisból jelentik: A múlt év októberében a bragnevillei elmeogyintézetben meghalt egy Sapena nevű igen gazdag földbirtokos és volt polgármester. Végrendeletének felbontásakor kitűnt, hogy harmadfélmillió frankot kitevő vagyonát a spanyol királyra hagyta. Mivel Sapena-nek nagy számu rokonsága is maradt, ezek megtámadták a végrendeletet és pórt indítottak, amelyben a spanyol király egy ügyvéddel képviselteti magát. A pörben a napokban fog ítéletet mondani a párisi polgári törvényszék.

— **A szabadság ünnepe.** Márczius idusának megünnepléséről az ország minden részéből érkeznek hozzánk jelentések:

A budapesti egyetemi ifjuság márczius 15-én délelőtt fél 11 órakor tartja ünnepélyét a Vigadóban. Az ünnepély a Himnuszszal kezdődik, amit az egyetemi énekharok énekelnek. Megnyitó beszédet Dreher Imre, az Egyetemi Kör irodalmi szakosztályának elnöke mond, Jászai Mari, Márkus Emília és Kürthy József szavalnak. Az ünnepi beszédet Herczeg Ferenc országgyűlési képviselő tartja. Kóczé Antal zenekara kurucz nótákat játszik.

A budapesti polgári iskolai tanárjelöltek a budavári konvénzobornál tartják márczius 15-iki ünnepélyüket délelőtt 11 órakor. Az ifjuság a paedagógium épületében gyülekezik s innen zászlók alatt vonulnak fel a Disz-térre.

A gyergyóditői közművelődési egyesületek és társulatok nagy lelkesedéssel készülnek márczius ilusának megünneplésére; délelőtt 10 órakor, a falu népe ünnepélyes szent misét hallgat az új templomban, majd a községháza nagytermében megtartják az ünnepélyt, melyen Vértés Lajos polgári iskolai igazgató elnöki megnyitó beszédet, Buzás Imre alkalmi beszédet mond. A Talpra magyart Főzi József szavalja s ezenkívül Herink Marika és Liebl Ede szavalnak hazafias költeményeket, a polgári iskola ifjusága pedig hazafias dalokat énekel.

A református korásházai Népművelődési Kör ünnepélyét hálaadó istentisztelet vezeti be. Az ünnepélyen alkalmi beszédet Lengyel János állami iskolai igazgató mond, Lengyel Ilona óvónő melódrámát szaval Matskásy László állami tanító hegedűkísérete mellett, az iskolai növendékek hazafias dalokat énekelnek. Végül a konvénzsirokat koszoruzzák meg és pedig Ujlaki Pál sirját Seress Lajos, Hegedűs Pál sirját Szücs Sándor és Jassik Lajos sirját Lengyel János.

A székelvudvarhelyi középiskolák ifjusága, valamint a Székely Dalegylet ez idén is nagy ünnepélyességgel ülik meg a nemzet nagy ünnepét. Az ünnepi beszédet Sz. Szabás Péter marosvásárhelyi iparkamaraí tiktár mondja. A daleylet énekszámain kívül több szavaltat lesz. Szavaltat Nagy Lajos ügyvédjelölt, Florian Margit, Góspár Tivadar, Vörösmarthy „Marót bán”-jából részletet adnak elő Szonresán László és Horváth József.

Az Ujpesti Függetlenségi Kör márczius 14-én az ipartestület helyiségében (Király-utca 3. szám) szabadságünnepet rendez.

A Házépítő Tisztviselők Egyesülete márczius 15-én, este 8 órakor az egyesületi ház nagytermében, nők részvételével tartandó ünnepi lakomával ünnepel. Az ünnepi szónoklatot, kezében a szabadság-serleggel, ez alkalommal Ullerich Gyula tartja.

Székelvkeve község összes testületei s körői Székelykeven együttesen nyilvános hazafias ünnepélyt rendeznek.

A II. Rákóczi Ferenc-Társaság e hónap 14-én este ünnepli meg márczius 15-ikét saját helyiségében, Rottenbiller-utca 7. szám alatt.

— **Susanne Bernard tragédiája.** Röviden adtunk hírt arról, hogy francia aviatikus nőt, Susanne Bernardot halálos baleset érte utól. Erre vonatkozólag még az alábbi tudósítás érkezett Párisból: A fiatal hölgy, aki csak a múlt évben, szeptemberben kezdte a repülősportot fizni, tegnapelőtt a kedvező időjárásat arra akarta felhasználni, hogy a pilóta-igazolványt megszerze. Az első két vizsga-felzárllás kitünően sikerült a Farman-biplánon és a fiatal hölgy nem mindennapi bátorságnak adta tanujelét. Amikor a harmadik felszállásra készült, barátai nagyobb óvatosságra intették. Bernard kisasszony ígéretet tett, hogy a jóakaró tanácsokat megfogadja, azután mintegy 60 méter magasságra emelkedett fel. A biplán egy hangár fölött lebegett, amikor az aviatikus hölgy jobbra akart fordulót tenni. Ebben a pillanatban a repülőgép hirtelen oldalra fordult és villámgyorsan lezuhant. A jelenlevők azonnal odarohantak és a fiatal leányt eszméletlenül, vértől borítva találták a roncsok közt. A hangárba vitték, ahol tíz percznyi kilődás után meghalt.

— **Házasság.** Dr. Márffy Károly, a legfiatalabb, de máris népszerű szinigazgató, e hó 23-án délután fél 4 órakor tartja esküvőjét Mezői Jolánval, társulata kitünő fiatal művésznőjével a löscsi r. kath. Szt. Jakab-templomban.

Dr. Schwarz Benjamin e hó 17-én déli 12 órakor esküszik örök hűséget Freund Margitnak a budai izr. templomban.

— **Leugrott a vonatról.** Gödöllőről jelentik: Katona István bagi lakos Gödöllő és Aszód között leugrott egy személyvonatról, azonban oly szerencsétlenül esett, hogy a vonat alá került, amely halálra gázolta.

— **Amundsen.** Londonból jelentik, hogy Roald Amundsen a „Daily Chronicle”-nek tegnap Hobartból a következő kiegészítő táviratot küldte:

„Schol semmiféle nyomot sem találtam, amelyik Scott jelenlétét a déli sarknál bizonyítaná. Azonban mégis lehetséges, hogy ott volt és a vihar elsöpörte ott tartózkodásának nyomait. Megfigyeléseim azonban ellentmondanak e feltevésnek, mert a déli sarkvidéken három évet töltöttem és ezalatt az időjárás mindig nyugodt volt. Ugy hiszem, hogy ott ilyenek a rendes légköri viszonyok. Scott tartózkodási helye 400 angol mérföldnyi távolságban volt az enyémtől. A mi téli táborunk azonban közelebb volt a déli sarkhoz, mint Scotté, aki, reménylen, el is érte ezéjét és fáradaimaival méltán rászolgált a sikerre. A legnagyobb nehézségeket a megmászott magas hegyek okozták. Utazásunk vége felé majdnem hat hetet töltöttünk a hegyekben, amelyek közül némelyik 5100 méter magas is volt. A déli sark maga 3202 méternyi magassággal van. Hegymászás közben a lélegzés nagyon nehézé vált. Élelmiszereink az egész uton elégséges volt. Ebben a klimában azonban nem elég a rendszeres táplálkozás, mert az étvágy, a nehéz szánutak alatt hihetetlenül fokozódik. Visszafelé, amikor már a 86. szélességi fokot elértük, a megmaradt élelmiszerek mindnyájunk számára elegendő táplálékot nyújtottak. Kutyahust legelőször a 85 és fél szélességi fok alatt ettünk; a levágott 24 kutya, noha az utóbbi időben már nem kapott elég táplálékot, — elég kövér és jóízű volt. A 84 és fél szélességi fok alatt két nagy fókát láttunk. A 83. fok alatt három legjobb kutyánk megszökött, aminek okát csak később tudtuk meg. A 82 és fél fok alatt ugyanis egy nőtény kutyát levágtunk és a három kutya, — érezvén társuk hiányát, — visszatért oda, hogy megmentsék. Visszafelé egyetlen pihenőnapunk sem volt és a legrosszabb időben is folytattuk utunkat. Kalandunk, vagy különös feljegyzésre méltó esetünk nem akadt, de kemény fáradaimokat kellett átszenvednünk.

— **Drágább lesz a ruha.** Ismeretes dolog, hogy a férfiszabó-munkaadók szövetsége és a szabó munkások között differenciák támadtak most, mikor a régi kollektív szerződés lejárt. Ezeket a differenciákat sikerült kiegyenlíteni és tegnap kötötték meg az új kollektív szerződést a IV. kerületi előjáróságnál. Az új szerződéskötésnél jelenvolt a munkaadók szövetségének elnöke és nyolczás bizottsága, a kisiparosok szervező-bizottsága és a szakszervezet megbízottai. Az új kollektív szerződés négy évre szól és körülbelül 10 százalékos munkabéremelés mellett fél órai munkaidőcsökkenést állapít meg. A munkaadók természetesen ennek arányában emelik az árakat.

— **Lövöldöző házmeister.** A Zugló-ut 1. számú ház házmeistera, Nagy János, ma este összeszólalkozott Kovács István 17 éves kereskedősegéddel, aki csomaggal a fölépcsőn akart az emeletre jutni. A szóváltást tettlegeesség követte, majd a házfelügyelő előrántotta a revolverét és rálőtt a kereskedősegédre. A golyó azonban nem talált. A rendőrség a lövöldöző házmeisteret letartóztatta.

— **Részeg katonák vérengzése.** Székesfehérvárról jelentik: Hét részeg katona valóságos vérengzést vitt véghez tegnap délután a város Erzsébet-ligetnek nevezett erdejében, ahol oldalfegyverőkkel támadtak a járókelőkre. A megremült emberek menekültek a garázda katonák elől, akik azután egymás ellen fordultak és egymáson ejtettek súlyos sebeket. Majd ismét a sétálóknak ellen fordultak. Az asszonyok és gyermekek között nagy riadalom támadt és egymást lefölvörve menekültek a közeli Szent György-kórház egyik folyosójára, úgy, hogy rövidesen közel kétszázan szorongtak a kórház kapuján belül. A katonák tovább ordítottak és nekitámadtak Mózer József ligetörnek is. Közben értesítették a laktanya-parancsnokságot is, ahonnan három katona ment a részeg katonák megfékezésére, ezek azonban nem bírtak a megvadult emberekkel. Amikor újabb segítséget kértek a kaszárnyából, a kérést az ügyeletes mindaddig nem teljesítette, míg a harmas járőr vezetője nem telefonált megerősítésért. Ekkor két zászlós vezetésével nagyobb készütség vonult ki és megfékezte a garázdaalkodó katonákat. Valamennyit lezárták.

— **Felrobbantott templom.** Florenzből táviratozzák: Vecchio di Mugelloban az éjszaka bomba robbant fel, amelyet még nappal tett valaki a pad alá. A robbanás szétvetette a templom falait. A tettest még nem lehetett kézrekeríteni.

— **Ujabb diáksztrájk.** Zágrábról jelentik: A középiskolai tanulók ma újból sztrájkba léptek. Mozgalmukhoz csatlakozott a leányiskola, valamint a népiskolák növendékeinek egy része is. A sztrájkolók ma újból tüntető felvonulást rendeztek, a színház előtti téren pedig gyűlést tartottak, melyen többen felszóltak. A sztrájk oka kizárólag egy Vinkovceben történt fegyelmi eset, amely a susáki, még kevésbé pedig a szerajevói eseményekkel nem áll összefüggésben. A sztrájkhatározatról az összes horvát, dalmáciai, hercegovinai és isztriai középiskolákat táviratilag értesítették és felszóltották őket a sztrájkhoz való csatlakozásra. A diákok kijelentették, hogy addig sztrájkolnak, míg büntetlenséget nem biztosítanak nekik. Egy határozati javaslatot fogadtak el, melyben azt követelik, hogy senkit se zárjanak ki az iskolából, ellenben formális büntetéseket elfogadnak. A horvát kormány a Narodni Novineben újból felszóltja a szülőket és nevelőket, hassanak oda, hogy az ifjuság térjen nyugodtan vissza az iskolákba, minthogy különben a megfelelő fegyelmi büntetéseket fogják alkalmazni. A zágrábi középiskolák igazgatóságait máris utasították, hogy amennyiben a diákok nem térnének vissza, e hó 14-én bizonytalan időre szüntessék be a tanítást. Az elvesztett időt majd a nagy vakáció idején kell pótolni. Adott esetben iskolai fegyelem elleni vétségrol van szó, melyben az ítékezés az iskolai hatóságokat illeti, melyek feltétlenül az iskolai vonatkozó előírások után fognak igazodni.

— **Borzalmas gyilkosság.** Baranyanagythyádról jelentik: Schun Jakab májisi földműves feleségét vasárnap este eddig ismeretlen ember a saját ágyában meggyilkolta. A család rendes időben aludni tért és lefekvés előtt minden ajtót bezártak. Egyszerre fölébredt a férj, mert hallotta, hogy az asszony szölitgatja. A házastársak figyeltek s minthogy semmi nesz nem hallatszott, újból elaludtak. Egyszerre csak kiáltozni kezd az asszony: — Valaki agyonlőtt!

Mire azonban a férj lámpát gyújtott, senkit sem láttak. Az asszony arcát vér borította, jobb füle tövén le volt vágva, álla fel volt hasítva és az erek mind át voltak metszve, nyilvánvaló bizonyítékul annak, hogy nem lövés történt, hanem valószínűleg fejszecsapással sebesítette meg a gyilkos az asszonyt. A szerencsétlen asszony két órai kilődás után kiszenvedett. A tettest keresik.

— **Öngyilkos bérlő.** A Baross-ter 19-ik számú házban levő Arany Sas-zállóban tegnap délelőtt lakást bérelt egy uri ember. Az első emelet nyolczadik számú szobáját kapta és a vendégkönyvbe Hauzinger Henrik bérlőnek írta be magát. Ma délután 5 óra felé pisztolydörrenést hallottak a bérlő szobájából. Az ajtó be volt zárva és amikor a személyzet feltörte a zárat, Hauzinger Henriket az ágyon fekvő találták. Jobb halántékából még szivárgott a vér, de a szerencsétlen ember már meghalt. Mindössze csak négy levelet találtak az asztalán. Egyet a szüleinek írt Németországba, kettőt a rokonainak, a negyediket a rendőrségnek címizte. Ebben csak ennyi állott:

„Ne kutassák, hogy miért lettem öngyilkos, Csak arra kérem, hogy a temetés után értesítsék a szülemet a tettemről. Ha lehetséges, mellőzzék a bonczolást.
Hauzinger Henrik.”

A rendőrség megindította a nyomozást és azt igyekszik megállapítani, hogy a bérlőt mi kergette a halálba.

— **Elfogták a katonaszabaditót.** Temesvárról jelentik: Hornung Salamont a délvidéki hírhedt katonaszabaditót, aki a nyolczrendbeli csalás miatt a Kuria által rárótt két évi börtönbüntetés kitöltése elől Amerikába szökött, mint már jelentettük, a newyorki bevándorlási hatóság közbelépésével a partraszálláskor letartóztatták. Hornung február 17-én szállt hajóra kedvesével. A hamburgi rendőrség kinyomozta, hogy Hornung Breyer Károly szinművész néven, kedvese pedig Breyer Katalin szinművésznek jelentették be magukat. A Breyer-párt a kiadási eljárás gyors lebonyolítása után nyomban utnak indították s egy ideérkezett jelentés szerint szombaton már a magyar hatóságok kezében lesznek. Hornungnak felesége és két leánya van, akik annak idején csak a hírlapok útján értesültek a családfo szökéséről.

— **Talált gyerek.** Ma délután a Fogarasi- és Hajosár-ut közt levő üres telken Hauszinek Mátyás kertész egy három-négy hetes fiugyermeget talált. A csecsemőt az állami gyermekmenhelyen helyezték el s a rendőrség a lelketlen anyát nyomozza.

— **A városház-utcai betörés.** A városház-utcai Wirth-féle ékszerészüzlet betörői az egyetlen Schwarcz Béla kivételével közrekerültek. A rendőri nyomozás még nem derítette fel teljesen a büntényt, de már két pozitív adat is van a kezében, amelyek kétségen kívül teszik, hogy az elfogott emberek a bűnösök. Az egyik az, hogy Braun Miksa egyik kalucsniját a bolt alatti borospinczében és a párját Braun lakásán, valamint, hogy az ékszerabláshoz használt csomagolópapíros egyik részét a Wirth-üzletben és ahhoz illő darabját pedig a lakatos szerszámok táskájában lették fel, kétségtelenül igazolják, hogy a rendőrség a tetteseket fogta el. A detektívek minden erejükkel Schwarcz Bélának, a Teleki-téri kávésnak a nyomozására vetették magukat. Tegnap egy pillanatra úgy látszott, hogy megfogják. A Teleki-téri kávéházat állandóan titkosrendőrök tartják megszállva, akik minden gyanus jelre ügyelnek. Tegnap délután megszólalt a telefon. Schwarcz kérette a feleségét. Felismerték a hangját. A detektívek, akik erre el voltak készülve, nem engedték oda az áldott állapotban levő asszonyt, hanem a konyhából a cselédet hívták neki, hogy a következőket mondja

— Nagyságos ur, siessen haza, mert a nagysága igen rosszul van.

Eleinte úgy látszott, hogy a sikerül a betörőt beugratni, de mikor a cseléd azt kérdezte, hogy honnan beszél, szó nélkül lecsapta a kagylót. Annyi esze már volt Schwarcznak, hogy a cselédnek erre a váratlan kérdésére ne feleljen. A detektívek ekkor a központhoz fordultak, hogy megállapítsák, honnan beszélt Schwarcz. A központ azonban csak annyit tudtak mondani, hogy nem *interurban beszélgetés* volt. A rendőrség ilyenformán csak annak a megállapítására szorítkozhatott, hogy Schwarcz *tényleg Pesten van.* Az ékszerésznek azonban nyoma sincs; a rendőrségen attól félnek, hogy Bécsben már összeolvasztották az aranyat, a köveket pedig Amsterdamba vitték, ahol könnyű őket eladni. A rendőrség ma éjjel 11 órakor az eddig előzetes őrizetben tartott Kugler Józsefet letartóztatta.

— **Rejtélyes gyilkosság Londonban.** London lakosságát rejtélyes gyilkosság foglalkoztatja. Egy fiatal szép színésznőt a lakásán meggyilkolva találtak és ezzel az esettel kapcsolatban a rendőrség Párisban letartóztatott egy Maurice de Pourtalis nevű embert, akit azonban valószínűleg Maurice Alabasternek hívnak. A meggyilkolt színésznőnek Dolly Balsden a neve és a Lissongrive egyik bérpalotájában volt lakása. Néhány nappal ezelőtt délután elment a lakásáról és az ajtóhasadékban egy czédulát hagyott hátra ezzel a felirattal: „Este félkilencz órára visszatérek.“ Este úgy látszik egy férfi társaságában érkezett haza, aki gyakran fordult meg nála. A szomszédok akkor éjjel előbb éneket, aztán csetepatét, majd különös feldoklási hangokat és olyan zajt hallottak, amelyik ökölcsepások zajához hasonlított. Valószínűleg a Párisban letartóztatott Maurice de Pourtalis alias Alabaster volt az a férfi, akinek társaságában akkor este a színésznő hazatért. Pourtalis orosz grófnak mondta magát, aki politikai büntény miatt tartózkodott külföldön és használt hamis nevet. Amikor másnap a színésznő nem távozott a lakásából, a szomszédok értesítették a rendőrséget, amely betörtette az ajtót. A színésznő felbontott hajjal holtan feküdt egy *chaiselongue*-on. Az orvosok megállapították, hogy a halál feldoklás következtében állt be. A nyakán kilencz ujjkötőrek, valamint egy kötélnek a nyomai voltak láthatók. A boncoló *ökölcsapások nyomait mutatta.* Rejtélyes körülmény még, hogy a leány karjára a „G. W.“ betűk voltak beletetve és hogy a teteválás néhány órával a halál előtt történhetett.

— **Szuffragettek a börtönben.** Londonból jelentik, hogy a letartóztatott szuffragettek közül a bíróság tegnap Smyth Athel zeneszerző fölélt ítélkezett, aki a múlt hónapban beverte Harcourt gyarmatügyi miniszter házának ablakait. A bíróság ezért két havi kényszermunkára ítélte Mrs. Pankhurst, akit nemrég két havi fegháza itéltek, állítólag megbetegedett a börtönben és a rabkórházba szállították. Mrs. Pankhurst Churchill miniszternek két évvel ezelőtt tett ígérete ellenére megismételte tettét, miért is nem politikai bűnösnek, hanem közönséges gonoszlevőnek tekintik és épp ezért a politikai foglyoknak kijáró kedvezményekben sincs része. Nem szabad írnia, olvasnia, látogatókat sem fogadhat, nem élemezheti magát és fegyencruhában kell járnia.

— **Gyilkos háziszolga.** Berlinből jelentik: A szilvái Laubanól jelentik, hogy ott ma reggel elfogták Pillik háziszolgát, aki márczius 6-án meggyilkolta és kirabolta özvegy Schellnét.

— **A Beketow-cirkusz megnyitása.** Teljesen átépítve, a közönség kényelmének teljes kielégítésére átalakítva, várja a Beketow-cirkusz a Városligetben a megnyitó-előadást. Beketow igazgató egészen új istállót építtetett, melynek minden box-a el lesz foglalva gyönyörű telivér-lovakkal, elefántokkal és más állatokkal. A cirkusz is átalakult, a zártszék, páholy és tribün közönségének kényelméről az igazgató a legteljesebben gondoskodott. A világítás, a szellőztetés teljesen új, modern berendezést kapott, a cirkusz tündérfényben fog uszni és Budapest legjobban szellőztetett szórakozóhelye lesz. Beketow igazgató legnagyobb felkészítette, kibővítette, sok új telivér lesz az istállóban és a köröndben látható, egész sereg gyönyörű skóciai ponyy és négy csodás törpe elefánt. Egészen egyformák és egy negyedméter magasak, míg a ponyy alig érik el a 80 centimétert. A megnyitó-műsor a legnagyobb, legteljesebb lesz, kivétel nélkül teljesen új mutatványok és Budapesten még fel nem lépett művészek. Megnyitás április 6-án.

— **A széngázmérgezés áldozatai.** Ma reggel Jakuba Péter éjjelről az állatkertben fel akarta keltetni a gépházban alvó munkásokat. Amikor bement a kópházba, valamennyit eszméletben állapotban találta. A kazán mellett feleltek Kuti Gáspár, Foliák László, Antal István, Tatar Mihály és Kunst István napszamosok. Ezek este lefeküdtek a befűtött kazán mellé és az abból kiáradó széngázról lettek rosszul. A mentőket hívták hozzájuk, akik Kunstot eszméletre térítették, a többi pedig bevitték a Rókus-kórházba.

— **Életuntak.** Nyakas János huszonöt éves napszamos az Éjszaka Práter-utca 54. számú házában lévő lakásán a jobbvállába lőtt. Az István-kórházba vitték. — **Tölcser** Mihály 76 éves cipész az utokájánál, **Mence** Sándor cipész feleségénél lakott a Szerep-utca 5-c. számú ház negyedik emeletén. Az agygyánón az utóbbi időben idegfej nyomai mutatkoztak s sürűn emlegette, hogy öngyilkos lesz. Az Éjszaka észrevették, hogy az öreg ember felkel ágyából, hurkot köt és felakasztja magát az ajtó sarkára. Nyomban levágták és lefektették. Hajnalban Tölcser Mihály felhasználva egy óvatlan pillanatot, kiszaladt a folyosóra és leugrott a negyedik emeletről. Nyomban meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — Tegnap délután a Városligetben a mutatványos tere, a Panoptikum épületében Kaszás Ernő segédfogalmazó lakásán Seiter Károly 20 éves joghallgató mellbelőtte magát. A fiatal ember édesatyja látogatában volt Kaszás segédfogalmazónál s amikor megtudta a fiatal ember, hogy atyja itt tartózkodik, felkereste és pénzt kért tőle. Később a joghallgató édesatyja előtt revolvert rántott elő és mielőtt megakadályozhatták volna, a mellébe lőtt. A mentőket hívták hozzá, akik a súlyosan sebesült joghallgató Dollinger tanár klinikájára vitték. — Ma délelőtt az Örömvölgy-utca 2. szám alatti elemi iskolában Minkó Ferenc 12 éves iskolai tanuló leugrott az első emeletről. A jobb lábán és a fején sérült meg. Szüleinek az Örömvölgy-utca 44. számú lakására vitték. Élettségüknek okát nem tudják.

— **Halálozás.** Epstein Vilmos gyáros, Zalavármegye törvényhatóságának bizottsági tagja, rövid szenvedés után, 68 éves korában meghalt Sümegen. Az elhunyt egy város, mint a vármegye gazdasági életében áldásos tevékenységet fejtett ki és hirtelen halála mindenütt ószinte részvétet keltett.

Dr. Jassy Pál földbirtokos, a kiváló kir. kuriai bíró, egyetemi magántanár, Kecskemét város törvényhatósági bizottsági tagja stb. 63 éves korában Budapesten elhunyt. Halála széles körökben kelt mély részvétet egy Budapesten, mint Kecskeméten. Holttestét Kecskemétre szállítják, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Gergely József, posta- és távirada főfelügyelő elhunyt Budapesten.

Fürész Ferenc, kereskedelmi tanácsos, 82 éves korában, Miskolcon meghalt.

Bessenyei Magyar Gyűlés, az elhunyt érdemes hírlapíró ma délután temették el a Szent László-utca 12. szám alatti gyűlésházában. A beszentelést dr. Huszár Elemér VI. kerületi segédlelkész végezte. Beszentelés után az elhunyt utolsó kívánságához híven Farkas Emőd hírlapíró mondt megható búcsuzót. Az elhunyt rég hírlapírói közül számosan vettek részt a temetésen. A Budapesti Újságírók Egyesületének koszorúját Kopár Ferenc titkár helyezte a ravatáira.

x **Royal-Orfeum,** Budapest. Erzsébet-körút 21. sz. Színházi és variété műsor. Kezdeté 8 órakor.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Üzleti jubileum.** A legszűkebb körökben kitűnő hírnevűk ünnepelő Keleti J. budapesti (IV. Koronaherceg-utca 17.) gyári cég ebben az évben ünnepeli fennállásának 34 éves jubileumát. Ebből az alkalomból gazdagon ünnepelték jubileumi árgézket adott ki, amely a higiénia, betegápolás és szépápolás terén praktikus, tanulságos és följötte érdekes újdonságokat tartalmaz és amelyet kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küld meg. Szab. haskötők, orthopaediai készülékek, műfűzők, mullabak és műléczek, festégyenesítők, gumi-göreszharisnyák, villanygyógyászati apparátusok, betegelő-kocsik, higiénikus szagtalan szobaközetek, kozmetikai, utazási s az összes e szakra vágó cikkekre nézve ajánlható beszerzési forrás a Keleti-cég, mert üzleti elve: pontos, gyors és kulans kiszolgálás.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A kulisszák világából.

— Színházi csevegés. —

(A nobilis szerző.)

A Nemzeti Színházban, a „Szerelem utai“ bemutatóján Ferenczy Ferencz, az újdonság szerzője minden szereplőnek valami elmés és értékes emléktárggyal kedveskedett:

Jászai Mari, — hogy csak a női főszereplőket említsem, — arany töviskoszorút, Török Irma fehér lilomágot kapott... szerepüknek megfelelően egy-egy olvasóval; Cs. Alszeghy Irma és Vízvári Mariska egy-egy kiló Kuglert; Márkus Emilia auto szirént; Aczél Ilona pecsétnyomót miniatűr Ámor-szoborral, Fáy Szeréna, György Ilona, Gerő Lina, Lenkey Hedvig, Tolnainé, Kiss Irén, Hegyesi Mari gyönyörű párisi művirágokat stb.

Ferenczy a férfszereplőkről se feledkezett meg. Ezeknek többnyire cigarettá- szivartárcza, éctapácza s más efféle kedves ajándékok juttatott. A darabnak hetvenöt szereplője van. Hetvenöt szereplőnek hetvenöt emléktárgy! Tessék ezek árát kiszámítani és összegezni. Persze a szerző tartós lasszasikerre számított, hogy ez az előzékenység „kifizesse magát“. Megelehet, hogy ez a számítás be is üt, bár újabb kételyei támadtak: a „Szerelem utai“-nak eredeti kilencz képéből a főpróbá után törültek egy képet; a második előadás után megint egy képet.

— Ha így folytatják — jegyezte meg Ferenczy nagy busan — a nyolczadik előadás után egy kép se marad meg, csak — az én megnyult képem.

(Az export-darab.)

A Vigzínháznak szombaton megint premiéréje lesz. A „Hütlenség iskolája“-t még mindig tömegesen látogatja a veszedelmes koron innen és túl levő hallgatóság, de már *Góthékat* is reklamája a közönségük: ezért siettetik a Kistemaekers-darab premiéréjét.

A „La flambée“, melynek „A kém“ a magyar czime, bőséges alkalmat nyújt a *Góth*-párnak, hogy tehetségüket ragyogtassák. Ennek tudatában és a nagy siker előérzetében *Góth* Sándor lázas sietséggel végezte a fordítást; a saját kezének gyors írását csigamászásnak képzelte, ezért hát gyorsíró-kisasszonyt szerződtetett, akinek tollba mondta a párbeszédeket.

„A kém“-et nyomban követi egy eredeti darab, melynek czime „Innocent“ s szerzője *Pásztor Árpád*. Ne tessék rosszra gondolni: az újdonság hőse nem *Innocent* Ferencz, az ismert festőművész, hanem egy *Innocent* nevű angol leányka, a Kinába vetődött és akit *Varsányi Irén* fog személyesíteni.

A darab első felvonása ennek megfelelően Kinában fog játszani és egyáltalában nagyon exotikus lesz a milieuje... mint ahogy újabbán a legtöbb magyar darab kozmopolita alapon áll.

— Természetesen — mondta valaki — hogy kelendő legyen odakünn. De azért rá lesz süttve a bélyegző „Made in Hungary“... készült Magyarországon.

(A legújabb színpad.)

Bárdos Artur bátor ember. Az Új színpadot — Budapest legújabb színházat — holnap, tehát *tizenharmadikán* nyitja meg. Nagy ambícióival, magas intelligenciával, alapos készültséggel fog a munkához. Megérdemli, hogy vállalkozásának sikere meghazudtoljon minden babonát.

A színházmegnyitás kritikai méltatását nem bízták reám. Itt csak az új gárda néhány tagját szeretném, futtában, bemutatni.

„A bátor Kassian“-ban, *Schnitzler* bábjátékában *D. Huszár Irén* játszza a női főszerepet. Nehéz feladatra vállalkozott, mert a rendező azt követelte, hogy — szereplőtársaival együtt — teljesen marionette-szerűen lépjen, mozogjon az egész darabon végig. A sok próba alatt annyira megviselte a fiatal művésznőt ez a megerőltetés, hogy szép karjai egészen feldagadtak.

Az „Új színpad“ tagjai közé tartozik továbbá: *Pataki Jóska* a kolozsvári, majd a debreczeni tár-

sulat kedvelt jellemszínésze; Nagy Margit volt akadémiai növendék, — a jövő Láncoz Ilkája; Forgács Rózi tragika, kit a Tháliából és a Magyar Színházról jól ismerünk; Judik Etel, Hegyesi Mariféle szerepek személyesítője, Harsányi Rezső, a Vígsház volt tagja; Ungvári, Czako Pál, Pethő Pál, akik még most is akadémisták, s délelőtt az iskola padjain ülnek, s csak délután vehetnek részt a színházuk próbáin.

Vámos Hugó — a színházi körök népszerű „Cili“-je — mint titkár hasznosítja magát, s már is beprotégálta az öcsösét, Vámos Árpádot, akinek „Epehuzsi özeveg“-e lesz a holnapi megnyitó-est egyik darabja.

Színre kerül még harmadiknak, Krúdy Gyula „Kárpáti kalandja“, melyben Pálmay Ilka is szerepel. Nono... nem a saját személyében; csak az arcképével; és beszélnek róla a darabban.

Különben a művésznő személyesen is megjelenik — az egyik páholyban.

(A rózsza szelleme.)

Lázár Oli egy tündöklő szép, fiatal leány, aki szívesen vállalna rokonságot Nijinskyvel. Rajong érte. Elvitte az autogramm-könyvét a Népopera és megkérte Vajda László titkárt, hogy Nijinskyvel irassa bele a nevét.

Mit nem tenne meg Vajda Laci egy szép leány kedvéért! Elvezette a nagy férfihoz, aki éppen a „rózsza szelleme“ kosztümjét öltötte magára. Valami hontanította némajelbeszéddel megértette vele, miről van szó.

Nijinsky mosolygott, bólintott és irt. Azután visszaadta a könyvet egy-egy piros rózsával együtt, mely a könyvtől kibullott.

Oli a kis füléig elpirult és odanyújtotta a rózsát.

— Hiszen magának hoztam! — mondta, szinte esdeklő hangon.

A művész nem értette a szavakat, de megértette a pirulást, a szép szemek beszédét, a hang muzsikáját. Átvette a rózsát és a szűk öltözékben körülrokkant szitakötői kecses mozdulataival a leánykát, s végig csinálta azt a remek játékot, melyért a közönség olyan nagy belépődíjakat fizet.

Lázár Oli pedig hazament, s elszenderedve végig álmodta a „Rózsza szellemé“-nek bájos meséjét. Weber Károly Mária zenéje nélkül.

Egy látcsöves ur.

(*) Az orosz ballet bucsuja. Utoljára táncoltak ma este a Népoperában a szentpétervári Mária-színház kitűnő, csupa-ritmus tagjai a nézőteret ezuttal is zsufozásig megtöltő előkelő és zajosan lelkesedő közönség előtt. Ennyire „megtelt“ még egyszer sem volt ez az impozáns amfiteátrum; a művész-érdeklődők: az Operaház balletjének számos tagja, fővárosi színészek, festők és szobrászok feltekintő falankszja huzódott meg az improvizált állóhelyeken, néhányan még a zenekarba is jutottak. A balletársulat bucsujátékául budapesti műsorának legékezőbb darabjait adta elő. A „Kleopatra“ után, mielőtt a zenekar az Auforderung zum Tanz-ot elkezdte volna, az orosz himnusz bevezető ütemeit játszotta, majd hatalmas tuss közepette nemzetiszíni szalagos babérkoszorút nyújtottak fel az oroszok kitűnő karmesterének, Monteuxnek, aki valóban érdemes és figyelemreméltó munkát végzett az idegen zenekarral. Igaz, hogy a Népopera lelkes, fiatal muzsikusi is kitétek magukért minden alkalommal. A Rózsza szellemében a fiatal lányt ma este Piltz kisasszony táncolta Krzesinska helyett. A ritka szépségű táncosnőnek egyik produkcióját már ismertük: a Kleopatrában ő adta a szilaj, faunokkal enyelgő baccéansnőt, a megelevenedett Botticelli-figurát. Ezuttal klasszikus táncművészetét volt alkalmunk megcsodálni. Légies könnyedséggel, ritka precizitással végezte a legtökéletesebb „spicellés“-t, alakítása finom és stílusos volt, pompásan érzékítette az álomban, öntudatlanul táncoló fiatal leány alakját. A partnere ezuttal is az utólréhetetlen Nijinsky volt, aki nélkül ez a bájos, tovaillanó táncpoéma el sem képzelhető. — A produkció után percekig ünnepelték őket a színház közönsége és számtalanszor kívánta látni a babérkoszorú kö-

zött megjelenő két művészt. A Polovecki táncokban ma is a férfiaknak volt nagy sikerük, különösen Bolm Adolfnak, a kitűnő törzsfőnöknek, kinek felvonás végén hatalmas piros-fehér-zöld rózsákból kötött csokrot — két fiatal magyar festőművész ajándékát — nyújtott át a piroslivrés szolga. A „Seherzade“, Rimsky-Korsakow zenéjének a zseniális Fokine által pompás megelevenítése, melyet ma este játszottak harmadszor az oroszok, új szenzációt hozott: Zobeida kedvenc négerét, melyet már Bolmtól láttunk, a nagy Nijinsky táncolta. Bámulatos nűanszokat vitt szerepébe ez a sulynélküli táncos, aki tulajdonképpen itt mutatta be másik nagy kvalitását, elsőrangú mimikai játékát. Attól a pillanattól kezdve, hogy a főeunuch kinyitja aranyos zárkájának ajtaját, ő volt az előadás centruma. Azok a gesztusok, amelyekkel odakuszik a szerelmes szultánához, ölelésre kitért karjai, melyekben a szerelmi gerjedelem minden plasztikus vonala mellett is mindig ott rezeg az alantos szolgaság érzete, amint a karcsu derék rajongó átkarolása helyett kezei az utolsó pillanatban remegve siklanak le a rózsás, gazdagon gyűrűzött lábfejekre, mindezek oly művészi átgondolt, stílusos dolgok voltak, melyek még sokáig fognak lelkünkben rezegni. Az orosz ballet holnap elutazik, néhány nap múlva már Monte Carlo internacionalis közönsége fog tánczának tapsolni, majd ismét Párisban mutatja be egyedülálló művészetét, mi pedig csendesen járunk a tavaszi szellőtől simogatott budapesti aszfalton, felejthetetlen emlékekkel lelkünkben, melyek egy-egy dallamos orosz név felidézésénél jönnek finom rezdülésbe. Nijinsky, Astafieva, Krzesinska, Nijinska, mikor jöttök megint hozzánk? (—na.)

(*) Az Operaházban holnap, szerdán a filharmoniai társaság hangversenye miatt nincs előadás. Csütörtökön Puccini nagyszerű új dalművét, A Nyugat leányát ismétlik meg. A sheriff szerepében dr. Pick Ernő lép fel mint vendég. Minnie Szamosi Elza, Johnson Környey, a többi szereplő Bäder Dóra, Kertész, Venczell, Mihályi, Déri, Ney B., Pichler, Dalnoki, Rózsza, Kornai, Kárpát, Várkonyi, Juhász, Ádám és Somogyi lesz. (Évi bérlet 45. sz., kezdete félnyolc órakor.) Pénteken, márczius 15-én, délután 6 órakor kezdődő ifjúsági előadásul Erkel F. Bánk Bánja kerül színre Sándor Erzi, Fodor A., Arányi, Takáts, Szemere, Székelyhid, Váradi S., Dalnoki, Kertész, és Kárpát közreműködésével.

(*) Mesés India. (Bemutató az Urániában.) Tóth Jenő festőművész Calcuttában élő hazánkfia három felvonásos darabját mutatta be az Urániaszínház zsufozt nézőtér előtt. Szerző élesen megvilágított, alapos tanulmányról tanuskodó képét nyújtja annak az exotikus, keletiesen buja világának, melyben életét éli. Megfigyelései határozottak és az a kép, melyet kapunk, nem eszünkenti az illúziót, melyet a csodás természeti kincsekben gazdag világ iránt bennünk elbűvölt. Leírásain érezhető az a szeretet és bámulat, mely eltölti, ha ez érdekes világ rejtett kincseit fűrkészi. Ma már leteintvilág; csupán egy erős lehellet volt érezhető az antikvilág bűbajos légköréből. A buja tunyaságot és lassu haladást egy ismeretlen erő kezdi élesíteni. Erős hatalomra vágyó kezek döntőleg formálják fejlődésének képét. Jöttek a hódítók. És a hódítók között a leghódítóbb az angol politika. Békét hirdet. Lehetőleg tartózkodik az öldökléstől. „Árny és fény“, mondja a szerző. Fentartja az árnyék- királyok egész garmadáját. Többé-kevésbé hatalommal ruházza fel. De a kormány gyeplőjét erős vasmarok irányítja: a furfangos angol politika, melynek kezébe futnak össze a kormányzás összes szálai. Erősen kiérezhető a darab tónusából az a hatalom, mely formálja, fejleszti és keletkezteti a kulturintézmények egész tömegét. És ez a hatalom az — angol. Nemsokára az európai kultúrára képét fogja felülteni a légigazabb típusú ázsiai város. A szerző visszavezet a „Beszélő kövek“ korába, hogy annál kirívóbb legyen az ellentét, melyet az újkori haladás mutat. E kettő közepén él a fejlődés fázisa. Darabja nem más, mint egy színes, aranyos vonalakkal körülhatárolt keret. Az első felvonásban India építészetének csudáit veszi sorra. Egyházak, mauzoleumok, kripták, királyi paloták, Benares város istentiszteletét, a Gangesben testüket és lelküket tisztára mosó hia-

duk váltják fel, majd a fakirok testcsontkító mutatványait tünteti fel. A természet sokféle remekén, a Himaláján nem sokat időzve, érdekes vadászat következik, mely után a házi élet, az asszonyok életmódja következik és a Durbarral zárul be.

A szerző az ind művészetnek különösen azokat a részeit festi a legélénkebben, mely művészet a legkiválóbb helyet foglal el: s ez az építészet és himzés. A szobrászat és festészet, melynek páratlanul gazdag mintáit ismerteti, csak a festészetet szolgálja; sokszor formátlan alkotásai a festmények díszét képezik. Sokkal sajátosabb az iparművészet számos remeke, melynek márványosipkái, virágokkal himzett díszai az ind gondolkodásnak legjellemzőbb kifejezője.

Ezt az óhangulatot sikerült a szerzőnek visszaadni. Ezért érdemel méltánylátást darabja, melynek sikerét az Uránia igazgatósága csak előmozdítani sikerült azáltal, hogy gyönyörű álló és mozgófényképekkel szerelte fel. — A közönség sokat tapolt. (el. K.)

(*) Vendégszereplés az Operában. Hafren Waag Lilly, a manheimi udv. színház tagja lesz a m. kir. Operaház vendége a jövő héten. A budapesti közönség előtt nagyszerű hangversenyéről ismert kiváló Wagner-énekesnő, első fellépése e hó 10-ére, keddre van kitűzve és pedig A walkür Sieglinde szerepében. (Évi bérlet 48. sz. rendes helyárak.)

(*) Hangversenyek. Szendy Árpád kitűnő fiatal tanítványa, a komolyarcu bagotai Lengyel Ernő, akit ez évben már egyik filharmoniai hangversenyen és egy önálló koncertjén is hallottunk, ma este ismét zongorázott a Royal-teremben. Nobilis és változatos műsorában újból igazolta előző véleményünket, hogy komoly és tudatos művész, akit már rég nem szabad a csodagyermekneként szokásban lévő mértékkel mérni. Bach orgona-ábrándját és fugáját klasszikus tömörséggel hallatta Liszt átíratában, a tanítvány meleg szeretetével interpretálta Szendy néhány finom szerzeményét, megértéssel, nobilisan játszotta Chopint. — Liszt nagy H-moll szonátájából kissé hiányzott a keménység, itt tulajdonképpen chopinos volt játéka. A nagyszámú közönség lelkes, tüntető tapsokkal ünnepelte a fiatal művészt minden száma után. — Ugyanakkor a Zeneakadémia nagy hangversenytermében meglehetősen telt ház előtt két fiatal angol hölgy, a Harrison-testvérek, produkálta magát. Mind a kettő ügyesen és stílusosan kezeli a maga hangszerét, fejlett technikájuk van, előadásuk gazdagon árnyalt és meleg tónusu, csak a ritmikájukban van helyenként kis ingadozás. A hegedűs, Harrison May kisasszony Paganini ördögtrilláit és néhány apróságot szép precizitással adta elő, a másik hölgy, Beatrice kisasszony Bach szőlőgordonkára irt nagy G-dur szüitjét játszotta finom művészettel. Dienzl Oszkár kitűnő közreműködésével előadták Beethoven B-dur trióját is és ez a kamarazenei produkciójuk is szimpatikus fogadtatásra talált a tapsokban egyébként sem fukarkodó közönség előtt.

(*) A „Rodostó“ bemutatója. Gróf Zichy Géza háromfelvonásos magyar történelmi dalművének: a Rodostónak bemutató előadását e hó 20-ára, szerdára tűzték ki. Az újdonság főszereplői a következők: II. Rákóczi Ferenc fejedelem Rózsza S. Lajos, Sarolta Amália, a fejedelem neje V. Kramer Teréz, Sienecka hercegnő Sándor Erzi, Lunguej Balta Károly, Bercsényi Miklós dr. Dalnoki Viktor, Bourbon herceg Kornai, a többi szerepben Haber Györgyike, Venczell, Déri, Pichler, Kertész, Várkonyi, Budai, Juhász, Ádám, Kalmár és Kodolányi lépnek föl. Vezényel Szikla Adolf karmester, rendező Alszegegy Kálmán főrendező.

(*) Az Uj Színpad megnyitása. Révész Béla és Bárdos Artur új színházát, az Uj-Színpadot holnap mutatják be a közönségnek. A hangulatos prologust Simonyi Mórész mondja el, melyen három felvonásos kerül színre. Krúdy Gyula meleg poézissal telt darabja, a „Kárpáti kaland“ után egy új szerző, Vámos Árpád „Az efeusi özeveg“ komédiáját és végül Schnitzler „Bátor Kasszián“ című bábjátékát adják elő. A főpróbát ma este tartották meg a sajtó meghívott képviselői előtt.

(*) Hírek a Nemzeti Színházról. Holnap, szerdán, a szerelem útjai, Ferenczi Ferencz mult héten bemutatott színdarabja ötödöször kerül színre s e héten még csütörtökre és vasárnap estére is

ki van tűzve. Minden alkalommal a bemutató előadás szereplői fogtak benne játszani. Pénteken, márczius 15-én Szigligeti Ede történelmi színműve, II. Rákóczi Ferenc fogsága kerül színre.

(*) Amerikai lap — „Paolo és Francesca”-ról. A Newyorki „Musical Courier”, Amerika egyik legszebb és legizlésebben kiállított illusztrált lapja, amely már a budapesti „Liszt-ünnepség”-ről is kimerítő, lelkes czikket hozott a magyar-barát Mr. Artur M. Abell tollából, most érkezett utolsó számában ifj. Ábrányi Emil nagyszerű operájáról: a „Paolo és Francesca”-ról emlékezik meg igen rokonszenvesen. Abell nagyon elismerően nyilatkozik Ábrányi dalművéről és a m. kir. Operaház szereplő művészeiről. „Ábrányi Emil magyar zeneszerző „Paolo és Francesca” című új operájának — írja Abell — a minap volt a bemutató előadása a budapesti kir. Operában, ahol az ujdonság jelentős sikert aratott. A „Divina Commediá”-ra épített érdekes szöveg tele van léttel, meleg színekkel, hatásos ellentétekkel és bővelkedik drámai részletekben is. A szélesen megkomponált zene a lírai részekben csupa melódia, míg az erős hatású jellemző drámai epizódok Wagner stílusára emlékeztetnek. Különös érdekességet kölcsönöz még a darabnak, hogy szövegét és zenéjét: apa és fia írták. A „Musical Courier” cikkekészítő két fényképreprodukció egészíti ki. Az egyik az első felvonásból mutat be egy jelenetet, a másik pedig a II-ik felvonás szerelmi szcénáját.

(*) Forradalmi szerelem. Ezzel a címmel mutatja be szombaton a Népepera Kienzl Vilmosnak Kuhreigen című nagy operáját. A dalmű, amely jubileumos sikerekkel játszott az óz óta a kontinens összes színházaiban, a francia forradalom izgalmas korszakát viszi a színpadra — egy meghatározó rokó idyll játszódik le a forradalom véres keretében, amelynek kiinduló pontja a svájciak egyik nemzeti dala, a Kuhreigen, amelyet francia földön tilos énekelni. Kienzl Vilmos operájának szövegválogátat Batka Richard írta. Főszereplői kettős szereposztásban Ábrányiné és Basilides Mária (Blanchefleur), Hajagos és Pogány (Primus Thaller), Pajor és Szántó (Favart), Andrejka Margit és Wagner Róza (Doris), Bihar és Róna (Dursel) lesznek.

(*) Gábor József Berlinben. Ebben a hónapban mutatja be a berlini Kurfürsteneroper a Chabert ezredes című zenedramát. A darab tenor-főszerepének eljátszására a színház Gábor Józsefet, az ismert magyar tenoristát, szerződtette.

(*) Baklanoff. A legiresebb orosz baritonista, Baklanoff szerdán este mutatkozik be a budapesti közönségnek a Népeperában, felemelt helyre mellett. Baklanoff George, akinek illusztris művészléte mindenféle a legnagyobb sikereket szerezte, a Rigoletto című szerepét énekl. Partneri Jávora Mária, Basilides Mária, Glevitzky Irén, Kertész Vilmos, Bihar, Róna és Mátrai lesznek. A Baklanoff vendégszereplését követő két estén két jubileum lesz, csütörtökön a Quo Vadis, pénteken a Furulyás Jancsi jut el a 25-ik előadáshoz.

(*) Muzikaszó-est a Művészet és Művelődés Magyar Nők Körében. Páratlanul meleg estélye volt ma a Művészet és Művelődés Magyar Nők Közművelődési Körének. Diadalmas, országos körutjáról a Muzika-szó vonult be illusztris költőjének és művészgardájának kíséretében a kör Royal-szállóbeli hajlékába és a gárdát elkísérték a Petőfi-társaság tagjai közül a Muzika-szó szerzője, Pap Zoltánon kívül Ferenczi Zoltán alelnök, gróf Teleki Sándorné, Jakab Ödön és Kéry Gyula is. A Muzika-szó estélyének változatos, gazdag műsora ellenállhatatlan varázsszal vonzotta a körbe a fővárosi előkelő közönséget s az mindvégig a legnagyobb gyönyörűséggel élvezte a szebbnél-szebb számokat. A Petőfi-társaság tagjait, Rosenberg Augustát üdvözölte, majd Jakab Ödön tartott nagy tetszéssel fogadott előadást a magyar népdal jelentőségéről irodalmunkban. Deákne Kuthy Klára énekelte ezután a Muzika-szóból dalokat Kuliffay Izabella zongorakíséretében és ifjabb Ödny Lehel Karácsony István zongorakísérete mellett és mindketten viharos tapsokat arattak. Pap Zoltán sok éljenzéssel szavalta el Öreg cigány című költeményét, miközben Szánthó Gáspár, a Népepera baritonistája cigányzene mellett gyönyörűen énekelte a Szegény árva Magyarországot kezdettü kurucz nótát, amely egészen meghatotta a hallgatóságot és annak szünni nem akaró tapsára még néhány kedves dalt adott elő. Utána Bazilidesz Mária, a Népepera kedvelt primadonnája a téle megszokott szubtilis művészettel ugyancsak a Muzika-szóból énekelte dalokat és öneki is több ráadást kellett adnia. Végül Pap Zoltán vetítéssel mutatta be a Muzika-szó pompás illusztrációit. A kitűnően sikerült estélyt Enderdy Szerafin és Kuliffay Izabella rendezték.

(*) Vidéki színészet. Miklósy Gábor békéscsabai három hónapos színpadja vasárnap érte el célpontját a „Leányvásár” előadásával, amely egyszersmind bucsu-estéje volt a bájos és szép-

hangu primadonnának, Vida Ilusnak, aki egy tontalmegyei nagybirtokoshoz ment nőül s lép a színpadról, Bessyt játszotta, az elegáns szobalányt és tánczával, melyet Várady Izsóval járt, hatalmas sikereket ért el. A tánczos színészpárt a közönség ugyszólván egész este ünnepelte s alig hagyta pihenni. Marossy Géza nagyon ügyes Migglesz Tom volt; e csinos alakú, jó hangú, fiatal tenorista számíthat rá, hogy előbb-utóbb a fővárosba kerül. Miklósy e hó végéig marad Csabán, onnan Jszberénybe, Czeglédre, a nyáron meg Kispestre megy hivatagú jól szervezett társulatával, mely a másodrangu vidéki társulatok közt mindenestre a legelső helyen áll s a vidéki színészet haladásának egyik legerősebb bizonyítékát szolgáltatja azzal, hogy Csabán három hónapon át állandóan zsúfolt ház előtt játszott.

(*) Muzikaszó-hangverseny Miskolczon. A Borsod-Miskolczi Közművelődési Egyesület meghívására rándult be a Petőfi-Társaság vasárnapra Miskolcra, ahol délelőtt felolvasást és hangversenyt rendeztek. A társaság részéről jelen volt Herczeg Ferencz elnök, Várady Antal főtákar, Lampérth Géza, Jakab Ödön és Pap Zoltán. A vendégeket balkányi Balogh Bertalan üdvözölte. A meleg üdvözlésre Herczeg Ferencz elnök válaszolt. Majd Jakab Ödön, Várady Antal és Lampérth Géza ülték a felolvasó-asztalhoz és érdekes előadásukkal valószággal elragadtatták a közönséget. A Muzikaszó dalaát Dömötör Ilona, az Operaház és Szántó Gáspár, a Népepera tagja adták elő nagy sikerrel. A hangversenyen a megye egész előkelősége megjelent, úgy, hogy a közönségnek csak egy része fért el a teremben. Délután Tarnay Gyula alispán látta vendégül a hangverseny résztvevőit, este pedig tiszteletükre bankett volt. A hangversenyt Miskolczon a közel jövőben megismétlik.

(*) Ifjúsági előadás. Csütörtökön és pénteken délután 5 órakor rendkívül mérsékelt helyárrakkal az iskolák részére ifjúsági előadást tartanak a Budapesti Színházban. Mindkét napon az ember tragédiája kerül színre. E két napon esti előadás nem lesz. A csütörtök és pénteki 5 órai előadásra az iskolák kedvezményes jegyei a Budapesti Színház pénztáránál válthatók. Vasárnap délután fél négy órakor mérsékelt helyárrakkal szintén az ember tragédiája kerül színre. Este Küry Klára fellépései az árendás zsidó Klárné Angyalika kitűnő népszínműve van műsoron. Ma, szerdán, a 200-ik előadáshoz közeledő Az erdőszelvény című kitűnő operettet adják. Pataki Vilma, a székesfehérvári színház primadonnájával a czímsze-
reppben.

— Erőtlen testűeknek és mindazoknak, akiket betegség, túlfeszített munka, idegesség elgyengített, csak egyetlen olcsó és kitűnő erősítő-szer használhat: az Egger Emulsio. Akiknek légzőszervei meg vannak támadva, kérdezzék meg orvosukat ezen szer iránt. Ára 2 korona, kapható minden gyógyszerüzben.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* Az ujuineai expedícióról. A Földrajzi Társaság meghívására ma délután a Nemzeti Múzeum disztermében dr. Schultze Leonhard kieli egyetemi tanár nagy és előkelő közönség jelenlétében érdekes előadást tartott a német ujuineai expedícióról. A felolvasó-estélyt dr. Lóczy Lajos, a társaság elnöke nyitotta meg, majd lelkes szavakban emlékezett meg a déli sarknak a norvég Raul Amundsen által történt felfedezéséről, bejelentve, hogy a társaság sürgönyileg üdvözölte a hőselkü felfedezőit. Majd néhány szóval változta a sarkkutató utját és az óriási nehézségeket, amelyvel Amundsonnak meg kellett küzdenie, hogy kutatásainak célját: a déli sarkot elérje. Ezután néhány szóval üdvözölte a társaság illusztris vendégét: dr. Schultze Leonhardot, akit előadása megtartására felkért. A nagyjértékű és mindvégig érdekes előadást a hallgatóság feszült figyelemmel kísérte és az előadót lelkesen megtapsolta. Dr. Schultze Leonhard tiszteletére ma este a Földrajzi Társaság kedélyes lakomát rendezett az Országos Kaszínó éttermében.

* A „Honvédelem” című szabadegetemi előadásorozat 3-ik előadása folyó hó 13-án, szerdán, este tartja meg Sárosi Szabó Lajos őrnagy a központi egyetem kupolacsarnokában. Az előadás tárgyát a honvédelmi rendszerek fejlődése, a harez módja hajdan és ma, a régi és újabbkori várak rövid ismertetése, a mi véderőrendszerünk, fegyveres erőnk szervezetének, fegyverzetének, felszerelésének ismertetése képezi. Az előadást vetített képekkel kísérik. Az előadás a laikust a többnyire csak nagy általánosságban ismert intímabb katonai kérdésekhez közelebb vinni hivatott: az il-

lusztris előadó eddigi sikerei bizonyosságot adnak, hogy ez a mostani előadásban felvetett kérdéseknél is társul szegődik hozzá. Az előadás este félhét órakor kezdődik.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Egy új aviatikus sikere. Lazarus Antal, 18 éves műegyetemi hallgató egy új fajta gépet konstruált. A gép új fajta szerkezetű, rövid farokkal bíró monoplán és a feltaláló Vallyone Ferencz szabadalmazott légesavarjával látta el. Ezen az új gépen Minár Gyula 19 éves mechanikus ma szegő sikert ért el. 25—30 méter magasságban végigrepülte a teret és széles ívben egy félkört írt le. A nagyszámu közönség élénken megtapsolta a fiatal aviatikust.

© Lezuhant aviatikus Berlinből jelentik: A treptovi repülőterem ma délután Stein mérnök felszállott a saját konstrukciójú monoplánján. Az aviatikus lezuhant és súlyosan megsebesült.

Nyiltter.

Erőtelten közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

FRANÇOIS
TRANSYLVANIA
SEC.

FŐVÁROS.

A Margitsziget jövője.

Hatvan esztendőse bérlet a főváros meghallgatása nélkül. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 12.

A fővárosi gyönyörűség paradicsomának, az egész világon csaknem páratlanul álló Margitszigetnek a sorsát ma hosszú évtizedekre megpecsételték. A fővárosi Közmunkák Tanácsa véglegesen megállapodott a tulajdonát képező Margitszigetnek bérbeadására vonatkozólag azzal a bérlőtársasággal amelyet magyar részről Gerbeaud Emil budapesti cukrász, külföldi részről pedig Spallinger, a svájci szállodatrész aelnöke képvisel és a Margitszigetet nekik az általunk már ismételten részletesen ismertetett feltételek mellett folyó évi május 1-től kezdődő hatvan esztendőre bérbeadja.

A Közmunkatanács tehát a főváros meghallgatása és beleegyezése nélkül, sőt a törvényhatósági bizottság kebelében kialakult közelfogás ellenére befejezett tény elé állítja a fővárost és — miut állam az államban — a közvélemény felzudulása dacára is elegendőnek tartotta a bérlőtársasággal való megegyezését a kormányval megismertetni és a kormány hozzájárulását ehhez a nem egészen makulálan tranzakcióhoz magának biztosítani. És teljesen figyelmen kívül hagyta a fővárosnak azt a kétségtelen jogát, hogy a maga véleményét ebben a par excellence fővárosi kérdésben kifejtőse. Csak mai számunkban emlékeztünk meg a közigazgatási bizottságnak a miniszterelnökhöz intézett felterjesztéséről, amelyben a Margitsziget terbevért bérbeadására vonatkozóan kifejti, hogy a főváros közönségének érdeke azt kívánja, hogy a sziget üdülőhely jellegétől meg ne fosztassék s könnyű hozzáférhetőse mindenkinél biztosítottassék. A létesítendő játékbarkangya való világos czélzással pedig különösen megengedhetlennek véli a szigetnek olyan módon való értékesítését, amely a fővárosi elköltési fejlődésével összeegyeztethetlen.

Arra kéri tehát a közigazgatási bizottság a miniszterelnököt, hogy mielőtt a sziget területének felhasználására vonatkozó tervek fölött döntene, hallgassa meg előzőleg a fővárosi törvényhatóságának a kérdésre vonatkozó véleményét.

Ez a feltérjesztés ma már hatálytalan. A miniszterelnök — aki egyben a közmunkatanács el-

nőke — az utóbbi minőségében kötötte meg a vásárt a bérlő-társasággal a főváros teljes negligálásával és ismét csak 3 hozzá, mint beelőgyminiszterhez kerül az ügy jóváhagyás végett. Ez azonban az előzmények ilyen állása után már csak tisztára formai dolog.

A közmunkatanács és a bérlő-társaság között létrejött szerződés főbb pontjai a következők:

A közmunkák tanácsa, mint a fővárosi pénzalap kezelője, a Margitszigetet bérbeadja a Gerbeaud Emil és társai által alapítandó részvénytársaságnak.

A bérlés tartama 1912. május elsejétől számított hatvan esztendő.

A részvénytársaság négy millió korona alapítókéval alakult meg s emint ezt a négy milliót a szigeti építkezésbe befektette, a tervezett további építkezésekre újabb hatmillió koronát tartozik beruházni. Ezt a hatmilliót a bérlés alatt amortizálendő jelzálogos kölcsön alakjában szerzi meg.

A tanács átadja a társaságnak a szigetet a mai alakjában és összes felszerelésével, de területileg kibővíti azzal a körülvétellel, amelylyel a szigetet 100.000 négyszögöllel nagyobbítják. A feltöltésnek körülbelül 3,5 millió költséget még a pénzalap fedezi.

A szigeten építkezni nem szabad, kivéve a fürdővel kapcsolatos nagyszálló emelését. Beépítési területül a feltöltés útján nyert százezer négyszögöl parkozatlan terület szolgál.

A szigeti belsődíjak, a szigeteknek a közönség részéről való használata továbbra is változatlanul marad, mint ma.

A parkozáson változtatni, fát, növényzetet irtani nem szabad.

Mindennemű változtatás a közmunkatanács beleegyezésétől függ.

A társaság május elsején veszi át a szigetet, egy évig megfigyeli a mai forgalmat, a kezelést, a közönség igényeit és a jövő évben kezdi meg az időközben részleteiben is megállapítandó beruházásokat.

A bérlést a társaság évenként 210.000 koronát fizet a pénzalapnak és a tiszta jövedelem 40 százalékát. A 210.000 koronától a pénzalapnak semmi sem jut, mert azt teljes egészében József főherceg kapja a hátralékos vételár amortizációja fejében.

Maradna tehát a pénzalap bérjövödelmeképpen a tiszta jövedelem 40 százaléka. Ehhez már aztán sok szó fér, mert tisztázandó mindenekelőtt, mik lesznek a bérlőtársaság jövedelmei? Ha a társaság jövedelme csak a mai keretek között fog maradni, úgy ez a 40 százalékos részesedés nem jelent semmit. Ha azonban a jövedelemben beleszámítják a társaság által létesítendő kaszinó jövedelmét is, akkor kétségtelenül igen nagy bérösszegre fog a közmunkatanács szert tenni. De mentül nagyobb lesz ez a jövedelem, annál erősebb erkölcsi kifogás alá is esik. És nem fogja öregbiteni sem a főváros, sem az ország jóhírnevét az a mindenképpen elítélendő dolog, hogy a közmunkatanács pátronátusa és ellenőrzése mellett működik a főváros paradicsomában — egy újabb Monte-Carlo.

A főváros ezt a háttérüötti bérére való vásárt tétlenül nem fogja nézni és arról értesülünk, hogy a törvényhatóság erélyes állásfoglalásra készül a főváros jóhírneve ellen készülődő eme merénnyel szemben.

(A szerdai közgyűlés. A székesfőváros tanácsa ma rendes heti teljes ülésén tárgyalta a szerdai közgyűlés napirendjére kerülő ügyeket. Ezek közül a legjelentősebb az állatkerti vendéglő bérlése, a kőbányai sertésszállások telekkönyvi korlátozásának feloldása és a Lánchíd elzárása folytán aktualitást nyert hidvám eltörlésének az ügye. Az állatkerti vendéglő dolgában tudvalevőleg a pénzügyi bizottság magáévá tette a városgazdasági ügyosztálynak azt az előterjesztését, hogy a vendéglő és kávéház kérdését ez évben provizórikusan oldják meg és a kávéházat és vendéglőt Gundel Károlynak és Weingruber Ignácznak adják bérbe. A tanács ma elhatározta, hogy az előterjesztést pártolón terjeszti a közgyűlés elé. Magáévá tette a tanács a pénzügyi bizottságnak azt a javaslatát is, hogy a közgyűlés utasítsa a tanácsot az állatkerti vendéglő és kávéház kérdésének sürgős és végleges megoldására. — A kőbányai sertésszállás

telkeit terhelő tulajdonjogi korlátozás feloldása ügyében ugyancsak a városgazdasági ügyosztály azt a megoldást ajánlja, hogy a feloldást engedélyezze a főváros abban az esetben, ha a telektulajdonosok a telkek beszerzési ára és mai forgalmi értéke között főnálló értékülkülönbözet tizenhárom százalékát lefizetik. A pénzügyi bizottság az ügyosztály ez előterjesztését magáévá tette és ma a tanács elhatározta, hogy az előterjesztést pártolón terjeszti a közgyűlés elé. — A Lánchidnak a közel jövőben való elzárása alkalmából az állami hidak igazgatósága azt a kérelmet intézte a fővároshoz, hogy a Lánchid átalakításához szükséges vasszerkezetek után engedje el a városi vámot. A tanács ma elhatározta, hogy a kérelem teljesítését fogja a közgyűlésnek javasolni. Együttel fölhitva a tanács a közgazdasági ügyosztályt, hogy a pénzügyi bizottságban elhangzott kívánsághoz mérten a hidpénz eltörlése dolgában sürgősen tegye meg a szükséges intézkedéseket.

(Uj középiskolai főigazgatók. A tanítói fizetésrendezés értelmében a tanácsnak jogában áll a fővárosnál alkalmazott igazgatók közül három érdemesebbet főigazgatóvá előléptetni. A tanács ma tartott ülésében a közoktatási ügyosztálynak a közoktatási bizottság által is pártolt előterjesztésére dr. Wessely Ödön főreáliskolai igazgatót, Ágotai Lajos iparrajziskolai igazgatót és Péter János felsőkereskedelmi iskolai igazgatót főigazgatókká léptette elő.

(A keleti és nyugati pályaudvar közötti villamosvonal. A Budapesti Villamos Városi Vasut Bethlen-utcai vonalának folytatásaképpen a Damjanich-utca keresztezésén, a Bajza-utcán, Városligeti fasoron és Felső erdőszoron át a Podmaniczky-utcaig új vonalat épít, amelylyel közvetlen összeköttetést létesít a keleti és nyugati pályaudvar között. A tanács a vonal építési terveit jóváhagyta és az építésre a helyhatósági engedélyt megadta. A vonal építési munkálatait legközelebb megkezdik.

(Nyugdíjazott tanárok. A tanács dr. Bokor József felsőkereskedelmi iskolai tanárt és Feichtinger Győző főreáliskolai tanárt nyugdíjazta.

(Fizetés-felemelés. A női kereskedelmi tanfolyamoknál alkalmazott felügyelők díjazása ügyében a közoktatási ügyosztály előterjesztésére a tanács ma elhatározta, hogy ajánlani fogja a közgyűlésnek, hogy a felügyelők fizetését 700 koronáról 1000 koronára emeljék föl.

KÖZIGAZGATÁS.

A községi rendőrség szervezkedése. Ismeretes, hogy az egész országban a községi rendőrségi alkalmazottakat szánalmasan rosszul díjazták. Nem lehet csodálkozni tehát azon, ha a községi rendőrségek is mozgalmat indítanak helyzetük javítására. A cél az, hogy szervezetté tömörüljenek s az egyesülésben rejlő erő által biztosítsanak elvégzett munkájukhoz méltó díjazást. Kerner István zombolyai és Kubik József lónyatelepi rendőrbiztosok most felhívást intéztek az ország összes községi rendőrtisztviselőihez, melyben felhívják őket, hogy márczius 31-én Szegedre gyűljenek össze értekezletre a magyarországi községi rendőrtisztviselők országos egyesületének megalakítása céljából.

TISZTVISELŐ-OTTHON
(PENSIO) Budapest, Szontkirályi-utca 22. I. em.
Teljes penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknél
Lakás pensio 135 korona. Ebed 42 korona. Vacsora 24 korona

EGYESÜLETEK.

(—) A külföldi laptudósítók magyarországi szindikátusa tegnap este dr. Graetz Gusztáv országgyűlési képviselő elnöklésével ötödik rendes közgyűlését tartotta meg, amelyen csaknem valamennyi tag részt vett. A titkár és a pénztáros jelentéseit tudomásul vették. A közgyűlés sajnálatlalt vette tudomásul Lenkey Gusztáv titkár lemondását, aki külföldi lapjainak képviselőtéről lemondván, a szindikátusból a kivált. Dr. Schiller Henrik indítványára Lenkey Gusztávnak köszönetet szavaztak s öt érdemei elismeréséül egyhangulag a szindikátus tiszteletbeli tagjául választották meg. Ezután a szindikátusba megválasztották dr. Gratz Gusztávot, dr. Diósy Bélát, Lányi Zsigmondot, dr. Schiller Henriket, Blumenkrantz Hermannt és Yolland B. Arturt. Lányi Zsigmond indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy Vámbéry Armin

egyetemi tanárt, Magyarország legrégebb külföldi laptudósítóját nyolczvanadik születésnapja alkalmából üdvözli és a szindikátus tiszteletbeli tagjául választja. A közgyűlést társasvacsora követte.

(—) A Fűszer-, Vegyes- és Kiskereskedők Országos Egyesülete tegnap tartotta Faragó József elnöklésével márczius havi választmányi ülését, melyen többek között a hétfő reggeli üzletnyitás, a pálinkamérő üzletek reggeli kinyitása, a fűszerkereskedelmi szakoktatás és a fűszerkereskedelmi kongresszus kérdését tárgyalták. Legérdekesebb pontja volt a napirendnek az erzsébetfalvai fűszerkereskedők ügye, akik egy ottani kartársuk ellen kimondották a bojkottot. Az ügy az egyesület választmányára elé került, ahol is az óriási viharok lecsillapultával sikerült a kérdést mindkét fél érdekeiben és megelégedésére elintézni és a kartársak közt a békét megteremteni.

(—) A Concordia Budapesti Jótékonyági Egylet tegnap tartotta rendes közgyűlését Oesterreicher Miksa elnöklésével. A közgyűlés az évi jelentést, amely részletesen beszámol a felszabad óta fennálló egylet iokozatos fejlődéséről, egyhangulag tudomásul vette és az adományozóknak köszönetet szavazott. Miután tudomásul vették a pénztáros jelentéseit, a közgyűlés köszönetet szavazott az elnöknek, a titkárnak és az egylet orvosainak eredményes és önfeláldozó tevékenységükért. A közgyűlés ezzel véget ért.

Aggság ellen

Dr. Hommel-féle Haematogen!
Ovás! a Dr. Hommel nevet
hangsúlyozni kell!

TÖRVÉNYSZÉK?

Ujabb halálos ítélet.

— A pozsonyi rablógylkosok sorsa. —

— Saját tudósítónktól. —

Pozsony, márczius 12.

Alig néhány órája annak, hogy az edelőnyi rablógylkos előtt felolvasták a halálos ítéletet, amelyet holnap végrehajtanak rajta, a magyar igazságszolgáltatás sujtó keze lecsapott a pozsonyi rablógylkosokra is.

Több napi tárgyalás után a pozsonyi esküdtszék kimondta ítéletét a pozsonyi trafikoszó és leánya kivégzői felett. Benesre, a főzinkosra halálbüntetés vár s minthogy mostanában nem mosolyog a királyi kegy az emberiség embe fenevadjaira, nem is lehet kétséges, hogy Benes ugyanott fogja végezni, ahol Regula holnap. A többi tettestára kisebb-nagyobb fegyházbüntetéssel szabadult.

A szigorú ítélet Pozsonyban nagy megnyugvást keltett és senki sincs, aki részvétet érzett volna a cinikus Benes és társai iránt.

Mai tudósításaink a következők:

Ma volt a pozsonyi rablógylkosság ügyében a tárgyalás utolsó napja. Petőcz Gábor kuriai bíró, elnök féltizkor nyitotta meg az ülést. Azt kérdezte a vádlottaktól, kívánnak-e szólni. Benes József erre így szólt:

— Nincs előadni valóm. Beismertem mindent, amit tettem és semmit el nem hallgattam.

Rapcsányi Ignác nem kívánt szólni. Kilián Jánosnak jelentéktelen megjegyzése volt. Az elnök ezután a bünvádi perrendtartás értelmében kioktatta az esküdteket. Féltizzenegy óraker az esküdtszék visszavonult tanácskozársra. Az esküdtszék félegy óraker jelent meg a törvényszéki tárgyalóteremben. Az esküdtek vezetője felolvasta a következő verdiktet: Benes József elsőrendű vádlottat az esküdtszék bünösnek mondta ki: 1. gyilkosságban, 2. gyilkosságban való részességben, 3. rablás büntetésében, 4. kétrendbeli gyilkosság elkövetésére való szövetkezés büntetésében, 5. lopás büntetésében, 6. lopás vétségében. Rapcsányi Ignác másodrendű vádlottat a gyilkosságban való bünrösségben, kétrendbeli gyilkosság elkövetésére való szövetkezés büntetésében és orgazdaság vétségében mondta ki bünösnek. Rapcsányira nézve, aki csak tizenhét éves, azt a kérdést is az esküdtek elé terjesztették, elég értelmi és erkölcsi fejlettséggel bír-e ahoz, hogy büntetőjogilag felelősségre vonható legyen? Akérdekre az esküdtek igennel feleltek. Kilián János harmadrendű vádlottat felmentették a rablás vádjá alól, ellenben bünösnek mondta ki egy rendbeli gyilkosság elkövetésére való szövetkezés büntetésében, orgazdaság vétségé-

ben és lopás büntetésében. A verdikt kihirdetése után az ügyész szólalt fel és indítványozta, hogy a törvényszék *ilélje halálra Benes Józsefet*. Ezután a védők szólaltak fel s az enyhítő szakaszok alkalmazását kérték.

A délután 4 órakor felfüggesztett tárgyalást este félnyolcz órakor nyitotta meg *Petőcz Gábor* kuriai bíró törvényszéki elnök. Az elnök bevezette a vádlottakat a terembe és a következő ítéletet hirdette ki előttük:

Benes József elsőrendű vádlottat a törvényszék halálbüntetésre ítélte. *Rapcsányi Ignác* másodrendű vádlottat négy évi fegyházbüntetésre. *Kilián János* harmadrendű vádlottat pedig három évi börtönbüntetésre és öt évi hivatalvesztésre, valamint politikai jogainak elvesztésére, mint mellékbüntetésre ítélte.

A két utóbbi vádlott büntetésébe három havi és két heti vizsgálati fogságot beszámítanak. A törvényszék elnöke egyuttal elrendelte, hogy az ítéletet közöljék Pozsony város polgármesterével. Elrendelte továbbá az elnök, hogy a bűnjeleket elkobozzák, részben az illetékeseknek visszaadják. Az ítélet indokolása kifejti, hogy a törvényszék *Benesre* nézve semmiféle enyhítő körülményt nem talált, sőt ellenkezőleg a tárgyalás minden mozzanata csak súlyosbító körülményeket hozott fel, hogy *Benessel* szemben az enyhítő paragrafusokat alkalmazni nem lehetett.

Az ítélet kihirdetése után a vádlottak közül *Benes* arra kérte a törvényszéket, tegye lehetővé, hogy *Benessel* szemben az enyhítő paragrafusokat domásul vette *Benes* kérelmét és felhívta dr. *Lengyel Árpádot*, *Benes* védőjét, hogy a kegyelmi kérvényt három nap alatt terjessze elő.

Rapcsányinak, a másodrendű vádlottnak a védője, dr. *Fríbeisz Gyula* semmiségi panaszt jelentett be a büntetés kiszabása ellen. *Kilián* védője, dr. *Blaschko Mihály* megnyugodott az ítéletben. *Kiliánra* nézve tehát az ítélet jogerős. Dr. *Lengyel Árpád*, *Benes* védője bejelentette, hogy a tárgyalás folyamán emelt összes semmiségi panaszait megtartja. Ezután az elnök kijelentette, hogy a törvényszék kegyelmi tanácsosa alakul át és felhívta a közönséget, hogy távozzék a teremből.

A törvényszéki épület előtt óriási sokaság várakozott, amely nagy megnagyvással fogadta az ítéletet. A törvényszék zárt ülést tartott és meghallgatta dr. *Scheffer* kir. ügyész véleményét a kegyelmi előterjesztésre nézve.

§ Az elítélt szerzetes szökése. Varsóból jelentik, hogy *Mazoch* Damaz szökéséről a legellentétebb hírek keringenek. A börtön igazgatója minden fölvilágosítást megtagadott. Az egyik hír szerint egész szövetségről van szó, amely a börtönőröket nagy összeggel megvesztegette. Egy másik hír szerint alakult ugyan bünszövetkezet *Mazoch* kiszabadítására, de idejében fölfedték s a szökést megghiúsították. A bünszövetkezet letartóztatották s helyükbe más börtönőröket rendeltek ki.

Petrikauból táviratozzák, hogy még most sem lehet tudni, vajjon csakugyan megszökött-e a 12 évi fegyházra ítélt *Maczoch*. A fegyház igazgatója, akit a hírlapírók kérdésekkel ostromoltak, mindössze annyit volt hajlandó mondani, hogy a börtön falain az elítélt nem jutott keresztül, de egyéb kérdésre nem akart felelni s ebből a legkalandosabb hírek támadtak. Így azt is beszélik Petrikauban, hogy nemcsak *Maczoch* Damáz, hanem volt szeretője, *Maczoch Helén* is megszökött. Petrikauban hír szerint 5 polgárembert tartóztattak le, akikről bebizonyosodott, hogy ők vesztegették meg a börtönőröket s az ő segítségükkel ugrott meg a fegyházból az elítélt szerzetes és volt kedvese. A foglyoknál házkutatást tartottak és leveleket koboztak el, amelyek azt bizonyítják, hogy a szöketés előre kieszelt terv szerint történt.

§ Pör a moziengedély miatt. A budapesti VIII—X. kerületi járásbírórságon érdekes tárgyalás folyt le ma délelőtt. Az alperes báró *Thoroczky Viktor* volt, akin egy szegény özvegy asszony kereste ezer korona kölcsönadott pénzét. A báró tavaly kérte kölcsön a pénzt, hogy bányauygnőkei Párisba küldhesse s azzal igyekezett ellenszolgáltatást nyújtani az özvegynek, hogy évi hatezer koronáért bérbeadta neki azt a mozi-engedélyt, melyet felesége, báró *Thoroczky* Viktorné nevére járt ki magának. Az özvegy megfizette az első negyedévi bért, de mire a második negyedévre került volna a sor, a rendőrség megvonta *Thoroczky*né-

től a mozi-engedélyt, úgy hogy *Thoroczky*ék nemcsak hogy bért nem kaptak, de az ezer korona kölcsönt is meg kellett fizetniök. Mivel nem fizettek, az özvegy bepörölte őket. A mai tárgyalást a bíró egy hónapra elnapolta.

§ A Radics-pör. Eszékről jelentik: A közönség nagy érdeklődése mellett hirdették ki ma délután 5 órakor az ítéletet *Radics* volt képviselő ügyében. *Radics* vádlottat a nyilvános erőszakosság vádjára alól fölmentették, de lázítás és egy hivatalos személy megsértése miatt négy havi szigorított börtönre ítélték. Az ügyész és a védő semmiségi panaszt jelentenek be. *Radics* továbbra fogságban marad. A védőnek *Radics* szabadonbocsátására vonatkozó kérelmét a törvényszék elutasította.

§ Kuriai döntvény. A budapesti kir. ítélőtábla és a kolozsvári tábla teljes ülésükben egy vitás elvi kérdésben ellentétes álláspontot foglaltak el. A kir. Kuria polgári szakosztálya a döntvénynek letárgyalása czéljából ma délelőtt *Günther Antal* kuriai elnök vezetésével teljes ülést tartott. Az előadói tisztet dr. *Tury Sándor* kuriai bíró töltötte be. A vitás elvi kérdés a következő: „Oly esetben, ha az alapvégrehajtás a végrehajtási novella hatályba lépte előtt vagy kihirdetése után a 31. szakasz értelmében el volt rendelve, a végrehajtási novella kihirdetésétől számított egy év letelte után az 1881: LX. cz. 117. szakasza értelmében kérelmezett folytatlagos végrehajtás elrendelhető és foganatosítható-e az adósnak olyan ingóságaira, készpénzére és járandóságaira, amelyek a végrehajtási novella értelmében nem foglalhatók le, de az 1881: LX. cz. rendelkezései szerint végrehajtás alá vonhatók.” A budapesti kir. tábla 12. számú polgári döntvényében akként határozott, hogy a kielégítési végrehajtás nem rendelhető el és nem foganatosítható. Ezzel szemben a kolozsvári tábla 13. számú döntvényében úgy határozott, hogy a kérdéses esetben a folytatlagos végrehajtás elrendelhető és foganatosítható. A kir. Kuria hosszabb tanácskozás után a budapesti kir. ítélőtábla döntvénye értelmében határozott, minőlfogva ez a kérdés a jövőben a budapesti kir. tábla 12. sz. döntvénye értelmében lesz elintézendő.

SPORT.

○ Peter Belini. Veszély fenyegeti az ügétőversenyekre fogadott *Peter Belini*—*Herold*-eseményeket. A kitünő hároméves ugyanis a Jugend Preisban, *Herold* pedig a Derbyben holtbizonyosra vett jelöltek. Most az a hír látott napvilágot, hogy *Peter Belini*-t megakarja venni a Schlesinger-istállótól egy érdekes csoport, hogy azután ne indítsák a Jugend-Preisban, mert már annyi event lett köztve a két ló győzelmére, hogy ez a vásár — ha horribilis áron ütök is nyélbe — kifizeti magát.

○ Magyarországi kardvívó csapatbajnoksága. Hétfőn a késői esti órákban nyert befejezést a Magyar Athletikai Szövetség által Magyarország kardvívó-csapatbajnokságáért rendezett első verseny. A versenyt a Magyar Athletikai Club csapata (*Kreneszy*, dr. Nagy, Szántay, dr. Tóth) nyerte meg, a döntő küzdelemben 11:5 arányban győzött le a Fővárosi Vívó Club csapatát. Hétfőn a második és harmadik helyért mérköztek az egyetlek. E mérkőzések során a Fővárosi Vívó Club csapata (dr. Földes, dr. Jellinek, Sítóri, Szegő) 10:6 arányban legyőzte a Műegyetemi Athletikai és Football Club csapatát (*Benécz*, *Dénes*, *Kovács*, *Weisz*). E küzdelem után a Nemzeti Vívó Club csapata mérkőzött a Fővárosi Vívó Club csapatával. Győztes a Nemzeti Vívó Club lett, mert *Werkner Lajos* és *Rozgonyi György* négy-négy, továbbá *Beer* és *Beck József* két-két győzelmével, vagyis összesen tizenkét győzelemmel szemben a Fővárosi Vívó Club csapata csak négy győzelmet tudott elérni. Ezek szerint a bajnoki cím a MAC csapata nyerte el. Az egyet a székesfehérvári tiszteleddíjat, a csapat tagjai a MASZ. aranykeresztet ezüst érmét nyerték. A NVC-nak második helyre került csapata a hadügyminiszter tiszteleddíjat és a MASZ. ezüst érmét, végül a FVC csapata, amely a harmadik helyre került, a honvédelmi miniszter tiszteleddíjat és a MASZ. bronzérmét nyerte. A versenybírórságban *Berty László* elnököt, a zsűri tagjai pedig dr. *Földvály György*, dr. *Gérde Oszkár*, dr. *Hajdu Marcell*, *Lehner Arthur*, *Ujfalussy Gábor* és *Zulawski Béla* voltak.

Használjon szaggatás, fejfájás, oldalnyílás, hát- és derekfájdalmak ellen
Dr. BOROVSKY-féle kellemes illatú
BOROLINT,
Ára 80 fillér, próbáiűveg 50 fillér.
Mosakodásra, szappító és leg-
jobb fertőtlenítő
BOROLIN-SZAPPANT. BOROLIN-CUKORKÁT
Ára dróbként 30 és 50 fillér. Ára csomagónként 20 és 40 fill.
Kapható mindenütt.

KÖZGAZDASÁG.

A pénzügyi piacról. Tegnap is, ma is érezhető volt a könnyebbülés a pénzügyi piacon. Külföldi, különösen bécsi pénzügyi hírek jelentkeztek a piacon. A nagy bankok siettek kihasználni a kedvező konjunkturát és azonnal lekötötték a jelentkező tőkét. A külföldi pénzügyi hírek hatása alatt ma lényegesen kedvezőbb alakult a magánkamatláb. Első budapesti váltó 4%—4½ százalék mellett nyert elhelyezést. Szemben a kamatlábviszonyok javulásával a külföldi váltók nap-nap után drágábbak. Olyan óriási kereslet mutatkozik az ércváltókban, főleg londoni díjazásban, hogy az Osztrák-Magyar kénytelen aranyexport utján ismételtén nagyobb mennyiségű külföldi váltót behozni s a piac rendelkezésére bocsátani. A múlt héten ugyanis a jegybank nagy összegű aranyat küldött a Német Birodalmi Banknak cserébe külföldi fizetési eszközökért. A londoni csekk ma ismét 17½ fillérrel emelkedett 241.30 koronára, úgy hogy már pari fölött áll 1.12½ koronával. A párisi ércváltó is 10 fillérrel magasabb árfolyamon zárult ma, mint tegnap. Egyedül a német deviza tartotta meg tegnapi árfolyamát, úgy hogy ma is 117.80 koronás árfolyamon került forgalomba. A kamatlábviszonyok alakulását erősen befolyásolják a magas devizaárak, mert a jegybank addig rátáját meg nem változtathatja, míg az ércváltók árfolyamai kedvezőbbben nem alakulnak.

A pénzügyi tisztviselők kongresszusa. A pénzügyi tisztviselők országos egyesületének legutóbbi közgyűlésén zajos jelenetek játszódtak le amiatt, mert a tagok elégedetlenek voltak az egyesület eddigi vezetésével. Mintegy három heti tanácskozás után sikerült az elégedetlenkedőket lecsillapítani, s végre az egyesület hozzáláthat a munkához, a kitűzött programja megvalósításához. Tegnap este tartotta az egyesület báró *Madarassy-Beck* Gyula dr. elnöklete alatt első teljes tanácsulását. Az elnök üdvözölte a tanács tagjait és örömet fejezte ki, hogy az egyesületben beállott szervezeti változások lehetővé tették, hogy mindazok a tényezők, amelyek a pénzügyi tisztviselők sorsával törődnek, a tanácsban helyet foglaljanak és ezzel megvetették az eredményes munka alapját. A maga részéről mindenkor azon lesz, hogy a pénzügyi tisztviselők helyzetét előbbre vigye. Dr. *Roóz Jenő* ügyvezető-alelnök ezután előterjesztette, hogy az ügyvezető bizottság szükségesnek látja a szervezkedés megkönnyítése érdekében országos kongresszus tartását. Az ülés tudomásul vette a bejelentést és a kongresszus megtartására pünkösd első napját tűzték ki.

A Központi Hitelbank válsága. A Magyar Pénzügyi Tisztviselők Központi Hitelbankjának válságában ma annyi történt, hogy a pénzügyi és az érdekeltek intézetek megismerkedhettek a pénzügyminiszter álláspontjával, mely oda irányul, hogy a vidéki intézetek számára okvetlen fentartandó Budapesten egy leszámítoló központ. A pénzügyminiszter a vidéki érdekeltségre való tekintetből kerülni óhajtja a Központi Hitelbank likvidálását; de hogy kizártnak ezt nem tartja, annak elég bizonyosága az, hogy már kész terve van egy új leszámítoló központ felállítására is. Egyébként ma is folytatták a bank statusának megállapítását s ennek során kitént az, hogy jelentékeny mértékben érdekelve van a válságba került banknál a Pénzügyi Tisztviselők Országos Nyugdíjgyűlete is, amely részt vett azokban az ülésekben, amelyek részben előidézői a Központi Hitelbank bukásának. Hogy milyen mértékben fog kárt szenvedni a nyugdíjgyűlet, az még csak ezután derül ki.

Az értéktőzsdéről. Lényegesen szilárdabb irányzat mellett indult meg ma a tőzsde. Kedvezőbb hírek érkeztek a külföldi piacokról, melyek lényegesen megjavították az árfolyamokat. Jöleket az üzlet megnyitása előtt intézték el a *meddőhatalasztást*, ami kissé nehezen ment, mégis megjavultak az összes vezető értékek árfolyamai. A halesztás különben azért ment nehezebben, mint a múlt hónapban, mert nagyobb volt az angazsmán. Halesztás fejében fizettek: Magyar hitelrészvényért 1.125—2.10 koronát, Leszámítoló hitelrészvényért 0.91—1.03 koronát, Jelzálog hitelrészvényért 0.615—1.17 koronát, Magyar bank hitelrészvényért 0.68—1.44 koronát, Hazai bank hitelrészvényért 0.27—0.61 koronát, Rimamurányi részvényért 1.21—2.02 koronát, Városi vasut részvényért 0.56—1.05 koronát, Közuti vasut rész-

vényért 1.35—2.24 koronát, valamennyiért — 5—7½ százalék — márczius ultimójáig. A médióhalasztás lebonyolítása után élénk irányzat mellett indult meg a forgalom. Erősebb kereslet hatása alatt a Salgótarjáni részvény 10, a Magyar Bank 6, Általános Készlet 4, Drasche 5 koronával emelkedtek. Meglehetősen kereslet mutatkozott a járadékpiacra, de csak 5 fillérrel zárult magasabban a 4 százalékos járadék a tegnapi jegyzéshez képest.

Miért emel alaptőkét a Drasche-téglagyár?
Megemlékeztünk már arról a szokatlan módon végrehajtott alaptőkeemlésről, amelynek tervével a „Kőszénbánya és Téglagyár Társulat Pesten” igazgatósága lepte meg a közgazdasági világot. A társaság mai közgyűlésén el is határozta az alaptőkeemlést, még pedig — mint már jeleztük — a következő formában: Az igazgatóság javaslatára a társaság kibocsát 3400 darab új 20 korona bemutatóra szóló névértékű részvényt 565 korona árfolyamban, még pedig úgy, hogy minden öt darab régi részvény alapján egy új részvény vehető át és ez által az alaptőke 68.000 koronával szaporodik. Az imigyen összesen 20.400 darab részvény névértéke a tartalékalapból, illetve a felpénzből való befizetés utján darabonként 80 koronával, egyenkint 100 koronára és így az alaptőke 1.632.000 koronával, vagyis innmár 2.040.000 koronára felemeltetik. Az igazgatóság javaslatára a 20.400 darab 100 koronás részvénynek 10.200 darab 200 koronás névértékű részvényre való összevonását is elhatározta a mai közgyűlés, valamint a szükséges alapszabálymódosításokat is. A közgyűlésen az igazgatóság megindokolta az alaptőkeemlést szükségességét is azzal, hogy az *Örlelyéle téglagyárat megvették 900.000 koronáért, egy millió korona költséggel Fayence- és porcellángyárat létesítettek és felfogják építeni a szükséges munkáslakásokat is.* Ebből kitetszik tehát, hogy a Drasche-gyárak elé egy hatalmas új munkaprogramot terjesztett *Lukács József* vezérigazgató, kinek kiváló irányítása mellett a vállalat ma Magyarország legnagyobb aránylagos jövedelmeit hajtó ipartelepévé lett. A Drasche terjeszkedése során épülő új gyárosztyályok kétség-telenül szintén át fogják venni az anyavállalat tradícióit s azok is csakhamar a legvirágzóbb telepeink közé sorakoznak.

A Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetsége ma tartotta Pestmegye székházának nagytermében VIII. évi rendes közgyűlését, amelyen a vidéki pénzüntézetek előkelőségei igen nagy számban jelentek meg. A szövetség elnöke felhívást intézett a vidék nagyobb pénzüntézeihez, hogy a legnagyobb segítséggel és támogatással könnyítsenek a vidéki kis intézetek sorsán most, amikor a Központi Hitelbank bajai súlyos következményekkel veszélyeztetik akadálytalan fejlődésüket. Lelekes éljenek követte *Fitner Károlynak*, a Besztercebányai Takarékpénztár vezérigazgatójának azt a válaszát, mely szerint a szövetség elnökének felhívására minden nagyobb vidéki takarékpénztár kö-

telességének fogja tartani a vidéki hitelintézeteket a jelen súlyos helyzetben megfeszített erővel is támogatni. *Mándy Lajos* elnök az ülést megnyitotta és örömmel állapította meg, hogy az elmúlt év nehéz pénzügyi viszonyai dacára a magyar vidéki pénzüntézetek szerencsésen küzdöttek meg a nehézségekkel, ámde ez korán sem szolgálhat okul arra, hogy elbizakodottsággal nézzenek a jövő elé. Utal a Központi Bank esetére, amelyet a mai napon a vidéki pénzüntézeteknek látogatott ülésében azért nem hagyhat szó nélkül, mert a kedélyeket óriási nyomással fekszi meg a jövőért való aggodalom. Az igazgatóság eddig működő tagjait újból megválasztották. Ezután *Matlakovits Sándor* v. b. t. t. a pénzüntézetek reformjáról tartott hosszabb előadást. Szólt a részvényjog hiányosságairól s a felügyelő-bizottság jelenlegi szervezetének megerősítéséről. Határozati javaslatot nyújtott be, mely szerint a szövetség a pénzüntézetek reformjának kérdését kísérje állandóan figyelemmel, tanulmányozza a statisztikai felvételeket, szorgalmazza azok kiegészítését és foglalja össze a felügyelő-bizottságok felelősségének kérdésével. Dr. *Matlakovits* lelkesen fogadott előadásához *Löhrer Andor* szólott hozzá, akinek szavai után a közgyűlés a határozati javaslatot elfogadta. Dr. *Óváry Ferenc* országgyűlési képviselő a magyar fürdőtelepek hitelügyeiről értekezett. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a magyar fürdők hitelügyének támogatására államilag támogatott központi pénzüntézet létesíttessék. A közgyűlés a határozati javaslatot elfogadta.

Blum Bruno, a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatója, több napon át Berlinben tartózkodott, részben üzleti, részben magánügyben. Üzleti dolga összeköttetésben áll egy bulgáriai bank alapítási tárgyalásaival. Ugyanczen alkalommal több napon át szematóriumban volt, miután állandóan egy nem jelentéktelen orrbántalamban szenved. A beteg igazgatót most kellett volna megoperálni, de ez az operáció a megtartott orvosi konzilium határozata értelmében későbbi időre marad.

A Központi Jelzálogbank közgyűlése. A Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja mint részvénytársaság folyó hó 12-én tartotta meg XIX. évi rendes közgyűlését az intézet helyiségében. A vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság jelentését, amely konstatalja, hogy az intézet munkásságának eredménye a lefolyt évben is kielégítő volt.

Országos bérszántó-vállalat részvénytársaság. E cég alatt alakul meg a közeli napokban félmillió korona alaptőkével egy gazdasági vállalkozás, amelynek célja, hogy szántógépekkel mérsékelt díjtételek ellenében, főként a közép- és kisbirtokosok termőföldjeit bérben szántsa és bármely gazdasági munkát gépi erővel bérben végezzen. Hazánk mezőgazdasági életében mindenestre fontos mozzanat képez e vállalat megalkulása, mert a külföldön már rég gyakorlatban levő és kitűnően bevált, de nálunk eddig még csak elméletben hangoztatott motoros talajművelésnek akar tért hódítani. A vállalatot ezen

uttoró működésében — mint értesülünk — a közép- és kisbirtokosság érdekeit lelkesen pártfogoló gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter is támogatja részvényjegyzéssel, kölcsönrel és a miniszterium kiküldötteinek a vállalat vezetésébe való delegálásával. A vállalat pénzügyi teendőinek végzésével az alapítók a Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaságot bízták meg.

A villamos-tröszt közgyűlése. A „Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára” cég igazgatósága tegnap megtartott ülésében állapította meg a vállalat 1911. évi mérlegét, amely 846.354 korona 39 fillérnyi nyereséget mutat ki. Az igazgatóság a tavalyival egyenlő osztaléknak, vagyis részvényenkint 14 koronának (7 százalék) kifizetését javasolja az április 16-án tartandó közgyűlésnek.

A Hazai Általános Biztosító R.-T. mérlege. Ma tette közzé 1911. évi mérlegét a Hazai Általános Biztosító R.-T. A mérlegen a múlt évi nagy elemi csapások nyoma meglátszik ugyan, mindazonáltal erőteljesen kidomborodik rajta annak a kiváló vezetésnek hatása, mely *Hentaller Lajos* vezérigazgató működését jellemzi. Az igazgatóság a folyó évi márczius hó 26-iki közgyűlésen javasolni fogja, hogy az 1911. évi elsőbbségi részvényeknek egyenként 12 koronával, míg az élvezeti jegyek 1911. évi szelvényei egyenként 3 koronával váltassanak be. A zársumadások egyes tételei a következők:

Mérleg-számla 1911. január 1-től december 31-ig. *Vagyoni:* Pénzkészlet a központi pénztárban és postatakarékpénztárban 119.247 korona 75 fillér, értékpapírok: a) 600.000 korona névértékű Belvárosi Takarékpénztár 4½ százalékos záloglevél á 96 korona 50 fillér = 591.000 korona, b) 232.200 korona névértékű Kisbirtokosok Földhitelintézete 4½ százalékos záloglevél á 98 korona = 227.556 korona, c) 300.000 korona névértékű Kisbirtokosok Földhitelintézete 5 százalékos záloglevél á 101 korona 25 fillér = 305.750 korona, d) függő kamatok 15.491 korona 50 fillér, tisztviselők és szolgák nyugdíjalapjának értékei: a) 250.000 korona névértékű Kisbirtokosok Földhitelintézete 4½ százalékos záloglevél á 98 korona = 245.000 korona, b) függő kamatok 1875 korona, elhelyezett tőkepenztek takarékpénztáraknál és társaságoknál 850.451 korona 19 fillér, váltótárca: 253.753 korona 68 fillér, külföldi adóssok: a) maradványok idegen biztosító intézeteknél és egyéb künnlévőségek 813.731 korona 92 fillér, b) pénzkészlet és maradvány a képviselőkénél 442.379 korona 11 fillér. Összesen 3.864.236 korona 15 fillér.

Teljes: Elsőbbségi részvénytőke 1.000.000 korona, tartalékalap 130.000 korona, élvezeti jegy osztaléktartalékból 45.000 korona, árfolyamtartalék 4181 korona, tüzdijitartalék 367.741 korona 42 fillér, a viszontbiztosítók díjtartaléka 974.932 korona 28 fillér, jégdíjtartalék 367.741 korona 42 fillér, a viszontbiztosítók díjtartaléka 33.533 korona 39 fillér, függő károk tartaléka: a) tüzbiztosítási üzletágzatba 218.230 korona 82 fillér, b) jégbiztosítási üzletágzatban 2064 korona 33 fillér, fel nem vett osztalékok: 1907. évi élvezeti jegy szelvények után

ÉKSZER, EZÜST, ÓRA

Eredeti szabott
gyári árak

gyári áron beszerezhető, készpénz és angol-rendszerű
részletfizetésre is.

Eredeti szabott
gyári árak

SÁRGA JÁNOS

csász. és kir. udvari szállító, ékszerész és műölvösnél

BUDAPEST
IV. ker., Kigyó-tér 5. szám.

KOLOZSVÁR
Mátyás Király-tér 13. szám.

Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vidékre készséggel küldök választékot.

3956 korona, 1908. évi élvizeti jegy szelvények után 4060 korona, 1909. évi élvizeti jegy szelvények után 4840 korona, 1910. évi elsőbbségi részvényeszelvények után 40 korona, nyugdíjalap 305.656 korona 71 fillér, követelési egyenlegek 684.319 korona 91 fillér, a folyó üzletév feleslege 91.735 korona 44 fillér. Összesen 3.864.236 korona 15 fillér.

Nyereség- és veszteség számla. Tartozik: Kárfizetmények (a felvételi költségekkel együtt) a) tüzbiztosítási üzletágazatban 2.200.602 korona 25 fillér, b) jégbiztosítási üzletágazatban 256.273 korona 77 fillér, viszontbiztosított díjak: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 2.646.455 korona 95 fillér, b) jégbiztosítási üzletágazatban 474.146 korona 67 fillér, üzleti költségek (a viszontbiztosított részlevonása után) a) tüzbiztosítási juttalék és szerzősköltség 130.066 korona 47 fillér, c) utazási költségek 8409 korona 23 fillér, d) igazgatási költségek 232.243 korona 48 fillér, e) adók 13.989 korona 96 fillér, f) bélyegilleték 16.627 korona 42 fillér, kétes követelések leírása 3634 korona 85 fillér, a viszontbiztosítottok múlt évi kártartaléka: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 125.658 korona 65 fillér, b) jégbiztosítási üzletágazatban 5350 korona 89 fillér, függő károk tartaléka: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 218.239 korona 82 fillér, b) jégbiztosítási üzletágazatban 2084 korona 33 fillér, díjtartalékok: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 1 millió 342.673 korona 70 fillér, b) jégbiztosítási üzletágazatban 41.979 korona 24 fillér, kifizetett 6 éves jégdíjtartalékok 6668 korona 95 fillér le: viszontbiztosított rész 5335 korona 16 fillér = 1333 korona 79 fillér, a viszontbiztosítottok múlt évi díjtartaléka: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 901.929 korona 16 fillér, b) jégbiztosítási üzletágazatban 28.566 korona 97 fillér, a folyó üzletév feleslege 91.735 korona 44 fillér, összesen 8.817.448 korona 80 fillér. **Követel:** 1910. évi nyereségáthozat 14.974 korona 16 fillér, viszontbiztosított károk: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 1.620.905 korona 89 fillér, b) jégbiztosítási üzletágazatban 205.019 korona 01 fillér, múlt évi díjtartalékok áthozata: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 1.242.137 korona 70 fillér, b) jégbiztosítási üzletágazatban 35.708 korona 71 fillér, a viszontbiztosítottok folyó évi díjtartaléka: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 974.932 korona 28 fillér, b) jégbiztosítási üzletágazatban 35.583 korona 39 fillér, múlt évi kártartalékok: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 169.364 korona 73 fillér, b) jégbiztosítási üzletágazatban 6688 korona 61 fillér, a viszontbiztosítottok folyó évi kártartaléka: a) tüzbiztosítási üzletágazatban 163.013 korona 26 fillér, b) jégbiztosítási üzletágazatban 1651 korona 46 fillér, díjbevitel (a törles levonása után) a) tüzbiztosítási üzletágazatban 3.356.684 korona 27 fillér, b) jégbiztosítási üzletágazatban 592.683 korona 34 fillér, c) kötvény és bélyegilletékek 306.537 korona 48 fillér, egyéb bevételek: a) értékpapír és egyéb kamatok 70.307 korona 57 fillér, b) különféle bevételek 22.256 korona 94 fillér, összesen 8.817.448 korona 80 fillér.

A földgáz elvezetése. A belügyminiszter Torda városának megengedte a kissármási földgáznak felhasználását, illetve a Tordán létesítendő vegyigény részére megfelelő földgáz ad. A vezetéket Kissármásról közvetlenül Tordára akarják vezetni a Tordáról továbbmenőleg Marosújvárra, az ottani szódagyár részére.

A Kőszénbánya és Téglagyár Társulat közgyűlése. A Kőszénbánya és Téglagyár Társulat Pesten Részvénytársaság ma tartotta 44-ik évi rendes közgyűlését Löwy Sámuel elnöke alatt. A formalitások elintézése után Lukács József vezérigazgató előterjesztette az igazgatóság jelentését, melyből kiemeljük a következőket: Az elmúlt évben a téglaiipar helyzete általában elég kedvező volt. A magánépítkezés ugyan a pénzügyviszonyoknak az év második felében beállott kedvezőtlen sége folytán némileg megcsappant, de a székesszék város tovább folytatta nagyszabású építkezési programját. A budapesti és környéki téglagyárak majdnem ugyanazt a mennyiséget szállították, mint az 1910-ik évben. Az évi mérleg 716.438 korona 60 fillér tiszta nyereséggel zárult. Az igazgatóság

azt a javaslatot terjesztette a közgyűlés elé, hogy a különféle jutalékok levonása és a tartalékalap dotálása után 612.000 koronát osztalékként fizessék ki, részvényenként 36 koronát és a fennmaradó 25.630 koronát új számlára írják elő. Az osztalékokat márczius 14-étől fizeti ki a társulat pénztára és a Magyar Általános Hitelbank pénztára. A közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette és a felmentvényt megadta. Ezután következett az igazgatóság előterjesztése a tőke felemelése tárgyában, miről külön emlékezünk meg. A közgyűlés az igazgatóság összes indítványait egyhangulag elfogadta és a módosított kereszttulajtonnal az igazgatóságot bizta meg. Végül a felügyelőbizottságba beválasztották az eddigiekben kívül Pásztor Istvánt, mint új tagot.

A kötelező koronaszámítás életbeléptetése. A pénzügyminiszter ma rendeletet bocsátott ki a törvényhatóságokhoz a kötelező koronaszámítás érdekében az 1912. évi XX. törvénycikk 7. szakasza alapján, mely így szól: „A magyar szent korona országainak egész területén a kereskedők és iparosok a közönséggel szemben csak a koronaértékben való számítás használhatják. Tilos ennélfogva más, mint a koronaértékben való számítás használata ajánlatokban, számlákban, jegyzékekben, számadásokban, árjegyzékekben, hirdetésekben és a nyilvánosságának szánt egyéb közleményekben, továbbá kirakatokban, üzlethelyiségekben, kiállításokban, vásárokon és hasonló alkalmakkor. Aki e tilalom ellen vét, kihágást követ el és az illetékes kir. járásbírósg által 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.” Kereskedők és iparosok jól teszik, ha számláikban és hirdetéseikben erre figyelnek.

Az Iparbank új cégvezetője. Az Első Magyar Iparbank igazgatósága Loránt Oszkárt, a levelezési osztály főnökét cégvezetővé nevezte ki.

A kissármási földgáz. Kolozsvárról jelentik: A megyeház tanácstermében ma a sármási földgáz kihasználása ügyében értekezlet volt, amelyen Wallner Aladár miniszteri tanácsos elnököl. Az értekezletre az a terv adott alapot, hogy a sármási gázát a Tordán felállítandó szódagyárhoz vezessék el. A vezeték mintegy másfél millió koronába kerülne, Wallner tanácsos, majd Böhm vezető főmérnök részletes jelentést tették ezután a furatok eredményéről és a kitűzött furatokról. Ujabb furások lesznek Kissármáson tíz helyen, Mezőszomszondon négy helyen, Bálnán két helyen, Bulyacsán egy helyen és Zugon (Nagysármás mellett) egy helyen, majd ha a tanulmányokat megtették, a magyar Alföld feltárása következik.

Egybehívott közgyűlések.

Márczius 14. Magyar Általános Ingatlanbank r. t. (r. k.)
Márczius 16. Központi Kereskedelmi és Iparbank r. t. (r. k.)
Első Magyar Általános Biztosító Társaság (r. k.)
Márczius 17. Erzsébetvárosi Hitelbank (r. k.)
Márczius 18. Központi Kereskedelmi és Iparbank r. t. r. k.)
Márczius 19. Magyar Általános Hitelbank r. t. (r. k.)
Márczius 20. Nemzeti Baleset Biztosító Társaság
Márczius 21. Mercur Általános Váltóüzlet (r. k. tökéletesítés.) (r. k.)
Márczius 22. Forgalmi Bank RT. (r. k.)
Magyar-francia biztosító r. t. (r. k.)
Márczius 26. Hazai biztosító r. t. (r. k.)
Magyar Jelzálog Hitelbank r. t. (r. k.)
Márczius 28. Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége (r. k.)
Április 2. Angol-Osztrák Bank (r. k.)
Április 4. Wiener Bankverein (r. k.)

**BELATINY
PEZSGÓ**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, márczius 12.

A készáruhárczon ma kifejezetten lanya volt az irányzat. Mérsékelt kínálat mellett szemben a malomok nagyon tartózkodók voltak, igen keveset vásároltak és rossz árakat ígértek, amiért aztán nehezebben indult meg a forgalom és később sem tudott megélni. A malmoknál mindössze alig 8000 q buza kelt el a tegnapi árnál 5 fillérrel olcsóbban, ezenkívül azonban eladatott még körülbelül ugyanannyi buza, amit azzal a célzattal vásároltak, hogy az áprilisi határidőkötésekre felmondják és elszállítsák. A legdrágább eladási ár 12.10 korona volt 81 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.80 korona 79 kilós raktár-áruért. Egyéb gabonaneműk közül a rozs 5 fillérrel olcsóbb, a zab és a tengeri változatlan, az árpa lanya. Forgalomba került: 900 q rozs 10.05 koronás áron, 100 q árpa 9.75 koronás áron, 1400 q zab 2.65—10.35 koronás áron és 400 q tengeri 8.85—8.90 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet nyugodtan és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg. A forgalom folyamán részint realizálások, részint pedig véleményes eladások meglehetősen kínálatot idéztek elő, aminek a hatása alatt aztán lanyhult az irányzat és meglehetősen csökkentek az árfolyamok. A tengeri jól tartotta ma a jegyzését, mert az a hír volt elterjedve, hogy Argentínában esik az eső, ami néhány nagyobb czéget vásárlásokra ösztönzött. Az áprilisi buza má 11.72 koronán indult, előbb 11.71 és 11.73 között ingadozott, aztán 11.65-ig csökkent és záratkor 11.68 koronán maradt. Az októberi buza 11.88 koronás kezdő árfolyama 10.83-ig ment vissza és 10.85 koronán maradt. A tegnapi zárlatokhoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 4 fillérrel, az októberi buza 4 fillérrel, az áprilisi rozs 3 fillérrel, az októberi rozs 3 fillérrel, az áprilisi zab 4 fillérrel, az októberi zab 2 fillérrel csökkent, a májusi tengeri ellenben 1 fillérrel javult.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Buza				
Tiszavidéki	75	—	79	23.50—23.75
"	76	—	80	23.60—23.85
"	77	—	81	23.70—24.05
"	78	23.20—23.50	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.35—23.60
"	76	—	80	23.50—23.65
"	77	—	81	23.60—23.85
"	78	23.10—23.35	82	—
Festvidéki	75	—	79	23.35—23.60
"	76	—	80	23.50—23.65
"	77	—	81	23.60—23.85
"	78	23.10—23.40	82	—
Bánsági	75	—	79	23.45—23.70
"	76	—	80	23.60—23.85
"	77	—	81	—
"	78	23.20—23.45	82	—
Bácskai	75	—	79	23.45—23.75
"	76	—	80	23.60—23.85
"	77	—	81	—
"	78	23.20—23.45	82	—
Rozs	I. rendű uj	—	—	20.20—20.40
"	középmínőségű uj	—	—	19.90—20.10
Arpa	takarmány I. rendű	—	—	19.60—20.10
"	II.	—	—	—
Zab	I. rendű	—	—	20.50—20.70
"	II.	—	—	20.—20.30
Tengeri belföldi uj	—	—	—	17.70—18.10

Kötetett:

Buza. Tiszavidéki: 500 q 80 k 24.20 K.
Fejérmegyei: 100 q 79 k 23.75 K.
Pestvidéki: 200 q 80 k 24 K, 100 q 79 k 23.85 K, 100 q 79.5 k 23.85 K, 500 q 79 k 23.60 K.

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER

NAKIRA törv. védett, valódi lédial paragummi fértékülönlegesség tucatszám 12.—korona, 3 tucatszám 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

UTERUS-SPRAI

Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Valódi angol és francia különlegességek.

feltétlen megbízható női lecsendő különlegesség 14 kor.

PESSAR-OCL.

erősebb rendelve 3, 5, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pancsovai: 5000 q 78 k 23.24 K.
Bánsági: 300 q 79 k 23.50 K.
Marosi: 800 q 80 k 23.90 K, 300 q 79 k 23.80 K.

Raktár: 100 q 79 k 23.60 K.
Rozs: 250 q 20.10 K kp. p. 700 q 20.10 K kp. p.

T-árpa: 100 q 19.50 K kp. p.
Zab: 200 q 20.70 K kp. p., 100 q 20.15 K kp. p., 100 q 20.30 K kp. p., 100 q 20.50 K kp. p., 100 q 19.60 K kp. p., 200 q 19.30 K hibás, 100 q 20 K kp. p., 200 q 20.10 K kp. p., 100 q 20.70 K kp. p., 200 q 20.30 K kp. p.

Tengeri: 100 q 17.70 K hibás, 300 q 17.80 K hibás márcz. száll.

Árak 100 kiloarammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiacra kötött:

Délelőtt:

Előfordult kötések (100 kg.-kint) 1912-re.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Buza 1912 áprilisra, Májusi buza, Rozs áprilisra, etc.

1 óra 30 percikor zárulnak:

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Buza áprilisra, Buza májusra, Rozs áprilisra, etc.

Budapesti gabonaforgalom.

1912. márczius 10-től 1912. márczius 11-ig.

Erkezőt Elszállítottát méter mázsa

Table with 2 columns: Item name and quantity. Includes Buza, Rozs, Arpa, Zab.

Table with 2 columns: Location and price. Includes Tengeri Liszt, Korpa.

Eriektőzse.

Ma az üzlet megnyitásokor a médióhalasztással foglalkoztak az előtőzsdén. A halasztás a múltkorinál nehezebb volt, mert az angazsmán nagyobbodott. Kezdetben buzdítás hiányában és mert a pénzpiac és Newyork nem elégtettek ki, lanyhán folyt a vásár. Az egész vonalon az árnívó esőkent.

Előtőzsdén kötöttek: Magyar hitel 859-862, Osztrák-magyar államvasut 741.75-744.75, Jelzálogbank 488-492.50, Leszámitolóbank 566-568 Rímamurányi 725-726, Közuti vasut 783.50-789.50, Városi vasut 429-430, Hazai bank 305.75-306.25, Magyar bank 676.75-681.75, 4 százalékos koronajáradék 89.75, Agrárbank 541.75-542.50, Merkur-váltózetet 395.50-306.50, Esztergom-szászvári 351-361, Általános közszén 990-904, Salgótarjáni 728-733.50, Horvát cukor 1256, Komercz-bank 4000, Schwarzer-féle 260, Adria 522.

Déli tőzsdén kötöttek: Osztrák hitel 655, Magyar hitel 862-864, Osztrák-magyar államvasut 745.25, Jelzálogbank 492.50, Leszámitolóbank 558-559 ex Rímamurányi 727-730, Közuti vasut 789-793, Városi vasut 430-433, Hazai bank 306.50, Magyar bank 682-682, Agrárbank 542.50, 4 százalékos koronajáradék 89.65, Hazai sorsjegy 125.50, Salgótarjáni részvény 733-738, Esztergom-szászvári 363-365, Általános közszén 905.

Az utótszde irányja bécsi arbitrázs vételre szilárd volt. A két hitelrészvény ára ismét 1-2 koronával javult. Kötöttek: Osztrák hitelrészvény 656.25-656.73, Magyar hitelrészvény 863-864, Közuti 792-792.50.

Bécsi gabonátőzse.

Bécs, márczius 12. (Saját tudósítónktól.) A külföldi jelentések nem adtak unszolást nagyobb üzleti tevékenységre és mivel az időjárás enyhe, az irányzat lanyha lett, a forgalom csekély, buza és tengeri valamivel gyengült, zab irányzata bágyadt, rozs 5 fillérrel olcsóbb.

Jegyzetelt buza: Tiszavidéki 12.40-12.80, bánáti és bécsei 12.20-12.50, mosoni és győri 11.75-12.15, délavasuti 11.70-12, felsőmagyarországi 11.70-12.10, márfeldi 11.60-11.80.

Rozs: Felsőmagyarországi 10.60-10.80, csepeli 10.50-10.65, pestmegyei 10.55-10.75, délavasuti és különféle magyarországi 10.50-10.75, ausztriai 10.60-10.95 K.

Arpa: Morvaországi 10.10-11, márfeldi 10-10.50, bécsvideki 10-10.40, felsőmagyarországi 9.70-10.50, mosoni 9.75-10.25, délavasuti 9.75-10.50, márlata 9.75-10, takarmány 9.50-9.75.

Magyar tengeri 9.45-9.75, Cinquantin 10.40-10.30 K.

Magyar zab: válogatott 11-11.35, elsőrendű 10.80-11.20, közepes 10.50-10.80, alsóausztriai 10.65-10.95 K.

Bécsi értéktőzse.

Bécs, márczius 12. (Magyar értékek zárlata), 4 százalékos arany-járadék 110,- Tiszal és szegedi kölcsön sorsjegy 299.50, Magyar hitelbank részvény 851.90, Magyar leszámitoló és váltó részvény -,-, Rímamurányi 729.75, Magyar cukoripar -,-, Adria hajózási részvénytársaság -,-, Magyar koronajáradék 89.55, 4 százalékos magyar földterhm. kötvény -,-, Nagy nyerem-kölcs. sorsjegy -,-, Kassa-Oderbergi Vasútrészv. -,-, Magyar jelzálogbank 490.50, Magyar kereskedelmi bank -,-

Bécs, márczius 12. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 százalékos papír-járadék 89.80, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.35, 1860-as sorsjegy 15.64, Osztrák hitel sorsjegy -,-, Angol osztrák bankrészvény 338.75, Bécsi Bankverein 545.25, Osztrák-magyar bank 19.82, Déli vasut 107,-, Dunagőzhajózási r.t. 11.67 Dohány részv. 334.25, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német bankv. 117.95, Osztr. Lloyd 548,- 4.2 szaz. ezüst jár. 89.75-92.85 Osztr. koronajáradék 89.85, 1864-es sorsj. -,-, Osztrák hitelintézeti részvény 655,-, Union-Bank 626,-, Osztrák Länderbank 544.75, Osztrák-magyar államvasut 743.25, Elbevolgyi vasut -,-, Alpesi részvény 93.50 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 241.50 Lipótkohó 628,- Török sorsjegy 244.60.

Main financial table with multiple columns: Allamadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Közlekedési vállalatok. Includes various bank names and financial data.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, márczius 12. (Értéktözsde.) A mai forgalom a ruhrvidéki sztrájk hatása alatt igen kedvetlen volt, de az árfolyamok, amelyek gyöngébb New-York ellenére általában tegnapi nivójukat megtartották, majdnem végig jól tartották magukat, mert a sztrájk megszűnéséről optimisztikus vélemény uralkodott. A kedvezőbb sztrájkjelentések hatása alatt a bányacétek, amelyek már megnyitáskor egyes kisebb javulásokat értek el, emelkedő árfolyamok mellett valamivel élénkebb üzlet tárgyai voltak. A többi érték közül gőzhajó-részvények voltak szilárdak, Hanza-részvények állandó kereslet tárgyai voltak, míg az észak-német Lloyd eleinte kínálva volt. Jobban tartották magukat Kanada-részvények kedvező heti kimutatásra. Zárlatok orosz bankok gyöngébbek voltak, mert attól tartottak, hogy az olaszok megtámadják a Dardanellákat. Zárlat a készárúipari ipari értékeivel összhangban szilárd volt. Napi pénz 4 és fél százalék, magánkamatláb 4 ötzylezad százalék.

Berlin, márczius 12. Zárlat. (Saját tudósítónktól Zárlatok jegyeztetik: 4,2 százalékos papíráradék — 4 százalékos osztrák aranyáradék 96,90, osztrák hitelrészvény 205,40 Déli vasut — osztrák bankjegyek 216.—, 4 százalékos új orosz kölcsön 91,50, Discontó Commandit 188,30. Dinamittrusz —, Harpeni 189,25 Unifkált török járadék —, 4,2 százalékos ezüst jár 89,40. 4 százalékos magyar aranyáradék 92.—, Magya koronajáradék 89,25. Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 84,70, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 256,25, Gelsenkircheni 196,60, Laurakohó 173,50.

Frankfurt, márczius 12. Zárlat. 4,29/100 papíráradék —, 4 száz-os osztr. ar-jár. 96,85 Magy. ar-jár. 92.— Osztrák hitelint. részv. 205,3/100 Osztrák-magyar államvasut 156,50 Északnyugati vasut —, Bustieh radi vasut —, Londoni váltóár 20,44, Bécsi bank verejn 138,25 Villamos részvény — 3 százalékos magyar aranykölcsön 74,10, 4,2 százalékos ezüstjáradék 92,80, Osztrák koronajáradék 89,50, Magyar koronajáradék 89,20 Osztrák-magyar bank 140,80 Déli vasut részvény 17,75 Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84,25, Párisi váltóár 81,10, Union bankrészv. —.

Hamburg, márczius 12. (Zárlat.) 4,2 százalékos ezüst járadék 92,20, 1860. sorsjegy 180.—, Déli vasut 17,60 4 százalékos aranyjáradék 96,70, Osztrák hitelrészvény 205,50 Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék —, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92,30 London, márczius 12. Angol consol 77/16.

Páris, márczius 12. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 94,50, Osztr. aranyjáradék 99,45 Magyar arany járadék 94,20, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 506.— 3/4 százalékos Olasz járadék 97,60 Déli vasuti elsőbbségi kötv. 273.—, 5 százalékos marokkói járadék 526.— 4 százalékos 1890. román köles — 4 százalékos amort. románjár. 1905. 93,60, 5 százalékos orosz járadék 106,20 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 100,55 4 százalékos spanyol jár. 95,70 4 százalékos unifikált török jár. 91,95 Török sorsjegy 205,25 Török dohányrészvény 356.—, Osztrák földhitelintézet —, Osztrák Länderbank 598.—, Magyarjelzőbank —, Banque de Paris —, Banque Ottomane 685.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 896.—, Rio Tinto 18,00, Suererie d'Egypte 89.—, Tula 918.—, Urikányi kőszén 181.—, Chartered 38,25, De Beers 508.—, East Rand 73,75, Jagersfontein 161,50 Trans. Land Compan 39,75 Váltó Amsterdamra (rövid) 208,60, Váltó német piacokra (rövid) 104,25 Váltó Bécsre (rövid) 104,62, Váltó Belgiumra (rövid) 1/3 Olasz arany váltó (rövid) 7/8 Váltó Svájcra (rövid) 3/8 Csekk Londonra 25,25 Magánkamatláb 3/4.

Üzleti tuosítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Milyen időre?	Nyers	Finomított
Azonnali és folyó havi szállításra	78.—	86.—
Márczius—májusra	78.—	86.—
Márczius—augusztusra	79.—	87.—
Márczius—decemberre	78,50	86,50
Irányzat: Szilárd.		
Bécsi nyersszeszjegyzés	67.—	68.—
Prágai "	65.—	65,50
Lenbergi "	69,50	70,50

Buzakorpa.

Finom korpa azonnali szállításra	15,50—15,70
" " 1912. márcziusra	15,10—15,30
" " márczius—májusra	14,65—14,85
Durva korpa azonnali szállításra	15,60—15,80
" " 1912. márcziusra	15,20—15,40
" " márczius—májusra	14,85—15,05

Zsiradékok.

Disznózsír budapesti	150.—	151.—
Szalonna		
Városi 4 drbos	127.—	128.—
" 3	132.—	133.—

Budapesti szurómarhavásár.

Márczius 12. Felhajtott 756 drb élő borjú (közte 2 rugott.) Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 118—

128 fillérig, kivételesen 130—140 fillér, középminőségű élő borjúkért 106—116 fillérig, rugott borjúkért 84 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül.) Az irányzat élénk volt, az árak 3—4 fillérel kilgként emelkedtek.

Kőbányai sertésvásár.

Márczius 12. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 klg. felül) 151 fillértől 153 fillérig, Fialat közep (páronként 251—320 klg.) 154 fillértől 156 fillérig, Magyar szedett: Közép (páronként 240—280 klg.) 154 fillértől 157 fillérig, Sertéslétszám: 1912. márczius 10. napján volt készlet 23720 darab, 1912. márczius 1. napján felhajtott 121 drb, 1912. márczius 11. napján elszállított 158 drb, 1912. márczius 12. napjára maradt készlet 23.653 drb. A hizott sertés üzletirányzata: kellemes.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közbizottság igazgatóságától.) Márczius 12. Előző napi eladatlan maradvány 1647 drb sertés, 176 drb süldő, 3 drb malacz. Pótelhajtás 95 drb sertés. Mai felhajtás (egygyedű 4-ig) 776 drb sertés. Összesen 2018 drb sertés, 176 drb süldő, 3 drb malacz. Eladott 763 drb sertés, 27 drb süldő. Mai maradvány 1255 drb sertés, 149 drb süldő, 3 malacz.

Árjegyzés. Zsirtertes. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 136 fillér, Öreg II. rendű 280—250 klg. életsúlylevonással 128 fillér, Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 142—152 fillér, Fialat közep 220—300 klg-ig életsúlylevonással 140—162 fillér, Fialat könnyű 220 klg-ig életsúlylevonással 154—164 fillér, Hussertás nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 130—140 fillér, Hussertás könnyű 140—300 klg-ig életsúlylevonással 144—172 fillér, Süldő belföldi előszuliban 110—118 fillér. A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok.

Bécsi sertésvásár.

Márczius 12. A mai sertésvásárra 16.151 darabet jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 11108 fiatal és 4204 hizott sertés.

Árak: elsőrendű 134—152 fillér; közepnehéz 128—133; könnyű hizott 124—132 fillér; fiatal sertés 93—100 fillér, kivételesen 122 fillér; kilogrammonként, előszuliban, fogyasztási adó nélkül.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

A NAGY NAP.

— REGÉNY EGY KÖTETBEN. —

Irtá: **JEAN DE CARRE.**

— Ő felsége kegyes akaratnyilvánítását várják — felelte Godoi Manuel.

— Mit határozottál, Károly? — tudakolta a királyné.

— Eh! Hát mit akarsz, hogy határozzak — kiáltott fel a király. — Csak nem küldhetem halálba a fiamat.

— H. Fülöp, ő nem habozott volna. De ő olyan időben élt, amikor még esdáltak Brutust. Mi erősen elfajultunk. Ha a nép nem tiszteli többé a királyokat, ki más terhel a hiba, ha nem azokat, akik nem tudnak tiszteletet szerezni maguknak? Vigyázz, Károly! — folytatja a királyné mind hevesebb hangon — ha az alatt az ürügy alatt, hogy a bűnös a saját fiad, nem szolgáltatasz példát, neveltség tárgya leszel alattvalóid előtt.

— Nos, legyen! — mondá a király meggyőződéssel. — Mit tanácsoltok? Beszélj, Manuel.

— Azt hiszem, hogy fenségednek törvényszék elé kell állítani ő királyi fenségét és amikor ez megtörtént, irni kell a császárnak, tudatnia kell vele ezt a szigorú rendszabályt és rosszalnia kell Ferdinánd ő felsége szavait és cselekedeteit.

A király gondolkodott s azután így szólt:

— Igazad van. Meg fogom irni a levelet Napóleonnak; te pedig hívd össze a cortezt.

A királyné egy pillantást váltott Godoival s megkérdezte a férjétől:

— Összehívni a cortezt? Minek?

— Előtte kell az alkotmány értelmében Ferdinándnak megjelennie — válaszolta a király.

— Hát azt akarod, hogy büne büntetlen maradjon? — kiáltott fel Mária Lujza. —

A cortez fiad mellett van. Föl fogja menteni.

— Nem szeghetem meg az ország törvényeit én, a király.

— Vajon előre látta-e a törvény, hogy fiad apja ellen fog pártot ütni? Te fölötté állsz a törvénynek, éppen mert te vagy a király. Igen, fölötté állsz, különösen olyan esetben, amilyent semmiféle törvény sem láthatott előre. Állítsd a bűnöst és büntésait egy külön alakított titkos törvényszék elé.

— A büntésait? — vetette ellen a király. — Hát ismered őket?

— Nemsokára ismerni fogom — felelte Mária Lujza.

Intett Caballeró marquisnak, az igazságügyminiszternek, mintha emlékeztetni akarná egy előzetes megállapodásra. A miniszter rögtön felállt és kiment.

— Mi a véleményed a királyné nézetéről, Manuel — kérdezte a király de la Paix herceget.

— A király azt tehet, amit akar, felség — jelentette ki Godoi.

IV. Károly lehajtotta a fejét. Ellenálási ereje elfogyott. Bourbon Ferdinánd eddig, amíg bizott vállalkozása sikerében, erélyesnek és határozottnak mutatkozott, de az események hatása alatt, melyek vereségét teljessé tették, minden bátorsága eltűnt. Az este óta csak sirt és nyöszörgött. Mikor meghallotta, hogy a király büntésainak megnevezését kívánja tőle, föllázadt. De ezt nem nagylelkűségből tette, sem nem azért, mintha borzadt volna az enyire aljas lázadásától. Nem akarta őket kiszolgáltatni, mert még remélte, hogy használhatnak neki, hogy segítséget nyerhet tőlük. Ismerte erélyességét Infantado hercegnek, a hazafiság e hőségnek, Godoi Manuel e kérlelhetetlen ellenségének. Tapasztalatból tudta, hogy mennyire vakmerő San Carlos herceg, aki őt katonának képezte ki; hogy milyen ügyes diplomata Esquiciz apát, a hajdani

nevelője és hogy milyen határtatlan odaadással ragaszkodik hozzá Osorio gróf. De most ezeket a derék szolgálóit is a saját képe után ítélve meg, kételkedett abban, hogy szerencsétlenségében is hívek maradnak. Talán mindenk előtt a saját biztonságukra gondolnak és elbagyni készülnek őt, elmenekülnek. Ez a gyanu mind erősebbé tette a kísértést, hogy feljelentse barátait. Ilyen áron reményt nyújtottak neki, hogy kegyelmet kap. Gyáva volt a veszélylél szemben és elkerülhetni vélte, ha kiszolgáltatta híveit.

Ebben az erkölcsi zavarban találta őt Castrogeriz kisasszony. Az öröm elragadtatásával mondta az udvarhölgynek:

— Ön, szenorita! Ön tehát nem hagyott el?

— Párthivei közül senki sem gondol arra, fenség, hogy elhagyja önt — felelte Marguerita.

— De hogyan volt képes megnyitni börtönöm ajtaját?

— Azt válaszolhatnám fenségednek, hogy megvesztegettem őreiket, de ez hazugság volna. Jobb szeretem az igazat mondani, Ferdinánd: A királyné küld önhöz.

— A királyné! — kiáltott fel a herceg. — Nem félt megjelenni az ő nevében ön, akit barátnőmnak hittem?

— A megbízás, amelyet ő felségétől nyertem, csak ürügye jelenlétemnek. Célja az, hogy visszaadjam a bátorságot fenségednek.

— Visszaadni nekem a bátorságot, jó cselekedet. De gyalázatosan elárulva és azok hatalmában, akik gyűlölnek, mit remélhetek?

— A szabadulást fenség; úgy van, a szabadulást mindenk daczára, — erősítette Marguerita. — Mert holnap egész Spanyolország követelni fogja szabadonbocsátását a királyi hercegeknek, akit szeret,

(Folyt. köv.)

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az idő változókéony és enyhe jellegű. Tegnap nagyobb számban zivatarok léptek fel...

Prognózis a következő 24 órára:

Hősiyűedés és elvélte csapadék várható.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Szélirány és erő, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet máx. min.

VIZÁLLÁS.

márc. 11. márc. 12. márc. 11. márc. 12.

Table with columns: Állomás, m. é. t. e. r., m. é. t. e. r., m. é. t. e. r., m. é. t. e. r.

Kivonat a hivatalos lapból.

Március 12.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Hulyák Tivadar trencsényi törvényszéki joggyakorlatot a nyitrai törvényszékhez jegyzővé;

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1912. március 13-án.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nincs előadás.

NÉPOPERA.

Rigoletto.

Opera 3 felvonásban. 4 képben. Irtá: Francesco Maria Piave.

Személyek: Mantua hercege Kertész, Rigoletto Faklanoff G., Gilda, leánya János M., Montezone gróf Kóna M., Ceprano gróf Révész, Ceprano grófnő Legard A., Marullo Mitrail, Borsa Székely, Sparafucile Bihar, Maddalena, a fuga Basiliides M., Giovanni Gleviczky I., Ajtonáló Lorand, Apród Landor A.

Kezdeté 7/8 órakor

NYUGSZÍNHÁZ.

Hűtlenség iskolája.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtá: Rey Etienne. Ford. Heltai Jenő.

Személyek: Francois Villiers Hegedűs, Germaine Mészáros G., Lucienne Moranges Hegedűsné, Jacques Prevost Tanay, Marthe, felesége Makay M., Duroyne Pallay R., Ducou de Beauprés Kárpáti, Marc Cérizolles Kemenes, Juliette Havas Fr., Joseph Szalmáry

Kezdeté 1/8 órakor

UJ SZINPAD.

Megnyitó előadás.

Prológus.

Elmondja S. menyi Mária.

Kárpáti kaland.

Egyfelvonásos. Irtá: Krudy Gy.

Személyek: Szindbád Antalffy, Igazgató Csáko, Ferencz Gelibert, Forgács Pesti, Fanny Nagy M., Stern Darvas

Kezdeté 8 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A szerelem utjai.

Színháték 8 képben. Irtá: Ferenccy Ferencz.

Személyek

Az író Odry Árpád, Az igazgató Gál Gyula, Az asszony Cs. Alsózy, Az asszony anyja Pataky B., Gábor arkangyal Lubinszky, Mihály arkangyal Balassa, Rafael arkangyal Mészáros A., Lucifer Sugár K., Ember Gyenes, A párja Hegyesi M., Fiatal asszony Lenkey H., Fiatal leány Rákos A., Káni Naday, Abala Somlai, Salamon király Rajnai, Bethabé királynő Beregi, Jeszabé Fái Szeréna, Biddadi Vizváry M., V. Molnár, Jakisa Kélemen, Sulamit Várdi A., Zorata, főrabnő Kés I., Sappho Márkus E., Alhis Cs. Aczéli I., Danophila Lenkey H., Anaktoria Rákos A., Melissza D. Ligeti J., Kalos Garamszegi, Mater Modesta Jászai M., Soror Mária Tróck I., Pater Antoni Pethes, Pandolfo Ivánfi

Kezdeté 1/8 órakor.

ROYAL-ORFEUM.

Minden este pont 8 órakor a fényes márciusi műsor.

Antonét és Grook világhírű magyar bohócok. Berg Bros. amerikai bizslikisták. Még csak néhány napig: Récesey Mariska csodaelefántjaival, Scall & Scall excentrikusok. Les 3 Jakowlew a czar szibériai táncosai. K. Solti Hermin, Virágh Jenő valamint a többi márciusi szenzációs attrakció.

Kezdeté 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF.

Naponta minden előadásban. "Gadzag ember kabátja" budapesti bohóság (kinemaszkcecs) egy felvonásban. Irtá: Molnár Ferencz. Zenéjét szerzte dr. Szirmai Albert. Szerzők: K. Kovács Andor, Szerzők: Ujházi Ede, Fedák Sári, Hudacsék Nelly, K. Kovács Andor, Bárony István a Royal-Orfeum tagja és Szalay Gyula.

Kezdeté 8 órakor.

Fővárosi Orfeum.

Leroy-Talma-Bosco.

Dr. Angelo Dick.

Legközelebbi délutáni előadás vasárnap, március 17-én, mérsékelt helyekkel.

TROCADERO.

A szezon legpompásabb varieté műsora. Minden szám Budapestben eddig még nem látott attrakció.

ROYAL-ORFEUM.

ERZSÉBET-KÖRUT 31. 110-22: TELEFON: 110-22.

BRISTOL-SZÁLLÓ.

Legmodernebb berendezés. Fényes társalgóterem. Naponta tea hangverseny.

DUNAPART-BUDAPEST.

Szőlő-oltványok. Szőlővesszők és Gloditschia (első kertésnek alkalmas) csemeték beszerzésére legmeglebbebben ajánljuk a legjobb hírnévnek örvendő.

Az Athenaeum-Könyvtár.

legújabb kötete: Zola: Pascal orvos.

Regény. Ara díszes kötésben.

DARANYI LEGÚJABB MODELLEŐ Számoló ES LÁTHATÓ IRASU ÖSSZEADÓGÉPEI nem szorulnak reklámra. DÍJMENTES BEMUTATÁS az ország bármely helyén. Telefon 139-54. Budapest, VI., Váci-körut 37.

SZINHÁZAK.

Szerda, 1912. márczius 13-án.

MAGYAR SZINHÁZ.

A Frankfurtiak.

(Die fünf Frankfurter).

Vígjáték 3 felvonásban. Irták: Rössler Károly, Ford. Molnár F.

Személyek:

- Gudula asszony T. Forrai R.
- Anselm Vágó
- Náthán Szirmai
- Salamon Sebastyán
- Carl Kertész
- Jacob Petó
- Charlotte Nagy T.
- Gustav hercege Törzs
- Christoph ögróf Dobi
- Eva me hercegnő Tóth I.
- Agordó herceg Pártos
- A hercegnő Csatai J.
- Abreuberg gróf Papp

Kezdeté 1/8 óraker.

URANIA SZINHÁZ.

Mesés India.

Kezdeté 1/8 óraker.

BUDAPESTI SZINHÁZ

Az erdőszleány.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Buchbinder Bernát. Zenéjét szerezte: Jarno György.

Kezdeté 1/8 óraker.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Leányvásár.

Operette 3 felvonásban. Irták: Martos Ferencz és Bródy Miksa. Zenejét szerezte: Jacobi Victor.

Személyek:

- Harrison Boross
- Harrisonné Erdel B.
- Lucy, leánya Harmath L.
- Rottenberg gróf Latabár
- Fritz, fia Rátkai
- Mirles Tom Király
- Korcsmáros Sáfány
- Hajóskapitány Krasznai
- Bessl, szobaleány Fedák S.
- Sem. pinczer Dévényi

Kezdeté 1/8 óraker.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Szépirodalom-utca 2-3. Telefon 68-39.

Naponta minden előadásban. „Gazdag ember kabátja” budapesti bohóság (kinemaszkeccs) egy felvonásban. Irták: Molnár Ferencz. Zenéjét szerezte dr. Szirmai Albert. Rendező: K. Kovács Andor. Zercp-10k: Ujházi Ede, Fedák Sári. Húdaček Nelly, K. Kovács Andor, Bárony István a Royal-Orfeum tagja és Szalay Gyula. Előadások kezdete naponta délután 1/2, 7, 1/2 és 10 óraker. Vasárnap délután 4 órakeről órakerint éjfélig. Méréskeltem felemelt helyárak.

JAVOL
HAJÁT
NÖVESZTI

Évek óta bevált legjobb hajápoló és óvoszer hajbetegségek ellen.

Javol, hajápoláshoz, zsirtalan vagy zsirtartalmu összetételben, palackonként — a mely hosszú ideig elegendő — 4 korona. Kapható gyógyszerárakban, drogueriarakban, finom illatszere- és fodrász üzletekben.

Javol fejmosó por csomagja 30 fillér. Teljesen ártalmatlan. Nagyon kiadós.

Vezérképviselő: MAXIMILIAN FESSLER, WIEN, III/2, Hintere Zollamtsstrasse Nr. 3.

FOGAK amerikai fogorok a száiban erősen beillesztve, természetes kivitelben 4 koronától feljebb. :: :: ::

Mint különlegesség: Amerikai aranykoronák és hidak, a legideálisabb szápadlás nélküli levehetően fogorítás. Rossz vagy törött fogorok a lezintányosabbban lesznek átdolgozva. Fogorjavitások rögtön elkészítetnek. **Fogtömések** (Plombák) arany, porcelán, ezüst és ezemethől fájdalom nélkül 3 koronától feljebb. — Foghúzás teljesen fájdalom nélkül (injekcióval). — részletfizetésre is 15 évi jótállással.

Dr. Kalinovszky L. fogorvos specialista száj- és fogbetegok részére. Budapest, VII., Rákóczi-ut 62. l. em. 3. Hárfa-utca sarok. Házzámra és orzire figyelni tessék.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám. Igazgató: Keleti Henrik. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/9 óraker.

11 óraker: Ma Ujdonság:

„Gezähmte Bestien“

Bohózat 1 felvonásban. Irták: Trebitsch Sándor.

Ezt megelőzi 9/4 óraker:

„Modern Massage“

Jegyek elővételben kaphatók: Folies Caprice Révay-utca 18. d. e. 9-11-ig és d. u. 3-6-ig, Hirsch nagyüzem Andrássy-ut 19. és Sopronyi nagyüzemében Rákóczi-ut 1. 12 óra után az 1-80 emeleti „Casino de Parisban” teljesen új műsor a világ legelső tánc-attrakcióinak felléptével.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak

- 1 szelvény 7 kor.
- 1 szelvény 10 kor.
- 1 szelvény 15 kor.
- 1 szelvény 17 kor.
- 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— Kért, szintegy fehérszövetet, turistalódet, selyem-kamgarnt stb. gyári árakon küld mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert postgyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségileg közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Orzási vásárok. Mintahöz, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

APOLLO PROJECTOGRAP R.-T.

József főherceg Ő eszárri és Királyi Fensége udvari szállítója.

Budapest, VIII., Népszínház-utca 1-3. szám. Pénztári telefon 68-39. Igazgatósi telefon 80-19.

Naponta minden előadásban:

„Gazdag ember kabátja.”

Budapesti bohóság (Kinema-szkeccs) egy felvonásban. Irták: Molnár Ferencz. Zenéjét szerezte: Dr. Szirmai Albert. Rendező: K. Kovács Andor.

A színjáték személyei:

- A gazdag ember — K. Kovács Andor
- A kasziros kisasszony — Hudácsék Nelly
- A pinczer — Szalay Gyula

Kávéházi vendégek.

A mozgófénykép személyei:

- A gazdag ember — K. Kovács Andor
- A kabátja — Bárony István, a Royal-Orf. tagja
- A kasziros kisasszony — Hudácsék Nelly
- A pinczer — Szalay Gyula
- A Mester — Ujházi Ede
- A primadonna — Fedák Sári
- A krakéler — Dezső Ernő
- A rikkancs — Bakii Gyula
- A virágárus leány — Bárdi Margit

Történik egy budapesti kávéházban, majd az utczán, a Víztoronynál és a Margitszigeten. — A mozgófényképek az Apolló-Projectograph eredeti felvételei.

Méréskeltem felemelt helyárak. Jegyek előre válthatók Az Ujság olvasótermében. „Az Est” kiadóniyatáiban (VII., Erzsébet-körut 20.) Előadások kezdete: Hétköznapokon délután fél hat, hét, fél kilenc és tíz óraker pontosan. Vasár- és ünnepnapokon délután négy órakeről, éjfélig. Ezenkívül felhemenként változó szenzációs mozgófénykép-ujdonságok.

Üzletátruházási felhívás!

Merkl József erzsébetfalvai könyvkötő műhelyét és berendezését átvenni kívánom, miért is felhívom nevezett esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket folyó évi április hó 1-éig nálam jelentsék be.

Müller Mátyás
papírkereskedő
Erzsébetfalva.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

..... (Főpostával szemben)

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31
110-22 : TELEFON : 110-22

Minden este pont 8 óraker a fényes márciusi műsor.

Antonett és Grock

világhírű magyar bohóczok.

Berg Brothers

amerikai biciklizisták.

Csak még néhány napig: **RÉCSEY MARISKA** csodálatos életjátival, csodálatos életjátival, csodálatos életjátival.

Scall & Scall excentrikusok. Les 3 Jakowlew a czár színbérlai táncosai. K. Solti Hermin és Virágh Jenő valamint a többi márciusi szenzációs attrakció.

A télkerben **Royal-Cabaret**. Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. **Kuko Vincze** és zenekara hajnalig muzsikál. 40 új, szenzációs ének- és táncattrakció. Csütörtökön, március 14-én, délután 3/4 óraker mérsékelt helyár nagy családi előadás a teljes esti műsorral.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Ma és mindennap: Kezdeté 1/9 óraker. Ujdonság: 11 óraker.

OLVASSA A KIS UJSÁGOT!

Budapesti életkép, írták Gilger és Taussig. Fordította Steinhardt. 9 óraker.

HAJLEKTALANOK MENHELYE.

Bohózat.

STEINHARDT és HUNYADY új kuplékkal.

Vasár- és ünnepnapokon délután mérsékelt helyárú előadás. Kezdeté fél 4 óraker. Éjfélig után a remek telikerben Sárközi Pista zenekara, cabaret- és tánc, belépti díj nélkül. Jegyek: d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch féle nagyüzemében és a Hungária-fürdő pénztáránál kaphatók.

SZÉN, KOKSZ nagyban és kicsinyben

SALAMON JAKAB és T^a cégnél Budapest,

V., Erzsébet-tér 5. szám.

TELEFONSZÁMOK: 73-96, 73-97, 73-98, 73-99.

TELEFONSZÁMOK: 73-96, 73-97, 73-98, 73-99.

Heti műsor:

Márczius hó	Magy. Kir. Operaház	Nemzeti Színház	Népopera	Vígsház	Király Színház	Magyar Színház	Uj Színpad	Budapesti Színház	Várszínház	Urania
14 Csütörtök	A nyuga le. nya	A szerelem utjai	Quo Vadis?	Csütri	Leányvásár	A rablólovag	Kárpáti kaland Az elezusi özevgy A bátor Kasszár	Az ember tragédiája	—	Mesés India
15 Péntek	Bánk bán	II. Rákóczi Ferencz f. o. aga	Furulyás Jancsi	Györgyike, drága gyermek	Leányvásár	A Frankfurtiak	Kárpáti kaland Az elezusi özevgy A bátor Kasszár	Az ember tragédiája	Nem lehessen tudni	Mesés India
16 Szombat	Aida	A ezrnő	For. adami s. erol m	Kém	Leányvásár	A rablólovag	Kárpáti kaland Az elezusi özevgy A bátor Kasszár	Az ember tragédiája	—	AZ ORSZÁGOS színművészeti akadémiá orz. adása
17 Vasárnap	Délután: Denevér Este:	A. aranyember A szerelem utjai	A kornevillet harangok For. adami szore em	Hütle: sog iskolája Kém	A kis gróf Leányvásár	A unyvacsora A Frankfu tiak	Kárpáti kaland Az elezusi özevgy A bátor Kasszár Ugyanaz	Az ember tragédiája Az árendás zsidó	—	—

Most jelent meg a

tavaszi-nyári árjegyzékem

kívánatra ingyen küldöm.

NEUMANN M. cs. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leányka-ruhatelepe

Budapest, IV., Múzeum-körút 1. és 3. szám.

Fiókok: Arad, Belgrád, Brassó, Debrecen, Fiume, Kassa, Kolozsvár, Miskolcz, Nagyvárad, Pécs, Pozsony, Sofia, Szeged, Temesvár, Zágráb,

MAKAY BÉLA
uj könyve:

A LÁP VIRÁGA

és egyéb írások

Ebben az új könyvében is megmarad a természet bűbájós világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászképeket ad, hanem történeteket is kerekít ki.

Ára 4 korona.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrassy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Műkedvelők

Által díszlet nélkül is előadható szindarabokról, kabaré számokról, monológokról, dialógokról stb. jegyzéket ingyen és bérmentve küld **Rényi Károly** színházi könyvkereskedése Budapest, V., Vigadó-utca 1. szám, Nemzeti Színház könyvtára. Népszínház könyvtára, Operaház könyvtára. Műkedvelő, Kabaré kincstár. Vig recitátor stb. kiadója.

A magyar memoár-irodalom érdekessége!

ZICHY GÉZA GRÓF EMLÉKEIM

Első kötet

Ára 6 korona

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-i.-nál, Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

Bank és Pénzváltó r.-t.

Budapest, V. ker., Tükör-utca 3. szám.

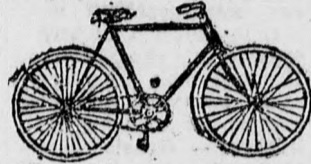
Lakásberendezési vállalata

V., Nádor-utca 4. sz. (Mérleg-u. sarok.)

Állandó butorkiállítás.

Kaphatók szebbnél-szebb kivitelben teljes lakásberendezések, butorok, keleti szőnyegek, festmények, francia és bronz-dísz tárgyak, csillárok ké: yom: is füzet: el felt: t: t: k: mell: t: **Óriási választék! Mérsékelt árak! Lealkalmasulatos kiszolgálás!**

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla barang-
csapágygyal és szabadon-
futóval, 3 és 5 évi jótállással,
minden árfelemelés nélkül
szigorúan az eredeti gyári
árakon havi 12 és 15 koronás
részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított **nagyban eredeti gyári áron szállítunk** vidékre is bárholva

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők

Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.

Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Díszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérn.

IPAROSOK OLVASÓTÁRA

Szerkeszti

MÁRTONFFY MÁRTON

XVIII. évfolyam

- 1-2. sz.: Resofszy Viktor. Az asztalosság költségvetésének különös tekintettel a kisiparra **1 K 20 f.**
- 3. « Orel Géza dr. A technologia köréből **60 f.**
- 4-5. « Hasznos olvasmányok. **1 K 20 f.**
- 6. « Tarcai György. Apró történetek **60 f.**
- 7. « Kerekes György. Kassa város gazdasági viszonyai a XVII. században **60 f.**
- 8-9. « Simkó Endre. Az emberiség jövője. Nevesebb felfedezők a természet-tudományok és az ipar terén. **1 K 20 f.**
- 10. « Cserjési Károly. Az ötvösség technológiája. **60 f.**

Kaphatók:

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE

(Wodianer F. és Fiai) részv. társ.-nál

BUDAPEST, VI. ker., Andrassy-út 21. sz.

és minden könyvkereskedésben.

Gazdasszonyok és gazdák

ha sok tojást akarnak hozassanak,

Vajda-féle tojóport.

Biztos és eredménydus hatás. Doboz 1 K. Uradalmak részére 1 kg. 10 K franco szállítással. — Szétküldi:

Főhercegi udvari gyógyszer-tár

Alesut.

Eckardt Vilmos és Hotop Ernő

Részvénytársaság

Budapest, V. ker., Dorottya-utca 6. sz.

Terveztünk és vállaltunk 1870 óta

téglaégetőket, esztréptéglyárákat, chamoto-gyárákat, mészégetőket, magnetmüveket, tüzelőberendezéseket, gyárkéményeket, kazánfalazásokat.

Több mint 5000 építkezés.

ÉVŐESZKÖZÖK

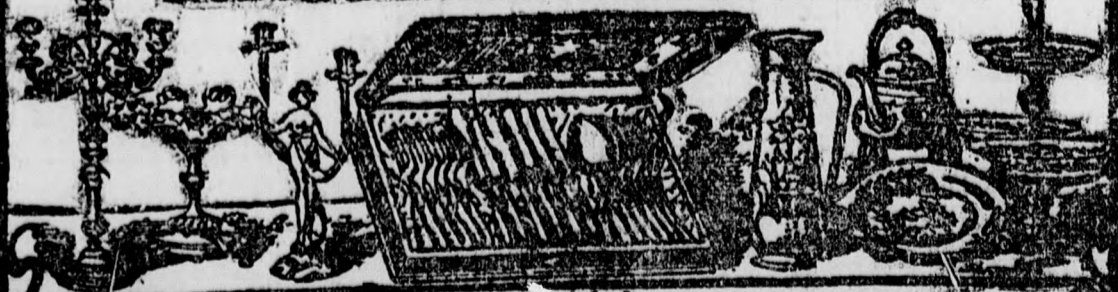
EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL

DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK

A LEGELŐNYÖSEBBEN

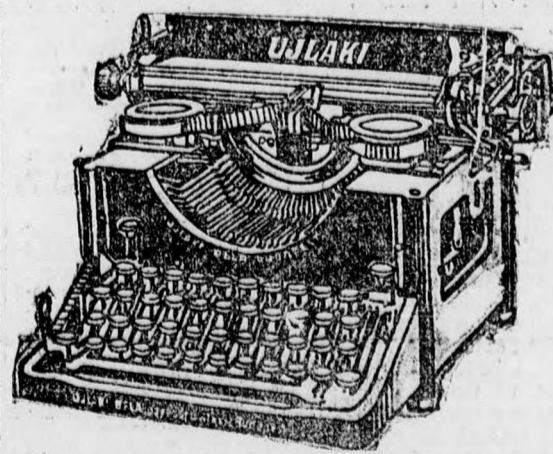
POLGÁR KÁLMÁN ÉRSZERTÉLEPÉN

BUDAPEST, III. Erzsébet-körút 29. sz.

VIDÉKI MEGBRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK. **ÁRJELEZÉS 2000 MÁRRAZAL BÉRMENTVE KÜLDÖM.**

Részletfizetésre is!

Amerikai redőnyös íróasztalok. — Összerakható könyvszekrények. — Angel börgarnitúrák. — Redőnyös aktaszekrények. — Teljes irodaberendezések.

UJLAKI BÉLA modern amerikai irodabutor-tolope,
Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. sz.

Árjegyzék ingyen.

Telefon 122-60.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl **Budapesti Pénzszekrénygyár.** Mintaraktár V., Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákos-utca 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Férjhez menni óhajt
26 éves kath. árva 180,000 vagyonnal, 38 éves francia k. a. 100,000 vagyonnal, 22 éves csinos török hölgy 100,000 vagyonnal, valamint még sok száz vagyonos özvegy és hajadon. Komoly ajánlkozónak, ha vagyontalanok is, díjtalan felvilágosítást ad **Schlesinger, Berlin 18.**

Tisztviselő-otthon
Pensió Budapest, Szentkirály-utca 22., I. em. Lakás penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknél. Teljes penzió 135 kor. Ebéd 42 kor. Vacsora 24 kor.

Juniperus
(nemes borovicska) 4 literes tartályban 11 korona bérmentve. Csemegekonzervekről árjegyzék ingyen. **Felkai konzervgyár, Bara József, Felka, (Szepes megye.)**

Pénzt
akar Ön azonnali butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és minden nemű kereskedelmi árucikra, akkor forduljon bizalommal csak a régi **Tauber-céghez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149-00. 29387**

Diszkrét kedvelők
kérjenek árjegyzéket az **Első magyar díszanyag-társaságtól.** — Tulajdonosa: Copony Ede Körmenben. 120 fajta tülevelei fák, lombfák, sorfák, díszeserjék kaphatók. 6168

Állások
mindenféle szakmából közölsé vannak az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyenes mutatószám. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38.)

Zongorák
180, 260, 500, 700, 2800 K-g. Pianinók 400, 520, 1000 K-g részlete is vásárolható. Mindenféle javításokat és hangolásokat felvállalok. **Kernács, Szerecsen-utca 33. 12184**

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépezés és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szakantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama, nyilvántartási joggal. Alapította **Markovics Iván 1863-ban.** Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szent. 1-től jul. 1-g. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a **Gabelsberger szakiskola.** (Cs. k. Hegedűs Sándor-u. 7., saját épületben; előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10.) **Czímre vigyázzunk!** — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekkel s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

Gyümölcsfa,
disza és rózsaszínűzöld, kel ingyen szolgál **Weber** faiskolája Békásmegyeren (Budapest mellett).

Zongorák,
pianinók átalakítását, hosszú zongorák rövidítését, hangolását, jótállással vállalom. **Szerecsen-u. 33. Kernács. 12187**

Gyorsírás
és gyorsíró. A **Győrke Gyorsíró Társaság** szakantárgyainak lényegesen **magnagyobbított** modern higiénikus új helyiségeinkben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legelőszőbb kiképzés **gépírás-magyar- és német gyorsírásban.** — **Gabelsberger-Markovits rendszer.** Beiratkozás naponként. Tan-díj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, **Kartheek** amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, **összeadó- és számlológépek** kezelése. Pár-huzamosan esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk **Glogowski és Társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.**

Mérlegképes
könyvelő esti foglalkozást keres. Szíves ajánlatokat „S. B.” V., Sziget-utca 4-6., II. 25. alá kérek.

Pianinót
vagy zongorát keresek megvételre. **Forgács, József-körút 17. 12189**

Zálogczédulákat
veszek. Elzálogosított **brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket** 100,000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékűt kifizetem. **Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.**

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debrecenben.

Kia madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja hecsülni, kanári tenyésztőm kevesse az fel és tiszteljen meg engem, rendeltényével. Minden, mit egy madár előadni képes, legyen az lágy, mély hang, avagy csöngő érces. Ami csak madárban kiválóan jó, tenyésztőmben mindez fölálható. A rendelt madarat mielőtt elküldöm, tudásról előbb magam meggyőződésem és ha hibás hang, vagy rosszul énekel, nem létezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet, tudom, hogyha nálam rendel, tudom nem szenved kárt. A lakás legkedvesebb díszje a szép eneklő kanári madár. Kanári madarakért eddig sok pénzt adtak a külföldiek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakszertű vezetés alatt álló **Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debrecen Mergo-utca 9. sz.** gyönyörűen fuvolózó, nemes fajú kanári madarakat szállít darabonként 11, 16, 20 és 24 koronáért. Tenyésztésre alkalmas remek szép nőstények darabját 4 koronáért. A szállítás a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és a postai utasítás ingyen. Számos elismerő és köszönőirat birtokában. A legnagyobb tenyésztőtelep és szétválasztási intézet.

Zöld cukorborsót,
sponót, sóskát, kárfiót, új burgonyát, öt kilót 3 koronáért szállít **Wellisz, Csongrád 6176**

Valódi pozsonyi patkók.
Dióspatkó 30 drb. 4 kor. 80 fillér. Utánvét, bérmentve, **Levius Vilmos cukrász, Pozsony, Mihály-utca 4. sz. 6177**

Rózsafák
Tíz darab kétéves magas rózsátó újdonások 20 korona. Tíz darab kétéves legjobb fajok 16 korona. Tíz darab bokorróza 7 korona. — Kezeskedem fogamzásért, virágzásért. Szállítás utánvétellel csomagolással együtt bérmentve bárhová. Kérje díjtalan gyakorlati tanácsadó képes árjegyzékemet. **Íjabb Wilk** kiviteli kerésztete, **Feketealom 296.**

ADORJÁN ANDOR
könyve:
SORSOK ÉS PÁLYÁK
Irodalmi arcképek
Ára 3 kor.

Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fia) R-T-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

+ Soványság +
Az egyedüli eredménytől kísért háziszar a **dr. William Hartly** tanár amerikai erőtap-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek — **Hölgyek** remek keblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállást. Vésztékenység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönőlevelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár **Balázs Mór E. Budapest, VII., Isván-ut 11. II/1. Telefon 156-89.**

„Hungária
beszélő - gépek
tölcseknélküliek is kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, **reszteltetésre is** olcsón kaphatók,

Deményi és Társa
Budapest, VI., Terecz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

Pályázatok.
Több száz pályázatot mindenféle szakmából közöl az Országos Pályázati Közlöny mai száma. Ingyenes mutatószám. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38.)

Acetylén kézi-lámpa
A legnagyobb sötétségben is 250-300 lépésnyi területet nappali fényben bevilágító:
acetylén-lámpa.

Nélkülsőhöz minden vidéki házban. Gyári ára 100 min.-es reflektorral — 4.— K 110 min.-es reflektorral 6.— K 110 mm. reflektorral masszív kiállításban 8.— kor., 1 kg. Calc. Carbíd 70 órai égésre 50 fillér.
LÁNG JAKAB ÉS FIA Budapest, VIII., József-körút 41. Árjegyzék ingyen.

Zálogczédulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. **Alt-Wien** porcellánt, régi bronz csonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek. **Kertész** ékszerész és régiségkereskedő, **Király-utca 85. Telefon 95-45** Meghívásra jövök

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3 lételelet. Vétel és eladás **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknél, mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol bergarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. **Telefon 82-13. 28593**

Az Athenaeum
Könyvtárban
legújabbban megjelent:
Az életnek, a szerelemnek hatalmas himnusza:

Zola:
Pascal orvos
című regénye. (448 o.) Fordította **Gerő Ágnes.** Csinos, elegáns kor. kötésben. 1 90

Köbor Tamás:
Komédiák. Novellák (424 old.)
Biró Lajos: Glória. Novellák (448 old.)
Balzac: A szamár-bőr. Regény (387 old.) Fordította **Harsányi K.**

Dickens:
Két város. Regény

Anatole France:
A Pinguinek szigete. Regény

Csehov:
Az orvos felesége. Novellák

Bölsche:
Szerelm az első világában. stb. stb.

Minden kötet ára **1.90** fillér

Kapható minden könyvtárban, a Kivétel az Athenaeum Irod. és nyomdai "arszin"

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes bútordarabokat részteltetésre.
Modern lakberendezési vállalat
Budapest, IV. ker., **Geplécy-utca 7. sz.**
0 iszes bútoralbum 1 kor.

25 koronáért
készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom bővelekből. **Lichtman Sándor** férfiszabómester, Budapest **Rottenbiller-utca 4/A. sz.** Vidékre postóminták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 28532

Nemi bajoknál
hügyesfolyás, tripper, kankorál csakis az illetékes **Santalcapitulak** ezelőtt **Laricin Capsulak**, mint legbiztosabb óvszert mindenki használja. 3 korona. Beküldéssel ingyen postaköltséggel. Készíti:
Illés Antal gyógyszerész, Szabadka, és szétválasztási főraktár:
Hunnia gyógyszerár Erzsébet-körút 58. Budapest.

Saját gyártmányú fürdőkádbak 14 kor.-tól feljebb; fűthető kádbak 60 kor.-tól feljebb. Elvállalok mindenféle kútvízjavításokat és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wessely-utca 51/E. Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Készpénzért
vagy hitelreped egynek kedvező feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen **olcsón** sehol nem kap modern háló, bédli, urali és szalon szobákat stb. Győződjön meg, tekintse meg zsúfolt raktáramat, itt jutányosan **vehet** a leggyorsabbútól a legdrágábbútól kivitelig minden fajta **BUTORT** **Nagy Imre** lakberendezési vállalkozó özög **BUDAPEST, Váci-körút 9. szám** (Bejárt Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

„ÉVIKE”
A fehér alapon, elbromidú fehér hímzés remek ajándék szűli monogramum bármely méretű 5 cm. nagy díja 30 fillér, utcaja K 3.50. Az üsszeg es 20 fillér portó utalványozása után bérmentve küldi.
Berezi D. Sándor kozmunka nagyiparos Budapest, VI., Wessely-utca 5. sz.

Ajtók, Ablakok
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon: 62-80.
Alapított 1886-ban

Singer varrógépek
Kerékpárok, gramfonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készit. Képes árjegyzéket ingyen küld

Kitűnő fegyverek
öröknek, önvédelemre, vadászatra és szobadisznek. **Wernl** gyalogsági fegyver 5 kor., szurony hüvelylyel 1 K **Wernl** lovassági karabély 16 korona, **Kropatschek** karabély, 8 golyóra tölthető, szuronyal 25 K fegyverszija 1 korona, tölteny darabja 10 fill. Katonai puska műves által kipróbált jó fegyverek. **Tiller Mór** és **Tarsa** új szállítóknál, Budapest, Váci-utca 35. Fegyver árjegyzék kívánatra díjmentesen.

1 millió gyümölcsfa
Alma 100 drb minőség szerint 25 koronától feljebb, körte, dió, gesztenye, ősz és kajszi barack, cseresznye, szilva stb. darabonként 1 koronától feljebb. 200,000 drb igen szép **dísz- és sorfa** darabonként 60 fillértől feljebb. 2 millió különféle díszbokor 100 drb. K 15.—. 20 millió **akác és gladiola** csemete 1000 drb onként minőség szerint 12-70 kor. 15 millió **erdeiesemets:** lucz, erdei és fekete fenyő, tölgy, stb. 1000 drb 3-20 kor. Fajbaromfiak és ezek tojásai 20 legértékesebb fajban, valamint vadász- és díszfácánok és ezek tojásai. Képes főárjegyzéket kívánatra ingyen küld: **gróf Bathányi Zsigmond** irodalmi intézet Csécsendlak u. p. **Ferencziak. Vasm.**